

کتابخانه آستان قدس
شماره ثبت: ۵۱۰۰۵۱
تاریخ: ۱۳۹۰/۰۳/۰۳

سوال الوهم الوهم

قرآن کریم:

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ

(ای پیامبر) بگوبه مردم که در زمین گردش کنند و ببینند خداوند

چگونه آفرینش را آغاز کرد. آیه ۲۰ - سوره عنکبوت

قسم :

در دست شما !

1900

1900

1900

1900

راهنمای مصوّر قم و جمکران

تاریخچه قم و مسجد جمکران
زندگی نامه حضرت معصومه (س)
بقاع متبرکه، مساجد و تکایا
کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی
گویش محلی قم

صنایع دستی، سوغات، محصولات
اماکن عمومی، مراکز بهداشتی و درمانی
خط سیر اتوبوس‌های شهری و ناوگان‌های حمل و نقل مسافری
زیارت نامه‌ها و دعاهای ویژه قم و مسجد جمکران

سید جواد قریشی

انتشارات سلسله

SELSELEH PUBLICATION

رامنمای قم و حکمران

تألیف: سید جواد قریشی

ناشر: انتشارات سلسله

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: اردیبهشت ماه ۱۳۸۲

شمارگان: ۵۰۰۰

چاپ: ثامن‌الائمه (ع)

«کلیه حقوق طبع و نشر برای انتشارات سلسله محفوظ است»

شابک: ۹۶۳ - ۷۲۰۵ - ۵۸ - ۹ - ۹۶۴ - ۷۲۰۵ - ۵۸ - ۹ - ISBN

با آلبوم تصاویر رنگی: ۶۵۰ تومان

۷۷۳۰۷۱۷

تلفن

۷۷۴۹۱۰۸

نمابر

۰۹۱۱ ۲۵۳ ۹۳۶۰

همراه

قسم - خیابان ارم - پاساژ قدس - طبقه همکف (سوم) - پلاک ۹۷

کد پستی ۱۳۹۹۶ / ۳۷۱۳۷

انتشارات سلسله

E-Mail : Selseleh_Pub @ Hotmail.com

آنچه در این کتاب آورده ایم:

پیش نوشتار ۹

بخش اول: راهنمای قم

- بسیار فشرده از تاریخچه‌ی قم ۱۳
- جغرافیای قم و اماکن تاریخی ۱۵
- موقعیت اقلیمی - جغرافیایی شهر قم ۱۵
- اقتصاد مردم قم ۱۶
- جاذبه‌های طبیعی ۱۶
- جاذبه‌های تاریخی و باستانی ۱۶
- مقابر و آرامگاه‌های تاریخی ۱۷
- مساجد، تکیه‌ها و حسینیه‌های معروف و بزرگ ۱۷
- زیارتگاه‌ها و امامزادگان ۱۸
- سوغات و رهاورد قم ۱۸
- زندگی‌نامه‌ی حضرت فاطمه‌ی معصومه (س) ۱۹
- در نظر تان مجسم کنید ۱۹
- اهمیت زیارت حضرت معصومه (س) ۲۷
- زیارت عارفانه ۲۷

- ۲۷ بهشت برای زایر حضرت معصومه (س)
- ۲۸ بناهای تاریخی و مکان‌های دیدنی
- ۲۸ مرقد مطهر حضرت فاطمه‌ی معصومه (س)
- ۲۹ موزه‌ی آستانه‌ی مقدسه
- ۲۹ مسجد اعظم
- ۳۰ مسجد جامع
- ۳۰ گنبد‌های سبز
- ۳۱ مدرسه فیضیه
- ۳۱ مدرسه‌ی خانی (جهانگیرخان)
- ۳۱ محله‌های قدیمی
- ۳۲ قلعه سنگی
- ۳۲ تیمچه‌ی بازار
- ۳۳ کتابخانه‌ی آستانه‌ی مقدسه
- ۳۳ کتابخانه‌ی آیت‌الله مرعشی نجفی
- ۳۴ بقاع متبرکه در قم و حومه
- ۳۶ مساجد معروف
- ۳۶ آرامگاه مشاهیر
- ۳۷ کارگاه‌های صنعتی و صنایع دستی
- ۳۷ صنایع استان قم
- ۳۷ تولید فرش‌های دست‌باف
- ۳۸ سفال و سرامیک
- ۳۸ منبت‌کاری چوب
- ۳۸ کاشی‌کاری معزق

نام و برگ نوشته‌ها	راهنمای قم
سوهان قم.....	۳۸
مناطق بیلابقی قم.....	۳۹
محصولات کشاورزی.....	۳۹
اماکن عمومی.....	۴۰
تلفن‌های ضروری.....	۴۰
مراکز بهداشتی و درمانی.....	۴۱
داروخانه‌های قم.....	۴۳
خطوط و ایستگاه‌های اتوبوس درون و برون شهری قم.....	۴۴
از گذشته‌های نه چندان دور ا.....	۵۱
پل‌های قم.....	۵۱
گویش محلی قم.....	۵۲
«حسنه یادت میاد».....	۵۳

بخش دوم: راهنمای جمکران

تاریخچه‌ی کوتاه از مسجد جمکران.....	۶۱
تولد و غیبت امام مهدی (عج).....	۶۷
میلاد نور.....	۶۷
غیبت صغرا و کبرا.....	۶۷
علماء و مسجد جمکران.....	۶۹
فضاها و امکانات مسجد جمکران.....	۷۰
مسجد امروز.....	۷۰
اعمال مسجد مقدس جمکران.....	۷۳
دو رکعت نماز تحیت مسجد.....	۷۳

- ۷۳ دو رکعت نماز حضرت صاحب الامر (ع).....
- ۷۴ نامه به پیشگاه امام زمان (عج).....
- ۷۶ ناوگان‌های حمل و نقل مسافری.....
- ۷۶ قطار راه‌آهن از تهران به جمکران و بالعکس.....
- ۷۶ شرکت واحد.....
- ۷۶ ایستگاه مینی‌بوس‌ها.....
- ۷۶ ایستگاه سواری‌های کرایه.....

بخش سوم: زیارت‌ها و دعا‌های ویژه قم و مسجد جمکران

- ۷۹ زیارت حضرت معصومه (س).....
- ۸۲ زیارت آل یاسین.....
- ۹۱ دعای عهد.....
- ۹۴ دعای استغاثه به امام زمان (عج).....
- ۹۶ دو توسل به امام زمان (عج).....
- ۹۷ دعای توسل.....
- ۱۰۱ زیارت عاشورا.....
- ۱۰۷ زیارت وارث.....

پیش نوشتار

درباره‌ی قم، بسیار کتاب نوشته‌اند و باز هم هرچه بنویسند کم است... وقتی از دور، گنبد و گلدسته‌های مدفن شریف دختر موسی بن جعفر(ع) را می‌بینی، بی‌اختیار، اشک شوق از دیدگانت جاری می‌شود... ضربان قلبت گویی از خوشحالی تشدید می‌یابد... و زمانی که قدم به صحن می‌گذاری چنان آرامشی احساس می‌کنی که نظیرش را هرگز ندیده‌یی.

آنجا، فضایش، فضای دیگری است... حالتی روحانی که در آن محیط به آدم دست می‌دهد، قابل وصف نیست - که نه می‌توان گفت - و - نه می‌شود نوشت... آنجا با دنیای پرهیاهو و جنجالی ما، از زمین تا آسمان، تفاوت دارد... در آنجا فقط صفای باطن می‌بینی و نور دانش... در آنجا از بدهکاری، بستانکاری، خرید و فروش، پست و مقام، مکر، فریب، نیرنگ، خشونت و دیگر موارد دنیوی اثری نخواهی دید... در آنجا غم‌ها از یاد می‌رود و نوعی نشاط ویژه‌ی ربانی جایگزین می‌گردد... قلب‌ها آرامش می‌یابد چون احساس می‌کند پشتیبان با قدرتی پیش رو دارد - همان‌گونه که بیمار وقتی پزشک را بر بالینش می‌بیند، آرام می‌گیرد و دل، خوش می‌دارد که بهبود خواهد یافت... در آنجا ابلیس، هرگز جرأت ورود

ندارد، همه‌ی افکار و سوسه‌های شیطانی و نفسانی محو می‌شود و جایش را پاکی نیت و اندیشه‌های عرفانی می‌گیرد... در آنجا کرامت و بخشش موج می‌زند و اثری از دغدغه‌ها و ناراحتی‌های عصبی وجود ندارد... و آن بارگاه ملکوتی، شاهی است بر اینکه نزدیکی خالصانه به خدا، چه مقام و مرتبتی والا، سرشار از عظمت معنوی در بر دارد. امید آنکه نام ما هم در شمار ارادتمندان آن حضرت و اهل بیت علیهم السلام قرار گیرد و قلم عفو بر گناهان مان کشیده شود.

در پایان، قبول داریم که به طور باید و شاید، نتوانسته‌ایم تمامی آنچه را که مورد نیاز مسافران و زائران گرامی است در کتاب بیاوریم، اما قول می‌دهیم در نوبت‌های بعدی چاپ جبران کنیم و امیدواریم کمبودها و اشکالات کنونی را به بزرگواری‌تان ببخشایید و نقطه نظرها و پیشنهادهای خود را از مجرای تلفن یا پست به ما منتقل فرمایید. بی‌نهایت موجب مزید تشکر خواهد بود.

با احترام

سید جواد قریشی

فروردین ۱۳۸۲

بدین وسیله از جنابان آقایان:

- دکتر رییس کرمی - دکتر خاکی - دکتر حیات‌بخش: «دانشکده‌ی علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی»
 - ناظم زاده - شیخیان: «سازمان ایرانگردی، جهانگردی»
 - مدرس زاده - امراللهی - کریمی: «سازمان اتوبوس رانی»
 - عباس جندقی: «مدیر مدرسه‌ی راهنمایی منتظری»
 - نوری - زارعی: «روابط عمومی مسجد مقدس جمکران»
 - عرب - معظمی - گودرزی: «سازمان میراث فرهنگی»
- که در تهیه‌ی این کتاب ما را یاری دادند، سپاسگزاریم.

بخش اول :

قصه

بارگاہ ملکوتی مہین دفت:

حضرت فاطمہ ار معصومہ [سر]

بسیار فشرده از تاریخچه‌ی قم

تاریخ قم به قدری شگفت آور، جذاب و گسترده است که مورخین و مؤلفین بسیاری درباره‌اش قلم‌فرسایی‌ها کرده‌اند که در صدها جلد کتاب، گردآوری شده است و به جایی می‌رسی که می‌بینی: هرچه بنویسی، کم نوشته‌ی! ناگزیر ما هم به همین چند سطر بسنده می‌کنیم تا از محور اصلی - شرح حال حضرت معصومه(س) - خارج نشویم.

این طور پیدا است که قم، پیش از اسلام «کَمندان»، «کومه» و «کَم» نامیده می‌شده است. در این مکان، خانه‌های بسیار از خشت و گل و چوب ساخته بودند که به زبان پارسی «کومه» می‌گفته‌اند و جمع آن را «کومه اندران» می‌نامیدند که بر اثر زیادی گفتار، به «کَمندان»، «کَمندان» و سپس به اختصار: «کمه» و «کَم» تلفظ می‌گردیده است. تا اینکه پس از حمله و استیلای اعراب، به عربی برگردانده و «کَم» تبدیل به «قم» شده است... همان گونه که تپورستان به طبرستان، گرگان به جرجان و... بدل گردید.

آورده‌اند: «صاحب بن عباد» برای قاضی قم نوشت:

اَيُّهَا الْقَاضِي بِقَمٍّ اِ **قَدْ عَزَلْنَاكَ قَمًّا**

یعنی: ای قاضی مستقر در قم! تو را برکنار کردیم، بلند شو! به قاضی گفتند:

سبب عزل تو چه بود؟ گفت: «انا معزول السجع من غیر جرم ولا سبب» یعنی: من تقصیری نداشتم، جز اینکه سجع و قافیه مرا عزل نمود! برخی عقیده دارند قم در زمان پیشدادیان و سلطنت تیمورشاه بنا شده و جمعیت زیادی در آن سکونت داشته‌اند، تا اینکه به سال ۲۳ هـ ق به دست ابوموسی اشعری می‌افتد... و زمان خلافت عباسیان نظر به اینکه شیعیان با نارهنجاری‌هایی روبرو بودند و مورد آزار قرار می‌گرفتند، عده‌ی زیادی از سادات و علویان به قم آمده و ساکن شدند.

قم، چندین بار مورد هجوم اقوام مختلف قرار گرفت که ویرانی‌هایی به بار آورد و عده‌ی نیز، کشته شدند. زمان خلافت مأمون، مردم از پرداخت خراج - مالیات - خودداری کردند و او، علی بن هشام را با سپاهی به این دیار فرستاد که پس از ویران ساختن دروازه و دیوارشهر، اموال مردم را به تاراج بردند... مجدداً زمان حکمرانی معتز، اهالی سر به طغیان برداشتند که این بار خلیفه، حاکم عراق عجم را فرستاد و او هم آن چنان کرد که علی بن هشام... با این تفاوت که باروی شهر بازسازی شده بود و چند تن از بزرگان را هم گروگان گرفتند... در فتنه‌ی مغول حمله‌ی تیمور و افغانه نیز به قم آسیب‌های فراوان وارد شد که هیچ کدام نتوانست در اراده‌ی مردم، خللی وارد آورد... آنها می‌خواستند قم را نگه دارند و نگه داشتند تا زمان قاجاریه که رونق یافت.

رحمت خدا بر علی بن بابویه قمی :

احمد بن ابراهیم بن مخلد گفته است:

در بغداد به حضور مشایخ شیعہ رسیدم. ابوالحسن علی بن محمد سمری بدون مقدمه گفت: خداوند، علی بن حسین بن بابویه قمی را رحمت کند. مشایخی که حضور داشتند، تاریخ آن روز را یادداشت کردند. تا این که خبر رسید: او در همان روز، برابر گفته‌ی شیخ سمری وفات یافته است.

جغرافیای قم و اماکن تاریخی

موقعیت اقلیمی - جغرافیایی شهر قم

استان قم با مساحتی حدود ۱۴۳۶۱ کیلومتر مربع در مرکز کشور ایران واقع شده است و به استان‌های: تهران، مرکزی و اصفهان محدود می‌باشد... براساس آخرین تقسیمات کشوری، شهرستان قم به عنوان تنها شهر و مرکز استان است. این استان در قلمرو کویر مرکزی ایران قرار گرفته و به دلیل ارتفاع اندک از سطح دریا و بارش ناچیز در سال و اقلیم نامساعد و زمین‌های شوره زار، از نظر کشاورزی چندان مطلوب نمی‌باشد، ولی از لحاظ جاذبه‌های مذهبی، زیارتی و جهانگردی بسیار مورد توجه است و در حال حاضر نیز یکی از مراکز مهم تشیع در ایران و جهان محسوب می‌شود، به طوری که بسیاری از علمای بزرگ و محدثین نامی از این شهر برخاسته‌اند و حوزه‌ی علمیه‌ی قم اهمیت مذهبی این شهر را دو چندان کرده است... مسلمانان نیز به لحاظ اعتقادات مذهبی، این شهر را بسیار مقدس و گرامی می‌دارند که از همه مهم‌تر: قرار داشتن آستانه‌ی مکرمه‌ی حضرت فاطمه‌ی معصومه (س) در مرکز شهر است که یکی از بزرگترین و ارزشمندترین جایگاه‌های زیارتی است و زیباترین معماری اسلامی در آن متجلی می‌باشد که یادگارهای گرانبهایی از قرون مختلف را در بر دارد و مزار دخت گرامی امام موسی کاظم (ع)، خواهر حضرت امام رضا (ع)، موجب شده است که شهر قم یکی از شهرهای مهم

مذهبی، دینی و زیارتگاهی ایران و جهان به حساب آید و در طول سال، هر روزه - به ویژه در اعیاد ملی، مذهبی - و ایام سوگواری، مردم بسیاری از گوشه و کنار کشور و خارجی‌های مسلمان و جهانگرد به این شهر عزیمت کنند و مراسم ویژه را با شکوه هر چه تمام‌تر برگزار نمایند...

اقتصاد مردم قم

اساس اقتصاد مردم استان بر پایه‌ی کشاورزی، باغ و دامداری، صنایع دستی و ماشینی استوار است که مهم‌ترین آنها: قالی‌بافی، منبت‌کاری، درودگری، سرامیک و سوهان‌پزی است.

جاذبه‌های طبیعی

عمده‌ترین جذابیت‌های طبیعی استان، با وجود آب و هوای نه چندان مطلوب، کویری و نیمه بیابانی، عبارتند از: رودخانه‌های قمرود و قره چای، دریاچه‌ی نمک، حوض سلطان، ارتفاعات پلنگ آبی، خستک، کوه سلطان محمد شاه، کوه لارها، غار وشنوه، غار کهک، پارک ملی کویر و...

جاذبه‌های تاریخی و باستانی

مهم‌ترین جاذبه‌های تاریخی، باستانی، بناها و یادمان‌های قدیمی استان با توجه به پیشینه‌ی قبل و بعد از اسلام، خصوصاً معماری دوران اسلامی، عبارتند از: خانه‌ی حاج قلی خان - و - خانه‌ی زند «حاج علی خان»: در محله‌ی چهارمردان - خانه‌ی ملاصدرای کهک.

محله‌های: سیدان، سنگ بند، موسویان، عشقعلی، اسحاقیه و باغ سپند.

مدرسه‌های علمیه: فیضیه، دارالشفاء، جهانگیرخان، غیاثیه، حجتیه، رضویه و ستیه.

کاروانسراهای: کنارگرد، دهکده طلب، آوه، قلعه سنگی، اتابکی، سفیدآب، باقرآباد، پل دلاک، پاسنگان و قلعه گبری «جمکران».

مقابر و آرامگاه‌های تاریخی

درقم بسیاری از شاهان و مقامات ایرانی و علما و دانشمندان دینی مدفونند که از جمله:

آرامگاه‌های تاریخی: مدفن فتحعلی شاه قاجار، محمد شاه، مهد علیا، میرزا نصرالله مستوفی، شاه عباس دوم، شاه سلیمان و شاه صفی، علی بن بابویه قمی، ذکریا بن آدم.

مقابر: باغ گنبد سبز، خواجه اصیل‌الدین، خواجه علی صفی، آخوند ملامهدی نراقی، آقا میرزا حسن کاشفی، آقا شیخ ابوالقاسم قمی، آیت الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم حائری (مؤسس حوزه‌ی علمیه‌ی قم)، آیت الله العظمی صدر، آیت الله العظمی محمد تقی خوانساری، آیت الله العظمی بروجردی، آیت الله العظمی گلپایگانی، آیت الله العظمی مرعشی نجفی و علامه طباطبایی...

مساجد، تکیه‌ها و حسینیه‌های معروف و بزرگ

مسجد مقدس صاحب‌الزمان (عج) درجمکران، امام حسن مجتبی (ع)، جامع، اعظم، امام حسن عسگری (ع)، جامع عتیق، فاطمیه «خانم»، پنجه علی، صرم.

تکیه‌های: آقا سیدحسن، سیدان، یزدی‌ها، میدان کهنه.

حسینیه‌های: شهدا، نجفی‌ها، آیت‌الله نجفی ...

زیارتگاه‌ها و امامزادگان

شاهزاده اسماعیل، موسی مبرقع، شاه حمزه، علی بن جعفر «دریبهشت»، سید سربخش، حلیمه خاتون، سکینه خاتون، سلطان محمود، سلیمان، شاه ابراهیم، شاهزاده ابواحمد، احمد و علی حارث، جعفر غریب، شاهزاده زکریا، شاهزاده جعفر، شاه جمال، شاهزاده سید علی، شاهزاده طاهر، شاهزاده عباس، شاهزاده محسن، صفورا، عبدالله فاضل، معصومه، سلطان محمد شریف، شاهزاده احمد قاسم، شاهزاده اسحاق، شاهزاده هادی و مهدی، طیب و طاهر، امامزاده فردو.
بقعه‌های: بابامسافر، چهارامامزاده «ملا آقابابا»، خدیجه خاتون و ۶ امامزاده.

سوغات و رهاورد قم

یکی از سوغاتی‌های قم «سوهان» است که در زمان‌های گذشته فقط نوع نازک و سفت آن تهیه می‌شد، ولی امروزه انواع نازک، ضخیم و تُرد به صورت گرد، لقمه‌یی، پسته‌یی، گردویی و نارگیلی تولید و علاوه بر ایران، به بیشتر کشورهای حوزه‌ی خلیج فارس و جهان صادر می‌شود.
 مهر، تسبیح، انگشتری و صنایع دستی مانند: ظروف گچی، سنگی، سرامیک، چینی و اشیاء تزئینی از دیگر فرآورده‌های قم است که مسافران به این شهر، برای نزدیکان خود خریداری کرده، سوغات می‌برند.
 قم دارای چند پارک عمومی است که در بهار و پاییز و مواقعی که هوا مطلوب است، خانواده‌ها برای گذرانیدن اوقات فراغت خود به این تفرجگاه‌ها می‌روند.

آستان اندر بسی فرزندگان	معرفت آموز، از این آستان
در حریمش مرغ دل، پر می‌زند	هر گرفتار آمده، در می‌زند
دیده‌ی پاکان به قبرش دوخته	عصمت و پاکی از آن آموخته

زندگینامه‌ی حضرت فاطمه‌ی معصومه (س)

در نظر تان مجسم کنید

یکم ذی‌قعدة سال ۱۷۳ هجری قمری است که «قمر» درون کره‌ی زمین، پا به عرصه‌ی وجود می‌گذارند، در خانواده‌ی منزّه و بی‌آلایش امام موسی بن جعفر (ع) از نجمه خاتون - که امام رضا (ع) را نیز زاده است - ماهپاره‌یی به دنیا می‌آید و چشمان پر برق و زیبایش را به روی کسانش می‌گشاید که او را «فاطمه» می‌خوانند؛ همانم جده‌ی بزرگوارشان حضرت زهرا (س).

آن مهین دخت در دامان پر محبت مادر، زیر نظر پدری ارزشمند و وجود برادری والا مقام، پرورش می‌یابند. چون به ۸ سالگی می‌رسند، خبر تکان دهنده و غیر منتظره‌ی شهادت پدر ارجمندشان را در زندان هارون الرشید می‌شنوند و در سوگ می‌نشینند... روح بزرگشان بسختی آزرده می‌شود و غمی سنگین قلب کوچک و حساسشان را می‌آزارد... در آن سن، برای کودکی که رشد کامل نیافته، به غنچه‌یی می‌ماند که هنوز گل نشده، دچار توفان حوادث گردد... بدین وسیله ایشان برای اولین بار، مزه‌ی تلخ روزگار ناپایدار را می‌چشند، در حالی که راضی‌اند به رضای خدا و هیچ گله‌یی نسبت به سرنوشت‌شان ندارند.

روزها پیاپی سپری می‌شود و با سرپرستی برادر گرانقدرشان ادامه‌ی زندگی می‌دهند و از برکات دانش و معرفت آن پیشوا برخوردار گشته، وجود نازنین‌شان مملو از پاکی، شرافت و ایمان، مدام به پرستش و مناجات پروردگار یکتا می‌پردازند و لحظه‌یی از عبادت فارغ نمی‌شوند.

به سال ۲۰۰ ه‍.ق، مأمون که به خلافت می‌رسد و به مرو - خراسان - می‌آید، به خاطر ترس از جنبش‌های شیعیان، از راه‌های مختلف وارد می‌شود که امام رضا (ع) را متقاعد سازد تا به خراسان بیایند. بالاخره به آرزویش می‌رسد و امام برای اینکه فتنه‌ها بخوابد و از جنگ و خونریزی مسلمانان جلوگیری به عمل آید، می‌پذیرند و پس از وداع با خواهران و برادران عزیزشان به این سرزمین تشریف می‌آورند، بدون اینکه کسی از خویشان و بستگان، همراهی‌شان کنند.

فقدان پدر و یک سال دوری از برادر، آن هم چنان برادری والاگهر، ضربه‌ی شکننده‌ی دیگری بر دل و جان حضرت فاطمه‌ی معصومه (س) وارد می‌آورد که سخت طاقت فرساست... و ایشان، سال ۲۰۱ به اشتیاق دیدار امام، همراه با چند تن از برادران، برادر زادگان و خدمه از مدینه به سوی ایران حرکت می‌کنند.

موکب مبارکشان به هر شهر و دیاری که می‌رسد، مورد استقبال گرم شیعیان قرار می‌گیرد... همه جا با قدوم حضرتشان نور باران می‌شود... همه مشتاق زیارتشان هستند و چشم از محبوبشان بر نمی‌دارند...

آن گاه، ایشان هم به شیوه‌ی عمه‌ی گرامی‌شان حضرت زینب (س)، هر جا که مردمی را گرد خود می‌بینند، از مظلومیت‌شان سخن می‌رانند و آشکارا، مخالفتشان را با حکومت ستمگر عباسی ابراز می‌دارند.

رنج راه در کجاوه، روی شتر، مشکلاتی که بر سر راه شیعیان قرار دارد، دوری از برادر و دادخواهی مردم، همه و همه روی قلب و روحشان اثرات ژرف می‌گذارد و

چون به ساوه می‌رسند، دچار ضعف، افسردگی و کسالت شدید می‌شوند. تب، وجود شریفشان را فرا گرفته و احساس می‌کنند که نه می‌توانند آنجا بمانند و نه قادرند به خراسان بروند... دلشان گرفته است و نفس در سینه‌شان سنگینی دارد... از مردم ساوه هم که چندان علاقه‌ی نسبت به ایشان نشان نداده‌اند، دلتنگ و آزوده‌اند... بیماری، آن چنان شدت یافته که اطرافیان با نگرانی به فکر چاره‌اند - ناگهان و به یکباره، حضرتشان به یاد می‌آورند که پدر ارجمندشان فرموده‌اند: «شهر قم مرکز شیعیان ما است...».

بی‌درنگ از نزدیکانشان سؤال می‌کنند:

- از اینجا تا قم چقدر راه است؟

پاسخ می‌شنوند:

- حدود ۱۰ فرسخ - فرسنگ - (۶۰ کیلومتر امروزی).

پس از درنگی کوتاه می‌پرسند:

- چند روز در راه خواهیم بود؟

یکی از بومیان جواب می‌دهد:

- با توقف در بین راه، تقریباً کمتر از یک شبانه روز.

ایشان تصمیم خود را گرفته‌اند... به همراهان می‌فرمایند:

- خود را برای حرکت، آماده کنید!

سپس با همان حال، در کمال ناراحتی، سوار بر کجاوه می‌شوند و کاروان‌شان

به سوی قم راه می‌افتد.

روز ۲۳ ربیع الاول خبر تشریف‌فرمایی حضرتشان در شهر قم و اطراف، پخش می‌شود... شیعیان از خوشحالی در پوست نمی‌گنجند و سر از پا نمی‌شناسند... شهر از حالت عادی درمی‌آید... زن و مرد، پیر و جوان، پیاده و سواره با شتاب به

پیشباز می‌روند... پیشاپیش آنان «موسی بن خزرج بن سعد» که بزرگ خاندان اشعری است، سوار بر اسب، بیرون دروازه، انتظار می‌کشد. به محض دیدار آن گوهر تابناک، از مرکب فرود آمده، پس از سلام، خیر مقدم و ادای احترام، افسار شتر را بر دوش افکنده، با فروتنی، راهنمای میهمان بس عالیقدر - و همراهانشان می‌شود.

مردم، موکب مبارک آن نگین درخشانده و پر ارزش را چون حلقه‌ی انگشتری، در بر می‌گیرند و گرد راه از رخسار و لباس همراهان می‌زدایند... آنها روی پاهایشان بند نیستند... شادی می‌کنند و لحظه به لحظه بر تعدادشان افزوده می‌گردد... بعضی‌ها نجوا دارند: کجا شایسته‌ی اقامت ایشان است و چه خوش اقبالی خدمتگزارشان خواهد بود؟... موسی بن خزرج؟ یا دیگری؟

از آنجا که گویی محل اسکان حضرت، پیشاپیش با قلم تقدیر، مشخص شده است، شتر حامل کجاوه راه خود را می‌رود و جلو در خانه‌ی موسی بن خزرج می‌ایستد... پس آن‌گاه به زانو می‌نشیند تا حضرتشان فرود آیند... بدین وسیله خانمی از نزدیکان درگاه الهی در مکانی مناسب، استقرار می‌یابند.

شیفتگان خاندان رسول خدا (ص) برای عرض ارادت نسبت به آن حضرت، از یکدیگر پیشی می‌گیرند و هر روز از بام تا شام، گروه‌گروه به منظور کسب فیض به آن سوی رو می‌آوردند تا برای آخرت خود، توشه‌ی بیندوزند و شفיעی در روز رستاخیز داشته باشند.

آنها چه سعادت‌مند مردمی بودند که در آن زمان می‌زیستند و می‌توانستند از سخنان گهربار امامزاده‌ی معصوم بهره‌گرفته، از جهل و تباهی رسته، و از رویارویی با ایشان، درس خداشناسی، نیکوکاری و انسانیت بیاموزند، که همانا راه راست برای رسیدن و دست یافتن به رستگاری است.

اما افسوس و هزاران افسوس که دیری نمی‌پایدا ضربه‌ی بس جانفزاتر از همه‌ی ضربات، بر بدنه‌ی معنوی قم وارد می‌گردد و شهر، یکباره سیاهپوش و عزادار می‌شود... مردمی که حدود دو هفته محو در شادی بودند، غرق در اندوهی دردناک، به شیون و زاری می‌پردازند.

هفدهمین روز ورود آن حضرت - ۳۰ ربیع الثانی - ناگهان ستاره‌ی درخشانی دیگر، از آسمان ولایت در ظاهر، به خاموشی می‌گراید و روان تابناک حضرت معصومه (س) عزیز و ارجمند که حدود ۲۷ سال و نیم از عمر مبارکشان گذشته است به ملکوت اعلا پیوسته، با اجداد عالیقدرشان قرین می‌گردد و زنان و مردان شیعه را در سراسر جهان اسلام - به ویژه قم - در ماتمی بس ملال آور و تب‌آلود فرو می‌برد... در حالی که باطن امر، همیشه زنده و جاودانه‌اند.

آن روز گویی خورشید، دیگر تابش و حرارت همیشگی را ندارد... آسمان به هم می‌فشرد... هوا تیره و تار، غبار آلوده و دلگیر می‌شود... سراسر گیتی را ماتم در بر می‌گیرد... ملایک، لباس تیره بر تن می‌کنند و اولیای خدا، خود را برای استقبال فرشته‌یی از روی زمین، آماده می‌سازند.

وَه! که چه غم‌انگیز است از دست دادن عزیزی که پیام‌آور دوستی، محبت، پاکی و مظهر خوبی‌هاست و در فرمایش‌هاشان هیچ نیست جز ایمان، یکتاپرستی و خیرخواهی بشر.

آن دخت گرامی، ناکام، چشم از زندگی سراسر اندوهشان فرو می‌بندند، در حالی که دیدگان مشتاقان، اشکبار می‌گردد و اندوهی شگرف بر تمامی وجودشان سنگینی می‌کند... آخر، این چه آمدنی بود ناپایدار، و رفتنی چه زود و ناباورانه؟ سخت و قلب شکن... به راستی خیلی ناگوار است، ولی گزیری نیست جز تسلیم و رضا... در برابر تقدیر الهی چه می‌توان کرد؟ و این دنیای کج‌مدار بی‌ثبات چه

ارزشی دارد؟... آیا درست است که به آن دل ببندیم و دنیای باقی را از یاد ببریم؟! در برخی از نوشته‌ها، آن حضرت را «غریب» آورده‌اند... که البته از نظر دوری محل تولدشان، واژه را درست به کار گرفته‌اند

اما در معنای واقعی هرگز غریب نبوده و نیستند... می‌بینیم که شیعیان شیفته و دل‌باخته از داخل و خارج این مرز و بوم، سر بر آستانه‌شان می‌سایند و پروانه‌وار، گرد حرم مطهرشان می‌گردند و سیل زایران از گذشته و حال، تا قیام قیامت، دست از تربت پاکشان بر نمی‌دارند و هیچ‌گاه تنه‌اشان نمی‌گذارند... و اینک: قریب شیعیانند، نه آن غریب دور از وطن.

باری، مردم غمگین و افسرده‌ی قم، پیکر شریفشان را با تجلیل بسیار، تا باغ بابلان - محل کنونی - تشییع و بدرقه می‌کنند و در حالی که دیدگان اشک‌نشان را بدان دوخته‌اند، متوجه می‌شوند که برای خاک‌سپاری، اشکالی پیش آمده است و آن هم، اینکه بدن مبارکشان را معصوم باید به خاک بسپارد؟

بزرگان می‌اندیشند و به شور می‌پردازند تا در پایان، به این نتیجه می‌رسند که: قادر، خادم پیر، امین و درستکار را بیاورند... اما هنوز، پیک را روانه‌ی خانه‌ی او نکرده‌اند که ناگاه:

از سوی قبله، گرد و خاکی برمی‌خیزد و صدای شم اسب‌هایی که با شتاب به سمت شمال می‌آیند، به گوش‌ها می‌رسد... همه، چشم‌ها را به آنجا می‌دوزند، دو سوار چابک که نیمه‌ی صورت خود را از زیر چشم با شال پوشانیده‌اند، در یک دیده برهم زدن، نزدیک می‌شوند... به آرامی از اسب‌ها فرود آمده، موقرانه، در میان سکوت همراه با حیرت مردم، بر آن پیکر نازنین، نماز می‌گزارند... سپس یکی از آنها به درون سرداب رفته، دیگری جسم پاک فاطمه‌ی معصومه (س) را با احترام، به او می‌دهد تا به خاک بسپارند.

پس از خاتمه‌ی کار، هردو بی‌آنکه لام تا کام با کسی حرفی بزنند، همچنان متین و با ابهت، بر اسب‌ها می‌نشینند و رکاب می‌زنند... لحظاتی چند نمی‌گذرد که از دیده‌ها محو می‌شوند.

هیچ کس نمی‌تواند بگوید آنها چه شخصیتی بودند... که این هم جزو اسرار الهی است! تنها پس از گذشت آن روز، گروهی گفتند و نوشتند: آنان دو امام برحق، امام رضا (ع) و امام جواد (ع) برادر و برادرزاده‌ی آن خانم بودند که این احتمال می‌تواند نزدیک به واقعیت باشد، چون حضرت فاطمه‌ی زهرا(س) را امیر مؤمنان و حضرت مریم (س) را حضرت عیسی مسیح (ع) به خاک سپردند.

... مردم، به خود می‌آیند و شیون و زاری‌شان به اوج می‌رسد... به سر و روی خود می‌کوبند و ناله‌ها سر می‌دهند... شهر به کلی سیاهپوش می‌شود و ماتم و عزاداری در کوی و برزن، موج می‌زند.

آه که چه زود از میان‌شان رفتند! آن گوهر کمیاب که وجود نازنین‌شان در زمان حیات، سرشار از برکت و هنگام ممات، مملو از نعمات شفا و رهایی ارادت‌پیشگان از درد و گرفتاری بوده و خواهد بود... آنها همیشه زنده‌اند و ناظر بر کردار و گفتار ما. آری، گنجینه‌ی بی‌اندازه ارزشمند، با بارگاهی ملکوتی و آن همه شکوه و جلال و صف‌ناپذیر، ودیعه‌ی هستند در میان ما که اگر قدرشان را بدانیم و با دلی پاک در برابرشان سر تعظیم فرود آوریم، برابر فرمایش امام رضا (ع) می‌توانیم امیدوار باشیم که با بهشت برین فاصله‌ی نداریم.

پس از مراسم تدفین، موسی بن خزرج سائبانی از «نی» بر آن جایگاه قرار داد و بعد در سال ۲۵۶ حضرت زینب(س) دختر شایسته و مهربان حضرت امام جواد(ع) دختر برادرزاده‌ی حضرت معصومه (س) دستور به بنای اولین گنبد می‌دهند و آن مکان مقدس شکل تازه‌ی به خود می‌گیرد و روز به روز آبادان‌تر می‌شود.

محرابی که حضرتشان در آن، نماز می‌گزاردند به نام «ستیه» مشهور است که اکنون «بیت النور» میدان میر، نزدیک حرم مطهر قرار گرفته است (اوایل ۴۵ متری عمار یاسر از خیابان چهارمردان).

اینک وقتی که به صحن روح افزای اتابکی وارد می‌شوی، روح و قلبت صیقل می‌خورد و چون به حرم مشرف می‌گرددی جلامی یابد... بوی عطر دل‌انگیز مجلس ایشان، هوای مینوی جاودان را به سرت می‌اندازد و تلؤلؤ محفلشان، چشم درونت را روشن می‌سازد.

این است نشانه‌یی از جلوه‌ی زیبا و نیکوی روحانیت که آن چنان تو را مسحور و مجذوبت می‌کند تا نتوانی دل از آنجا برداری... و تا مدت‌ها، اگر رفتی، با یاد و خاطره‌اش در دنیایی عرفانی جا بگیری.

در آن مکان شریف، برای جنجال و هیاهو، خودنمایی، زیادت طلبی، تکبر و خویشتن‌خواهی، کجروی و هوسرانی، زشت‌اندیشی و بدسگالی، مال و جاه و مقام دروغ و غیبت و افترا... و همه‌ی متعلقات دنیوی، جایی نیست. هرچه هست نیایش است و ستایش کردگار... جایگاه عشق است... عشق به خدا و معصومین علیهم السلام... همه به امید و آرزو به آنجا روی می‌آورند... خواسته‌هایی دارند که انتظارشان می‌رود آن بزرگوار بین آنان و خالق کل، واسطه شوند تا به مرادشان برسند و قلم بخشش بر روی گناهانشان کشیده شود... اگر هم صلاح است، مقرر گردد تا گرفتاری‌هاشان از میان برود و مشکلاتشان حل شود.

امید، که از سرچشمه‌ی دانش و تعلیمات عالی‌هی آن خاندان مقرب درگاه احدیت، فیض ببریم و از راه راست به بیراهه کشانیده نشویم... و خداوند بخشنده‌ی مهربان، ما را با عنایتش در شمار دلدادگان به اولیاء منتخبش محسوب بدارد و عاقبتمان را به خیرگرداند.

آمین

اهمیت زیارت حضرت معصومه (س)

زیارت عارفانه

حضرت امام رضا (ع) به سعد اشعری فرمود:

- یا سعد! قبری از ما نزد شماست.

عرض کرد:

- قبر فاطمه دختر موسی بن جعفر را می‌فرمایید؟

امام پاسخ دادند:

- بلی، کسی که عارف به حق او باشد و ایشان را زیارت کند، پس بهشت برای

اوست.

بهشت برای زائر حضرت معصومه (س)

امام صادق (ع) فرمودند:

« سَتَدْفَنُ فِيهَا أَمْوَاتٍ مِنْ أَوْلَادِي، تُسَمَّى فَاطِمَةَ، مَنْ زَارَهَا وَجَبَّتْ لَهُ
الْجَنَّةُ »؛

پس دفن می‌شود یکی از اولادهای من (در قم) که نامش «فاطمه» است.

هرکس وی را (با معرفت) زیارت کند، بهشت بر او واجب می‌شود.

بناهای تاریخی و مکان‌های دیدنی

مرقد مطهر حضرت فاطمه‌ی معصومه (س)

بناهای متعددی در نیمه‌ی دوم قرن دوم هجری قمری در اطراف تربت مطهر حضرت فاطمه‌ی معصومه (س) ایجاد گردید.

این بافت تا قرن پنجم به شکل اولیه‌ی خود باقی ماند تا یکی از رجال طغرل سلجوقی، بنام امیر ابوالفضل عراقی، بنای حرم را تجدید کرد.

با به دست آوردن قدرت توسط سلسله‌ی صفوی، حرمت و عظمت بیشتر به خود دید و گسترش حرم در قرن دهم به وسیله‌ی همسر شاه اسماعیل صفوی صورت گرفت. تجدید بنای حرم در سال ۱۳۰۳ ه‍.ق انجام شد و آخرین بنایی که به آن اضافه گردید «مسجد اعظم» بود که در سال ۱۳۷۴ هجری قمری با نظارت و سرپرستی آیت الله بروجردی ساخته شد.

مرقد شریف حضرت معصومه (س) به بلندای ۱/۲۰ و طول ۲/۹۵ در ۱/۲۰ متر قرار دارد. این مرقد با کاشی‌های زرفام «آغاز قرن هفتم» پوشیده شده است... گرداگرد مرقد منوره، دیواری به بلندی ۲ متر طول و عرض تقریبی ۴/۸۰ و ۴/۴۰ قرار دارد که در سال ۹۵۰ ه‍.ق بنا شده و با کاشی‌های معرق، آراسته گردیده است.

در حال حاضر، این دیوار با ضریح مشبک از جنس نقره پوشیده شده است. بافت کنونی حرم، شامل: مرقد مطهر، رواق‌ها، دو مسجد بالاسر، موزه، دو ایوان طلا و آینه، گنبد و مناره‌ها، صحن عتیق با سردر و مقابر فقها، علما، صحن نو، ایوان‌ها، سردرها و مسجد اعظم می‌باشد.

موزه‌ی آستانه‌ی مقدسه

در کنار حرم مطهر حضرت معصومه (س) قرار دارد و شامل گنجینه‌ی نفیسی است. این موزه یکی از موزه‌های قدیمی ایران به شمار می‌آید که در آبان ماه سال ۱۳۰۴ شمسی افتتاح شده و مجموعه‌های بسیار ارزنده‌ی را در خود جای داده است. از جمله: قرآن‌های نفیس خطی مربوط به قرن سوم هجری قمری و زرهای دوره‌ی صفویه - قالی و قالیچه‌های مربوط به دوره‌ی صفویه، اثر استاد معروف آن زمان نعمت‌الله جوشقانی - هدیه و وقف شاهان صفوی به آستانه‌ی مقدسه - کاشی‌های گوناگون، متعلق به قرن هفتم هجری - صندوق خاتم‌کاری مقبره‌ی شیخ صفی - قندیل طلای مرصع - عودسوز نقره... و دیگر اشیاء پر ارزش.

مسجد اعظم

مجموعه‌ی این مسجد در کنار حرم مطهر حضرت معصومه (س) قرار دارد که در سال ۱۳۷۴ ه‍.ق با کوشش و نظارت حضرت آیت‌الله بروجردی بنا گردید. مسجد دارای گنبدی زیبا، گلدسته‌هایی به بلندای ۶۰ متر، سه ایوان و یک شبستان بزرگ گنبددار، که سراسرش به کاشی‌های معرق زیبا مزین شده است. این مسجد از شرق به مسجد بالاسر و صحن عتیق و از جنوب به خیابان کنار رودخانه مرتبط می‌باشد و به دلیل وسعت و بزرگی چشمگیرش به مسجد اعظم

شهرت یافته است. طراحی و معماری بنا توسط استاد حسین بن محمد، معمار معروف به لرزاده» انجام گرفته که کارشناسان معماری، عمری ۱۰۰۰ ساله برای مسجد پیش‌بینی نموده‌اند.

مسجد جامع

یکی از بزرگ‌ترین مساجد شهر قم محسوب می‌شود که به قولی در قرن هشتم هجری توسط سلطان جانی خان (پادشاه ترکستان) ساخته شده است. تاریخ نگارش یکی از کتیبه‌ها، سال ۵۲۲ ه. ق را نشان می‌دهد، ولی تاریخ دقیق احداث آن کاملاً مشخص نیست. مسجد دارای مقصوره و گنبد‌های باستانی و ایرانی قدیمی با دو گوشواره و سه شبستان مختلف شاهی، زیرزمین ناصرالدین شاهی به ضمیمه‌ی ایوان صحن و سرداب ورودی است. مقرنس پوشش گچی ایوان، کاشی‌کاری‌های جذاب به همراه معماری قابل تحسین، مجموعه‌ی را پدید آورده است که نشان دهنده‌ی زیبایی و شاهکار پدیدآورندگان آثار و ابنیه‌ی با ارزش تاریخی می‌باشد.

گنبد‌های سبز

در قرن هفتم ه. ق یادمان‌های تاریخی مذهبی متعددی وجود داشته که در فرهنگ معماری ایران به برج‌های آرامگاهی موسوم‌اند. در این مجموعه سه بنا وجود دارد که از نظر هنر گچ‌بری، نمونه‌های منحصر به فرد به شمار می‌آید که از قرن سوم تا هشتم هجری قمری به وجود آمده است. در برج‌ها مقبره‌های فرمانروایان آن زمان موجود می‌باشد.

مدرسه فیضیه

در کنار صحن عتیق، از نیمه‌ی نخستین قرن ۱۳ ه. ق بنای کنونی جایگزین ساختمان اولیه شد که در قرن ششم وجود داشته است.

این بنا در دوره‌ی صفویه به دستور شاه طهماسب اول ساخته شد.

در زمان فتحعلی‌شاه قاجار تغییراتی در ساختار آن دادند و در قرن ۱۴ ه. ق به دستور حضرت آیت‌الله حائری یزدی، مؤسس حوزه‌ی علمیه‌ی قم، در اطراف حیاط مرکزی حجره‌هایی بنا گردید.

قدیمی‌ترین بخش مدرسه، ایوان جنوبی آن است که مزین به کاشی‌کاری معرق متعلق به عصر صفوی است. این مدرسه از مهم‌ترین مراکز علوم اسلامی جهان می‌باشد و بسیاری از علما و مشاهیر بزرگ و نامدار شیعه، عمری را در این مدرسه به تحصیل و تدریس گذرانیده‌اند.

مدرسه‌ی خانی (جهانگیرخان)

روبه‌روی درگاه مسجد جامع از دوره‌ی صفویه - سال ۱۲۷۸ ه. ق - به وسیله‌ی میرزا نصرالله مستوفی گرگانی تعمیر و مرمت یافت.

مدرسه سردری بلند دارد، با مقرنسی لطیف در سقف و آرایش کاشی‌گری در لچکی‌های پیشانی.

محلله‌های قدیمی

محلله‌های قدیمی در شهرستان قم عبارتند از: محلله‌ارک - یخچال قاضی - سید معصوم - معصوم‌آباد - باغ پنبه - عربستان - شادقلی - شیخ‌آباد - براسون - میراثیه - باغ سالاریه - جوی شور - دروازه ری - دروازه قلعه - دروازه کاشان -

سرحوض - سید سربخش - چهل اختران - سیدان - عشقعلی - خندق - سنگ‌بند -
الوندیه - پنجعلی - خان‌ها - گذر قلعه - گذر خان - گذر صادق - گذر دایی عابدین -
شاه حمزه - میدان میر - پامنار - شاه خراسان.

قلعه سنگی

بنای این قلعه منتسب است به دوره‌ی سلجوقی - قرن ۶ ه. ق. - در منطقه‌ی
به نام: کاج محمدآباد قرار دارد و یکی از قدیمی‌ترین قلعه‌های استان، دارای
ارزش باستانی است که به وسیله‌ی سازمان میراث فرهنگی تعمیراتی در آن
صورت پذیرفته تا آماده‌ی بازدید گردشگران ایرانی و خارجی باشد.

تیمچه‌ی بازار

از بناهای باشکوه و نمونه‌های بارز هنر معماری است که در سال ۱۳۰۱ ه. ق
در دوره‌ی ناصری، به وسیله‌ی هنرمند برجسته استاد حسن معمار قمی، طراحی
و اجرا شده است.

سقف تیمچه دارای سه گنبد و سه نیم‌گنبد بدون ستون است. چشمه‌ی میانه
با دهانه و بلندای ۱۵ متر با پوشش آجری ظریف و آراسته با مقرنس گچی در زوایا
به طول ۲۸ متر امتداد دارد.

پیشاپیش حجره‌ها و غرفه‌های گرداگرد، مزین به درها و پنجره‌های زیبای
«اورسی» بوده که امروزه تعدادی از آنها باقی مانده است.

امام صادق (ع) :

قم به این جهت «قم» نامیده شده که اهل آن در محضر قائم آل محمد (عج)
گرد می‌آیند.

شهر قم دارای کتابخانه‌های عمومی متعدد است که بزرگترین آنها کتابخانه‌های آستانه‌ی مقدسه و آیت‌الله مرعشی نجفی است.

کتابخانه‌ی آستانه‌ی مقدسه

این کتابخانه در سال ۱۳۱۵ شمسی تأسیس شده و دارای ۶۰ هزار جلد کتاب است. این گنجینه شامل: ۲۰۰۰ جلد کتاب خطی، ۴۰۰۰ جلد کتاب چاپ سنگی، ۲۰۰۰ جلد کتاب به زبان‌های خارجی و بالغ بر ۲۰۰۰ جلد کتاب با چاپ نفیس و معمولی است.

همچنین در مخزن نفیس این کتابخانه افزون بر ۲۰۰۰ جلد کتاب با چاپ‌های مختلف، ۱۰ هزار شماره مجله و روزنامه، از گذشته تا حال، موجود است و ۲۵۰۰ عضو دارد.

کتابخانه‌ی آیت‌الله مرعشی نجفی

این کتابخانه با بیش از ۵۰۰ هزار جلد کتاب چاپی، ۳۰ هزار جلد کتاب به زبان‌های خارجی، تعداد چشمگیری کتاب خطی نفیس و پر ارزش، ۴ هزار قطعه عکس، ۱۱ هزار میکروفیلم و نزدیک به ۱۰ هزار عضو در مرکز شهر قم قرار دارد. این کتابخانه برابر با کتابخانه‌های پیشرفته‌ی دنیا، در محل قدیم و ساختمان جدید پاسخگوی دانش پژوهان، محققان و طلاب علوم دینی می‌باشد و در جهان سومین کتابخانه و در خاورمیانه مقام اول را داراست. جالب است بدانید که این کتابخانه دارای بخش قرنطینه و بیمارستان کتاب می‌باشد و کتب چاپی و خطی قدیمی را که آسیب دیده‌اند، توسط میکروسکوپ‌های قوی نوع حشره‌یی را که موجب نقصان کتاب شده است، شناسایی و نسبت به ترمیم آن اقدام می‌شود.

بقاع متبرکه در قم و حومه

نزدیکان حضرت معصومه (س)

آنها که در کنار مهین دخت حضرت فاطمه‌ی معصومه (س) مدفونند:

حضرت زینب و حضرت ام محمد: دختران امام جواد(ع)

میمونه: دختر موسی مبرقع

ام اسحاق، ام حبیب و ام قاسم: از منسوبان

● بقاع متبرکه در قم:

امامزادگان و سادات مدفون در این استان را ۴۴۴ تن می‌دانند که مقبره‌ی تعدادی از آنان مشخص است و بقیه، نامعلوم.

خیابان اثر (طالقانی):

حضرت موسی مبرقع، فرزند امام محمد تقی (ع) - حمزه و احمد: برادران حضرت معصومه (س)

علی موسی الرضا - شاه طیب و طاهر: از منسوبان ایشان

اسماعیل: منسوب به امام صادق(ع) و - زید

داخل چهل اختران:

احمد - ام سلمه - ام کلثوم - فاطمه و محمد: از منسوبان امام جواد (ع)

موسی و فرزندش: وابسته به امام کاظم(ع)

زینب: دختر موسی مبرقع

بریهه: منسوب به موسی مبرقع

خیابان چهارمردان (الکلب):

حضرت ابراهیم: برادر حضرت فاطمه‌ی معصومه (س)

علی بن جعفر بن امام صادق (ع)

و امامزاده ابراهیم.

احمد: منسوب به امام صادق (ع)

سلطان محمد شریف: منسوب به امام

زین العابدین (ع)

خیابان باجک (۱۹ دی): بلوار ۱۵ خرداد

ابواحمد: منسوب به محمد حنفیه

(پسر امام علی(ع))

سید علی: منسوب به حضرت ابوالفضل(ع)

چهار امامزاده «ملا آقابابا»: ۲۰ متری

حائری

چهار راه بازار به طرف پل علیظانی:

ناصرالدین: منسوب به امام مجتبی(ع).

روبروی در شمالی مسجد امام حسن

عسکری (ع)

خیابان معلم:

احمد بن قاسم: میدان معلم

خیابان شاه ابراهیم:

ابراهیم - محمد و جعفر: از منسوبان امام کاظم (ع)
سید معصوم و عبدالله: از منسوبان امام زین العابدین (ع)

خاکفرج:

احمد: فلک‌های الهادی

● بقاع متبرکه در حومه قم :

جاده کاشان :

علی رضا: منسوب به امام کاظم (ع) ابتدای راه
جعفر غریب و جمال: از منسوبان امام کاظم (ع) - نزدیک جمکران
هادی و مهدی - و ناصرالدین:
منسوبان امام زین العابدین (ع) روستای جمکران
اسحاق: روستای لنگرود
سکینه خاتون: روستای جنت آباد

جاده امفیان:

عبدالله: جاده‌ی قدیم، روستای قلعه چم
ساریه خاتون: روستای ساریه خاتون
محمد غایب: روستای حصار سرخ
خدیجه خاتون: روستای خدیجه خاتون

جاده اراک:

جعفر: روستای زواریان
عباس: روستای جنداب
عبدالصالح: روستای راهجرد

بخش کهک:

اسماعیل: روستای بیدقان
ابراهیم: ابرجس - کهک
فاضل: روستای بیدهند
معصومه: روستای کهک
محسن: قباد بزن

عباس: روستای ورجان
سلطان محمود: روستای صرم
نورعلی: روستای وشنوه
حسین: روستای فردو

بخش خلستان:

احمد: روستای کاسوا
عبدالله آهو: روستای ونان
جعفر: روستای گیو
علمدار: روستای کیاب
عبدالله: روستای فوجرد
ابراهیم: روستای دستجرد
ابوطالب: روستای کاسوا
سه خواهران: روستای بنابر
ام سلمه و ام کلمه: روستای نایه

اتوپان تهران:

اهلعلی و سهلعلی: علی آباد

بخش جعفر آباد:

عمران: روستای گلستان

طاهر: روستای طغروود

بخش قمروود:

شش امام زاده: روستای شریف آباد

بخش قنوات:

طیب و طاهر: نزدیک روستای مبارک آباد

چاده‌ی گازران:

عبدالله: انتهای زندآباد، قلعه‌ی کامکار

● مساجد معروف:

اعظم: «بروجردی» - وصل به حرم مطهر

حضرت معصومه(س)

امام: بین پل علیخانی و چهارراه بازار

جامع: ۴۵ متری عمار یاسر

جامع سید عبدالوهاب موسوی: میدان

سعیدی

حضرت رسول (ص): ۲۰ متری ولی عصر(ع)

حضرت زهرا(س): خ نیروی هوایی

دولتخانه: خ آذر (طالقانی)

عشقعلی: چهارمردان (انقلاب)

محمدیه: خ باجک (۱۹ دی)

مصلی قدس: میدان جانبازان

علوی: کیوانفر، ۷ تیر

قبا: بلوار بهشتی

گذر قلعه: خ طالقانی (آذر)

مهدیه: میدان سپاه

● آرامگاه مشاهیر:

آدم بن اسحاق - آخوند ملامحمود نراقی -

میرزا حسن کاشفی: خیابان آیت الله نجفی

آیت الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی:

مؤسس حوزه‌ی علمیه‌ی قم - آیت الله

بروجردی - آیت الله سید محمد تقی و

سید احمد خوانساری - آیت الله علامه

طباطبایی - آیت الله صدر: حرم مطهر،

مسجد بالاسر.

آیت الله حجت: مدرسه‌ی حجتیه

آیت الله مرعشی نجفی: خیابان آیت الله

مرعشی نجفی (ارم)

ابن بابویه «شیخ صدوق»: خیابان ارم،

مقابل ضلع شرقی پارک شهرداری

ذکریا بن آدم - فاضل تونی - میرزای قمی

و میرزا جواد آقا ملکی تبریزی: آرامگاه

شیخان (میدان آستانه)

پروین اعتصامی: حرم مطهر

کارگاه‌های صنعتی و صنایع دستی

صنایع استان قم

در استان قم برحسب آمار به دست آمده تا پایان سال ۱۳۷۷، تعداد ۳۰۶ کارخانه و کارگاه صنعتی (اعم از صنایع فلزی، کانی‌های غیرفلزی، ساخت قطعات صنعتی، ریخته‌گری و تراشکاری، ریسندگی و بافندگی، صنایع پلاستیک، مواد غذایی و پوشاک و ...) وجود داشته است که بدیهی است در حال حاضر تعداد این‌گونه کارخانه‌ها و کارگاه‌های تولیدی بیش از رقم فوق می‌باشد.

تولید فرش‌های دست‌باف

فرش ابریشم و کرک دست‌باف قم از نفیس‌ترین صنایع دستی کشور است که از نظر رنگ آمیزی، طرح و نقشه‌ی اصیل ایرانی هم‌تا ندارد. کیفیت آن در دنیا دارای رتبه‌ی اول و در کشورهای اروپایی و آمریکا طرفداران بسیاری را به خود اختصاص داده است.

بافندگان فرش‌های زیبای ابریشم را در قم، زنان روستایی و شهری تشکیل می‌دهند.

سفال و سرامیک

این هنر دستی با سابقه‌ی دیرینه‌ی خود، همچنان ریشه‌ی تاریخی‌اش را در این شهر محکم نگاه داشته است. سفال و سرامیک قم در طرح‌های ویژه و نقوش زیبا، طرفداران زیادی در داخل و خارج کشور دارد.

منبت‌کاری چوب

نقوش و طرح‌های زیبا بر روی انواع میز، صندلی، مبل و به طور کلی کارهای چوبی از مرحله‌ی طراحی بر روی کاغذ و انتقال آن بر روی چوب و کنده‌کاری و دیگر کارهای مربوط به آن، توسط استادکاران ماهر و چیره‌دست اجرا می‌شود. صنعت منبت‌کاری ضمن عرضه در بازار داخلی، به اغلب کشورهای آسیایی و اروپایی نیز صادر می‌شود.

کاشی‌کاری معرق

این هنر بسیار زیبا که هر بیننده‌ی را مجذوب می‌سازد، اثر استادانی است که با دست‌های هنرمند خود، خلاقیت‌هایی را به وجود می‌آورند.

سوهان قم

سوهان از بهترین شیرینی‌های محلی استان است که به ذائقه‌ی همه‌ی مردم خوشایند است.

مواد اولیه‌ی آن عبارت است از: آرد، جوانه‌ی گندم، شکر، روغن، مغز پسته و بادام، هل و زعفران، که در انواع گرد (ضخیم و نازک)، لقمه‌ی، حلوایی و... تهیه می‌شود و در معرض فروش قرار می‌گیرد.

مناطق بیلاقی قم

قم به علت هماهنگی با کویر لوت، از هوای بیابانی برخوردار است، ولی روستاهای بخش کهک و خلجستان و تعدادی از روستاهای مرکزی به دلیل برخورداری از آب و هوای سرد و کوهستانی، محل مناسبی برای جلب مسافران و گردشگران ایرانی و خارجی، نیز مکانی خوب برای گذراندن ایام تعطیلات تابستانی مردم بومی شهر می‌باشد.

از مهم‌ترین آنها می‌توان روستاهای: وِشَنوَه، اُول، خاوه، بیدهند، ابرجس، فردو، میم، کرمجگان و دستگرد و ... را برشمرد.

محصولات کشاورزی

در مناطق خوش آب و هوای استان قم، فندق، بادام، گردو و میوه‌هایی از قبیل: انار، زردآلو، گوجه و قیسی عمل می‌آید و مقداری از آنها صادر می‌شود که اخیراً پسته نیز یکی از محصولات عمده به شمار می‌آید و بخش بزرگی از زمین‌های اطراف قم را زیر کشت دارد.

از صیفی‌ها، خربزه عسگرآباد از بهترین نوع به حساب می‌آید و یکی از صادرات مهم قم در ایران و خارج از کشور است.

همچنین کلم قمری (قُنَبید) اشتهار فراوان دارد و آش و آبگوشت قنَبید قم از گذشته تا حال معروفیت بسزایی داشته است.

رعایت اوقات نماز

نماز را در وقت مقرر شده به جای آور و به علت فراغت از کار، وقت آن را پیش مینداز و به علت اشتغال، آن را به تأخیر می‌فکن و بدان که هر کار تو وابسته به نماز است. از فرمایش‌های مولای متقیان علی (ع) در نهج البلاغه

اماکن عمومی

محل ماورستوران ها:

آرم:	۷۷۴۴۰۸۹	حرم نما:	۷۷۴۴۰۰۴
الزهرا:	۷۷۴۴۲۷۰	حسینی:	۷۷۳۱۹۱۹
النسی:	۷۷۴۰۳۵۰	سپید:	۶۶۰۰۳۲۴
بابا علی:	۶۶۰۹۹۹۴	شاهین:	۷۷۴۲۲۶۱
آریا:	۷۷۳۵۲۹۹	شاه خراسان:	۶۶۰۵۷۴۵
بی بی:	۷۷۴۰۸۹۹	صفا:	۶۶۲۲۲۰۶
رزا:	۶۶۳۵۰۰۰	طاهری:	۶۶۱۲۵۳۵
قدس:	۲۹۲۳۴۵	عزت:	۷۷۴۳۷۲۵
صفا:		عدالت نو:	۷۷۳۰۸۲۵
کوثر:		فدک:	۶۶۰۵۹۷۲
ناصر:		فردوسی:	۷۷۴۱۳۷۵

سفرخانه های سنتی:

شبستان	۶۶۵۹۹۵۵
باغ صبا:	۲۹۳۷۷۴۳
هزار و یک شب:	۲۹۲۳۲۴۵

میهمانپذیرها:

آبادانا:	۷۷۴۳۶۳۲
آذربایجان:	۷۷۲۴۲۴۲
اسلامی:	۷۷۲۶۳۰۴
اطلس:	۷۷۰۱۲۲۱
اطمینان:	۶۶۰۹۶۴۰
بوعلی:	۷۷۲۴۱۳۹
بهار:	۷۷۴۲۳۲۹
پارک:	۷۷۲۲۵۰۴
توحید:	۶۶۱۶۱۱۹

دفاتر خدمات مسافرتی:

۷۷۴۴۰۶۰	آی.سودا:
۷۷۴۳۷۲۴	بدخشان:
۶۶۰۷۳۴۵	جبروت:
۷۷۴۱۷۶۷	راه سبز:
۶۶۵۳۵۰۶	سجاد:
۷۷۴۳۲۴۸	شادی:
۶۶۰۵۹۷۲	شاهین تور:
۷۷۴۳۲۶۱	طاها:
۶۶۰۵۷۴۵	فاخر:
۶۶۲۲۲۰۶	فرزاد:
۶۶۱۲۵۳۵	فردیس:
۷۷۴۳۷۲۵	کریمه:
۷۷۳۰۸۲۵	مرجان:
۶۶۰۵۹۷۲	مهاجر تنها:
۷۷۴۱۳۷۵	ناظم زاده:
۷۷۲۴۲۲۹	همای آسمان:
۷۷۴۱۵۷۶	هدیه تور:
۷۷۲۵۸۴۴	
۷۷۴۲۵۹۷	
۷۷۲۲۸۲۳	
۷۷۴۴۵۴۷	

تلفن های ضروری:

۱۳۳	تاکسی بی سیم:
۷۷۴۴۶۳۵	ستاد تسهیلات زایران:
۷۷۴۰۳۸۱	واحد اشیاء گمشده ی سازمان
۶۶۱۵۶۶۵	اتوبوس رانی:
۲۹۳۳۰۰۰	راهنمایی و رانندگی:
۷۷۰۶۵۵۰	کشیک امداد هلال احمر:

مراکز بهداشتی درمانی

بیمارستانهای دولتی:

نکویی - هدایتی:	۷۷۱۴۰۰۱-۵
کامکار - عرب نیا:	۷۷۱۴۵۱۱-۵
کودکان فاطمی:	۷۷۱۵۲۱۴-۸
زایشگاه ایزدی:	۷۷۱۱۳۰۱-۵
زایشگاه الزهرا:	۸۸۲۸۲۱۴-۸

خیریه:

حضرت معصومه (س):	۶۶۵۱۸۰۲-۹
حضرت ولی عصر (ع):	۲۹۲۴۳۱۰
گلپایگانی:	۶۶۱۵۵۱۱-۵

خصوصی:

بهشتی:	۶۶۱۸۱۱۱-۶
کلینیک مصلی:	۷۷۴۲۰۳۴ و ۵
درمانگاه مهدیه:	۰۲۵۲۳۴۴-۲۴۸۸

درمانگاههای خیریه:

دارالشفاء آل محمد (ص):	۶۶۱۱۶۴۴
حضرت معصومه (س):	۷۷۴۱۴۳۹
فتاحی:	۶۶۱۷۰۶۱
امیرالمؤمنین (ع):	۷۷۴۴۱۳۵ و ۶
۱۲ فروردین:	۶۶۰۰۵۰۰
دارالشفاء عترت:	۷۷۴۱۵۲۵
بقیه الله الاعظم:	۷۷۳۴۹۹۹
امام سجاد (ع):	۸۸۲۵۹۷۰
حضرت ابوالفضل (ع):	۸۸۴۰۱۵۳

دارالشفاء کریمه اهل بیت (ع)

۰۲۵۶۲۲۲-۲۲۰۶-۹

وابسته به دولت:

کلینیک دی:	۷۷۲۲۱۵۴
سید الشهداء:	۸۸۱۰۰۹۹
تخصصی فرهنگیان:	۷۷۲۷۶۸۸
شبانه روزی نبوت:	۸۸۴۷۲۸۸
خدمه اهل بیت:	۷۷۱۷۵۵۲
پلی کلینیک بوعلی:	۶۶۱۵۵۲۷
توانبخشی گلپایگانی:	۷۷۲۹۲۷۲
دندانپزشکی فاطمیه:	۷۷۰۰۶۳۰

خصوصی:

دی:	۷۷۱۰۷۷۹
مهراد:	۶۶۰۳۹۳۴-۸ و ۶۶۰۹۱۸۵
نور:	۷۷۱۵۱۳۷
مرکز جراحی سرپایی شفا:	۶۶۳۲۹۴۴

مراکز بهداشتی، درمانی استان

قم یا خدمات بهداشت خانواده

رایگان

امام حسن عسکری (ع) شهرک امام حسین (ع):	۶۶۵۲۲۱۰
امام حسین (ع)، نیروگاه:	۸۸۳۴۰۲۴
امام خمینی، ۴۵ م مدرس:	۲۹۲۱۶۰۰
امام رضا (ع)، شاه ابراهیم:	۸۸۲۵۵۱۲
امام صادق (ع)، خ مطهری:	۸۸۴۲۰۰۲

امام علی النقی (ع) علی آباد:	۸۸۶۰۲۰۰
بقیه الله - شهرک قائم:	۷۲۲۸۶۴۶
۲۲ بهمن ب ۱۵ خرداد:	۷۷۱۱۱۷۳
پنبه چی - خ امام:	۶۶۰۳۰۸۰
پیامبر اکرم (ص) نوبهار:	۷۷۲۵۱۴۰
چمران ۱۶ متری خیام:	۶۶۰۶۰۵۵
زارعی - خ سمیه:	۷۷۳۶۸۳۳
خوراکیان شاه سیدعلی:	۷۷۰۱۱۳۰
سلامت - خ ۱۹ دی:	۷۷۱۷۳۳۱
شهدا - چهارمردان:	۷۷۲۲۷۶۱
عبداللهی - نیروگاه:	۸۸۲۴۶۳۵
فرقانی - شیخ آباد:	۸۸۶۰۷۲۰
مسجد جامع ۴۵ م یاسر:	۷۷۲۲۵۱۱
موسی بن جعفر (ع) م امام:	۶۶۱۶۳۰۰
میره سی - ۴۵ متری یاسر:	۷۷۲۷۰۰۰
جندقیان - خ دل آذر:	۷۲۲۳۹۰۰
۱۹ دی - سه راه بازار:	۷۷۱۸۵۶۰
الزهرا (۲) انتهای نیروگاه:	۸۸۵۰۲۴۰

مراکز خیریه‌ی تحت پوشش:

بقیه الله الاعظم، دورشهر:	۷۷۴۳۳۹۱
دارالشفاء - م امام:	۶۶۰۰۰۷۰
۱۲ فروردین - خاکفرج:	۶۶۰۰۵۰۰
شهید زین الدین، زنبیل آباد:	
	۲۹۳۳۸۵۳
ایزدی نکویی، خ آذر:	۷۷۱۱۳۰۱-۵
گلپایگانی - خ مولوی:	۶۶۱۵۵۱۱
ولی عصر - یزدانشهر:	۲۹۲۴۳۱۰

پایگاه‌های بهداشتی:	
الزهرا (۱) - شاه‌ابراهیم:	۸۸۴۰۳۳۰
ایشان - خ زند آباد:	۸۸۲۴۴۴۶
اهل بیت - خ ۱۲ دی:	۷۷۱۷۵۵۲
حضرت ابوالفضل (ع):	۸۸۴۰۱۵۲
۱۵ خرداد - زند آباد:	۸۸۴۱۰۰۱
امام صادق (ع) بلوار شاهد:	۸۸۴۲۰۰۲
دی - خ باجک:	۷۷۱۹۲۷۱
صفاشهر - خ صفاشهر:	۲۹۳۳۶۵۵
سینا - بلوار شاهد:	۸۸۶۳۰۰۰
مهدیه - ۱۶ متری خیام:	۶۶۵۸۴۸۴
امیرالمؤمنین (ع) دور شهر:	۷۷۳۷۰۸۰
بوعلی - خ آسایشگاه:	۶۶۰۲۲۲۵
مراکز روستایی	
باجیان:	۰۲۵۲۶۴۴ - ۳۴۰۰
کهنک: خورآباد، سیرو، ورجان، وشنوه، صرم، میم، قبادزن، لنگرود:	۰۲۵۲۴۲۲ - ۳۲۳۰
فردو: ویربیج:	۰۲۵۲۴۲۲ - ۳۲۳۰
حاجی‌آباد لکها: حاجی‌آباد آقا، جمکران، حسین‌آباد میش مست، جنت‌آباد، سراج، گرگابی	۰۲۵۲۵۲۲ - ۳۴۳۰
کرمچگان:	۰۲۵۲۴۲۸ - ۳۰۸۴
دستجرد: نایه‌گیو، وشاره، فوجرد زیرگان، کندرود، سناوند	۰۲۵۲۵۲۲ - ۳۴۳۰
گازران: طفرد، الویرآباد، باقرآباد علی‌آباد انقلاب:	۰۲۵۲۶۲۲ - ۲۵۳۰
قاهان: کهنندان، نویس، مهرزمین وسفونجرد، چاهک ۲۳۳۲-۲۵۲۵۳۴:	۰۲۵۲۵۳۴ - ۲۳۳۲
سلفچگان: تاج‌خاتون، جنداب، راه‌جرد، زواربان، یک‌باغ	۰۲۵۲۳۶۶ - ۳۲۱۱
سنجگان	۰۲۵۲۳۶۶ - ۳۲۱۱
قمرود:	۰۲۵۲۳۳۲ - ۲۳۱۱
آزمایشگاه‌های خصوصی:	
بوعلی - خ صفائیه:	۷۷۳۳۲۷۴
پاستور - م سعیدی:	۶۶۳۲۷۸۷
سینا - نیروگاه:	۸۸۲۸۸۷۲
فارابی - خ آذر:	۷۷۰۶۱۵۲
ذکر یا - خ امام:	۶۶۰۲۵۵۶
امین - خ صفائیه:	۷۷۴۰۷۸۲
پارس - شاه‌ابراهیم:	۸۸۳۳۵۹۸
ولی‌عصر - بلوار صدوق:	۲۹۳۱۶۶۳
دانش - خ ۱۹ دی:	۷۷۰۵۲۲۶
شفا - خ آذر:	۷۷۲۸۵۱۶
قائم - خ صفائیه:	۷۷۴۱۴۴۳
دی - خ آذر:	۷۷۱۶۶۳۶
بهار - نیروگاه:	۸۸۲۷۵۷۶
پاتوبیولوژی میلاد:	۶۶۰۱۲۶۳
کیمیا - خ ۱۹ دی:	۷۷۲۶۷۶۶
بهبود - م سعیدی:	۶۶۰۰۸۵۱
الغدیر - نیروگاه:	۸۸۵۱۳۰۹
ایران - بلوار امین:	۲۹۳۵۱۴۰
رازی - م مطهری:	۶۶۰۰۸۳۴
مهر - ۴۵ متری یاسر:	۷۷۰۷۲۱۲

امام رضا علیه السلام: «... مَنْ زَارَهَا فَلَهُ الْجَنَّةُ»؛

کسی که ایشان - حضرت فاطمه‌ی معصومه (س) - را زیارت کند، بهشت برای اوست.

امام جواد علیه السلام: «مَنْ زَارَ عَمَّتِي بِقَمِّ فَلَهُ الْجَنَّةُ»؛

کسی که عمه‌ام - فاطمه‌ی معصومه (س) - را زیارت کند، بهشت برای او خواهد بود.

داروخانه‌های قم

داروخانه‌ها :

۸۸۲۷۷۷۰	سلامت:	۷۷۴۳۸۰۳	آگاه:	۸۸۲۷۰۷۵	آرمان:
۸۸۴۴۵۶۱	سلیمانی فر:	۷۷۳۱۰۸۷	امجدی:	۸۸۲۶۰۶۰	ابن حیان:
۶۶۱۱۸۳۵	شریعت:	۷۷۱۱۰۸۰	احمدیان:	۷۷۲۴۳۶۶	ابوریحان:
۷۷۳۷۳۱۵	شریف زاده:	۶۶۰۰۶۱۲	اسماعیل بیگ:	۶۶۱۶۱۱۲	الهادی:
۷۷۲۵۸۹۹	شهرتی:	۷۷۲۹۳۷۲	اشعریین:	۷۷۲۳۳۱۰	امید:
۷۷۱۱۱۱۶	شیخ:	۶۶۰۰۱۴۰	اکرمی:	۷۷۲۵۸۷۵	انقلاب:
۲۹۲۶۷۶۵	صادقی:	۲۹۳۷۸۰۷	امینی:	۷۷۴۲۸۲۴	پاستور:
۲۹۲۱۲۳۳	صادقی چهر:	۲۹۱۱۲۷۸	امامی میبدی:	۸۸۳۳۷۷۴	پنج‌شهریور:
۷۷۱۳۱۴۴	فتحی:	۸۸۵۱۲۲۰	برق ران:	۷۷۲۶۰۷۰	جالی‌نوس:
۲۹۳۶۲۳۹	فضلی:	۸۸۴۶۲۲۰	بلاغی:	۷۷۲۲۷۷۷	حکمت:
۲۹۳۳۸۹۰	فیض:	۶۶۱۸۴۶۷	بیات:	۷۲۲۹۸۶۷	حمیدی:
۷۲۰۰۹۶۸	قرینه:	۷۷۳۸۳۴۴	بی‌بام:	۸۸۲۲۲۵۲	خوارزمی:
۶۶۲۰۴۷۰	قوامیان:	۶۶۰۲۰۰۸	بیگدلی:	۸۸۲۷۵۴۳	رفعت:
۷۷۴۱۹۰۰	کاویانی:	۷۷۲۵۸۱۴	پرواز:	۲۹۳۳۳۹۶	سالاریه:
۸۸۶۷۷۷۰	گلپاف:	۷۷۰۰۷۳۸	تقی زاده:	۸۸۳۹۱۹۵	سعدگان:
۸۸۳۲۴۲۴	متقی:	۷۷۱۵۵۴۰	جلیلی:	۷۷۳۲۴۲۷	سینا:
۲۹۲۳۹۰۰	مجاب:	۶۶۱۱۰۰۷	جندقی:	۶۶۳۱۴۱۴	شفا:
۶۶۵۵۲۱۷	مشکینی:	۲۹۱۲۴۶۹	جوانمردی:	۲۹۳۴۹۴۴	صدوق:
۷۷۱۸۲۸۱	مفتخر:	۸۸۴۵۱۵۱	حاج محمدی:	۷۷۲۲۲۱۱	فیض:
۶۶۱۲۱۹۱	منشادی:	۲۹۰۴۵۵۵	حسینی:	۲۹۲۱۸۳۴	قائم:
۷۷۰۲۰۰۱	میرهاشمی:	۲۹۱۱۶۷۱	حجری:	۸۸۴۴۲۰۰	قدس:
۸۸۴۰۲۸۹	وامق:	۶۶۱۶۱۷۹	حسین آبادی:	۸۸۲۷۱۳۷	مجللی:
۸۸۶۰۹۸۰	یا حق:	۸۸۲۰۶۸۱	خادم:	۶۶۰۲۹۵۷	مسعودی:
۶۶۶۲۸۰۸	یزدیان:	۶۶۳۳۶۸۹	خوش لحجه:	۶۶۱۰۵۹۹	معین:
۷۷۱۶۷۶۰	یعقوبی:	۸۸۲۰۲۱۰	دی البرزی:	۸۸۲۶۰۹۵	ملت:
	شبانه روزی‌ها:	۷۷۲۰۲۹۰	زند:	۷۷۴۳۵۳۷	نصر:
۸۸۵۳۹۸۵	دهقان - خ توحید:	۶۶۳۷۳۳۸	ساده:	۶۶۱۳۸۸۸	هلال احمر:
۷۷۴۲۳۵۰	زرین اقبال - م شهید:	۶۶۱۳۰۴۵	سبزه کار:	۸۸۴۶۶۸۸	همت:
۷۷۰۵۸۸۸	دی ۱۹ - خ یا جک:	۸۸۴۱۳۲۳	سبظ نبی:		
۷۷۲۵۲۴۸	سعیدی - م نکویی:	۶۶۳۶۷۷۱	سعادت‌وند:		

خطوط و ایستگاه‌های اتوبوس درون و برون شهری قم

۸- بیمه ۹- ایستگاه اول نوبهار ۱۰- زینبیه ۱۱- انتهای عرب خراسانی برگشت مشترک با خط ۲۰ طول مسیر برگشت: ۴۸۸۰ متر	ایستگاه: ۱- سنگگی ۲- هفت متری امیرالمؤمنین(ع) ۳- میدان جهاد ۴- ناتوایی ۵- جوی کنده ۶- ده متری ۷- تالار پذیرایی ۸- ابتدای ۱۲ م بیطرفان ۹- دبیرستان ریحانة النبى(س) ۱۰- خیابان لواسانی ۱۱- ایستگاه اول خ صدف ۱۲- میدان ساعت ۱۳- مسجد - مدرسه در برگشت: بعد از بازار: خ هلال احمر و مجدداً بازار طول مسیر برگشت: ۵۷۸۰ متر	خط ۲۰ - مقصد: جمکران طول مسیر: ۱۱۰۵۰ متر مبدأ: پل ربانی خ هلال احمر ایستگاه: ۱- ابتدای خ چهارمردان ۲- ابتدای ۴۵ متری عمار یاسر ۳- مدرسه رضویه ۴- شاه حمزه ۵- درخت پیر ۶- چهل اختران ۷- بیمارستان نکویی ۸- منبع آب ۹- زایشگاه ایزدی ۱۰- گوی مرعشی نجفی ۱۱- وزارت راه - م پلیس ۱۲- بین شهرک و زاویه ۱۳- میدان قائم ۱۴- سه راه جمکران ۱۵- جمکران در برگشت: از خ آذر فاقد ایستگاه چهارمردان طول مسیر برگشت: ۱۰۶۰۰ متر
خط ۲۳ - مقصد: شهرک جهاد طول مسیر: ۴۱۸۰ متر مبدأ: مانند خطوط: ۲۱ - ۲۲ تا ایستگاه ۸ مشترک با خط ۲۲ ۹- شهرک جهاد برگشت مشابه خطوط ۲۱ و ۲۲ طول مسیر برگشت: ۴۴۸۰ متر	خط ۲۲ - مقصد: نوبهار طول مسیر ۴۳۰۰ متر مبدأ: بازار، خ باجک تا ایستگاه ۳ مشترک با خط ۲۱ ۴- ۴۵ متری عمار یاسر ۵- هشت متری ۶- امامزاده سید علی ۷- هشت متری دانشگاه	خط ۲۱ - خ باجک مقصد: مسجد طول مسیر: ۵۲۰۰ متر مبدأ: بازار - باجک
خط ۲۵ - مقصد: م آسایشگاه طول مسیر: ۶۱۵۰ مبدأ: باغ ملی ایستگاه: ۱- ابتدای خ چهارمردان ۲- ابتدای ۴۵ متری عمار یاسر ۳- مجتمع حسین آباد ۴- اینارگران ۵- شیشه بری ۶- هشت متری - خ ۱۵ خرداد ۷- امامزاده سید علی		

- ۸- هشت متری دانشگاه
 ۹- بیمه
 ۱۰- کمدسازی
 ۱۱- کابینت سازی
 ۱۲- میدان محلاتی
 برگشت فاقد ایستگاه چهار مردان
 طول مسیر برگشت: ۵۹۰۰ متر
- خط ۲۶- مقصد: آسایشگاه**
 طول مسیر: ۵۶۵۰ متر
 مبدأ: باغ ملی
 ایستگاه:
 ۱- ابتدای خ چهار مردان
 ۲- ابتدای ۴۵ متری عمار باسر
 ۳- مدرسه رضویه
 ۴- شاه حمزه
 ۵- درخت پیر
 ۶- چهل اختران
 ۷- نکویی
 ۸- منبع آب
 ۹- زایشگاه ایزدی
 ۱۰- کوی مرعشی نجفی
 ۱۱- وزارت راه
 ۱۲- کوچه ساول
 ۱۳- میدان آسایشگاه
 ۱۴- قند و شکر خ محلاتی
 ۱۵- پل
 ۱۶- بعد از اتوبان
- بازگشت از همین مسیر
 طول مسیر برگشت: ۵۴۰۰ متر
- خط ۲۸- مقصد: کوی شهدا**
 طول مسیر: ۵۷۵۰ متر
 مبدأ: باغ ملی
 تا ایستگاه ۱۳ مشترک با خط ۲۶
 ۱۴- ابتدای ولیخانی
 ۱۵- بنیاد شهید
 ۱۶- خیابان ولیخانی
 طول مسیر برگشت: ۵۵۰۰ متر
- خط ۲۹- مقصد: زاویه**
 طول مسیر: ۶۶۲۵ متر
 مبدأ: باغ ملی
 تا ایستگاه شماره ۱۱ مشترک
 با خط ۲۸
 ۱۲- ابتدای شهرک اندیشه
 ۱۳- بین شهرک و زاویه
 ۱۴- ابتدای زاویه
 ۱۵- میدان زاویه
 ۱۶- مسجد
 ۱۷- کابینت سازی
 ۱۸- انتهای زاویه
 برگشت همانند خط ۲۸
 طول مسیر برگشت: ۶۳۷۵ متر
- خط ۳۱- مقصد: شهر قائم**
 طول مسیر: ۶۸۵۰ متر
- تا ایستگاه ۱۳ مانند خط ۲۹
 ۱۴- قبل از میدان قائم
 ۱۵- آموزش عالی: خ قائم
 ۱۶- میدان قائم
 طول مسیر برگشت ۶۶۰۰ متر
- خط ۳۱- سریع السیر**
 مبدأ: باغ ملی
 ایستگاه:
 ۱- گلزار شهدا
 ۲- میدان پلیس
 ۳- میدان قائم
 ۴- آموزشگاه عالی
 ۵- شهر قائم
- خط ۳۲- مقصد: شهرک قائم**
 مبدأ: باغ ملی
 طول مسیر: ۵۷۵۰ متر
 ایستگاه:
 ۱- ابتدای چهار مردان
 ۲- ابتدای ۴۵ متری عمار باسر
 ۳- سه راه سجادیه
 ۴- گلزار شهدا
 ۵- ابتدای ۳۰ متری کلهر
 ۶- یخچال سازی «خ کلهر»
 ۷- مسجد
 ۸- سبزی فروشی
 ۹- حسینیه

۱- پل حجتیه	مبدأ: باغ ملی	۱۰- سه راه منتظر المهدی
۲- پل نیروگاه	ناشماره ۷، مشترک با خط ۳۴	۱۱- آموزشگاه عالی
۳- میدان جانبازان	۸- میدان رسالت	۱۲- شهرک قائم
۴- راهنمایی و رانندگی	۹- تقاطع هنرستان و رجایی	طول مسیر برگشت: ۶۱۰۰ متر
۵- مسجد - خ گلستان	۱۰- بیعه	
۶- لوشی	۱۱- الوند	خط ۳۴- مقصد: گلزار شهدا
۷- قنادی - خ ولیعصر	۱۲- میدان بسیج	طول مسیر: ۵۹۰۰ متر
۸- میدان رسالت	۱۳- مسجد - تاختونی	مبدأ: باغ ملی به طرف صفائییه
۹- بعد از پل	۱۴- گلزار شهدا	ایستگاه:
۱۰- مسجد الزهرا(س)	طول مسیر برگشت: ۶۸۰۰ متر	۱- مسجد محمدیه
۱۱- مرغی - خ رسالت		۲- چهارراه بنیاد امام المهدی
۱۲- ده متری خ بقیه الله	خط ۳۶ - سریع‌السریر، یزدانشهر	۳- آموزش و پرورش
۱۳- سربیج - انتهای ۱۵ خرداد	طول مسیر: ۵۷۷۰ متر	۴- میدان جانبازان
۱۵- انتهای ولی عصر (عج)	مبدأ: پل ربانی خ هلال احمر	۵- سینما تربیت
طول مسیر برگشت: ۶۰۵۰ متر	ایستگاه:	۶- صدوق دخ فاطمی
	۱- میدان جانبازان	۷- مسجد امیرالمؤمنین (ع)
خط ۳۸ - مقصد: شهرک	۲- میدان رسالت	۸- رجایی
طول مسیر: ۵۷۲۰ متر	۳- مسجد الزهرا(س)	۹- جوی شور
مبدأ: بلوار بهار	۴- ده متری - خ بقیه الله (عج)	۱۰- مخابرات
ایستگاه:	۵: مسجد المصطفی - یزدانشهر	۱۱- شاه احمد بن قاسم
۱- پل حجتیه	۶: دانیال	۱۲- مرکز بهداشت
۲- پل نیروگاه	۷: انتهای ولی عصر (عج)	۱۳- میدان بسیج
۳- میدان جانبازان	طول مسیر برگشت: ۷۱۷۰ متر	۱۴- مسجد - تاختونی
۴- راهنمایی و رانندگی		۱۵- گلزار شهدا
۵- خیابان صدوق	خط ۳۶ عادی - مقصد: یزدانشهر	طول مسیر برگشت: ۷۲۵۰ متر
۶- خشکشویی	مبدأ: خ منتظری	
۷- جهان بینی	طول مسیر: ۶۵۰۰ متر	خط ۳۵- مقصد: گلزار شهدا
۸- میدان صدوق	ایستگاه:	طول مسیر: ۵۴۵۰ متر

- ۹- تقاطع خ صدوق و خ قائم
- ۱۰- تقاطع خ صدوق
- ۱۲- باجه‌ی تلفن
- ۱۳- فلکه‌ی دوم بلوار
- ۱۴- ابتدای خ فرعی مفتح
- ۱۵- مدرسه - خ مفتح
- ۱۶- پاسداران
- ۱۷- انتهای خ امام حسین
- ۱۸: داخل شهرک
طول مسیر برگشت: ۵۵۶۰ متر

خط ۳۹ مقصد: انتهای ولیعصر

- طول مسیر: ۸۵۰۰ متر
- مبدأ: بلوار بهار
- ایستگاه
- ۱- پل حجتیه
 - ۲- پل نیروگاه
 - ۳- میدان جانبازان
 - ۴- راهنمایی و رانندگی
 - ۵- خشکشویی خ صدوق
 - ۶- خیابان صدوق
 - ۷- جهان بینی
 - ۸- میدان صدوق م زنبیل آباد
 - ۹- تقاطع صدوق و قائم
 - ۱۰- تقاطع صدوق
 - ۱۱- کوچه‌ی ۵۰
 - ۱۲- پارک کوکب
 - ۱۳- دانشگاه صدوق

- ۱۴- دانشگاه مفید
- ۱۵- پاسگاه - خ بنیاد
- ۱۶- مسجد محمدرسول الله(ص)
- ۱۷- ابتدای کارگاه
- ۱۸- تاکسی تلفنی
- ۱۹- فرزاتگان تیزهوشان
- ۲۰- خیابان مفتح
- ۲۱- انتهای ولیعصر(عج)
- طول برگشت: ۱۷۵۵۰ متر

خط ۴۰ - سریع السیر

طول مسیر: ۷۲۲۰ متر

مبدأ: هلال احمر

ایستگاه:

- ۱- پل - میدان جانبازان
- ۲- ابتدای ۴۵ متری
- ۳- میدان صدوق
- ۴- ۲۰ متری امام حسین
- ۵- ابتدای ۳۰ متری فجر
- ۶- دانشگاه
- ۷- انتهای ۳۰ متری فجر
- ۸- ابتدای بنیاد
- ۹- انتهای ولیعصر(ص)
- طول مسیر برگشت: ۹۱۷۰ متر

خط ۴۱ - مقصد: سراه پونه

طول مسیر: ۶۷۰۰ متر

مبدأ: باغ ملی

- ایستگاه ۱: مسجد محمدیه
- ۲- چهارراه بنیاد امام المهدی(عج)
- ۳- آموزش و پرورش
- ۴- پل صفائیه
- ۵- راهنمایی و رانندگی
- ۶- ۴۵ متری - خ شهدا
- ۷- مسجد المهدی(عج)
- ۸- دکتر صادقی
- ۹- زنبویه
- ۱۰- تأمین اجتماعی
- ۱۱- ابتدای سالاریه - جامعتالزهرا
- ۱۲- مدرسه
- ۱۳- مسجد - بلوار میثم
- ۱۴- ابتدای خیابان نسترن
- ۱۵- سه راه پونه
- طول مسیر برگشت: ۸۱۵۰ متر

خط ۴۳ مقصد: صفاشهر

- طول مسیر: ۷۲۰۰ مسیر
- مبدأ: باغ ملی
- تایستگاه ۱۱ مشترک با خط ۴۱
- ۱۲- ایران مرینوس
 - ۱۳- ابتدای صفاشهر
 - ۱۴- سینما
 - ۱۵- مسجد
 - ۱۶- انتهای خ عرب خراسانی
 - بازگشت: همانند خط ۴۱
 - طول مسیر برگشت: ۸۸۵۰ متر

خط ۴۴ - مقصد: شهرک قدس

- طول مسیر: ۷۹۰۰ متر
 مبدأ: باغ ملی
 تا ایستگاه ۱۳ مشترک با خط ۴۳
 ۱۴- پمپ بنزین
 ۱۵- آب و فاضلاب
 ۱۶- ابتدای شهرک قدس
 ۱۷- داخل شهرک قدس
 ۱۸- فلکه اول: فر دوسی
 ۱۹- فلکه دوم: سعدی
 در بازگشت: انتهای عمار باسر
 طول مسیر برگشت: ۹۲۵۰ متر

خط ۴۵ - مقصد: شهرک مهدیه

- طول مسیر: ۱۰۹۰۰ متر
 مبدأ: باغ ملی
 تا ایستگاه ۱۶ مشترک با خط ۴۴
 ۱۷- دانشگاه قم
 ۱۸- بلوار محمد امین
 ۱۹- دانشگاه فاطمیه
 ۲۰- ورودی شهرک
 ۲۱- بلوار شهرک
 ۲۲- بازارچه
 ۲۳- انتهای بلوار شهرک
 بازگشت همانند خط ۴۴
 طول برگشت: ۱۲۴۰۰ متر

خط ۷۰ مقصد: نیروگاه

- طول مسیر: ۴۲۵۰ متر
 مبدأ: بلوار بهار

ایستگاه:

- ۱- پل حجّتیّه
 ۲- ابتدای پل هوایی
 ۳- خ نیروگاه - عبداللهی
 ۴- میدان توحید - رازی
 ۵- جنب کوچه‌ی ۲۳
 ۶- فلکه‌ی امینی بیات
 ۷- علایی
 ۸- ۱۴ متری
 ۹- ۲۴ متری دوم
 ۱۰- فلکه نبوت
 برگشت: از همین مسیر

خط ۷۲ - مقصد: زندآباد

- طول مسیر: ۴۷۰۰ متر
 مبدأ: میدان مطهری
 ایستگاه:
 ۱- میدان سعیدی
 ۲- سرتوتل
 ۳- شاه ابراهیم
 ۴- ۲۴ متری کاشانی
 ۵- شاه جعفر
 ۶- ابتدای ۲۰ متری مطهری
 ۷- زایشگاه - خ زندآباد
 ۸- قصابی
 ۹- میدان کشاورز
 ۱۰- مسجد
 ۱۱- خیابان کشاورز
 ۱۲- میدان نبوت

خط ۷۳ - مقصد: شیخ آباد

- طول مسیر: ۲۵۰۰ متر
 مبدأ: میدان نبوت
 ایستگاه:
 ۱- پایگاه
 ۲- ۱۶ متری ولی عصر (عج)
 ۳- خیاطی
 ۴- سه راه بانک تجارت
 ۵- درمانگاه
 ۶- انتهای شیخ آباد

خط ۷۴ - مقصد: شاهد

- طول مسیر: ۲۲۰۰ متر
 مبدأ: امینی بیات
 ایستگاه:
 ۱- فلکه امام حسین (ع)
 ۲- ابتدای شاهد غربی
 ۳- نانوائی تافتونی
 ۴- پشت راه آهن
 ۵- نانوائی لواشی
 ۶- نانوائی سنگکی
 ۷- محله رجایی

خط ۷۸ - مقصد: درخت

- طول مسیر: ۵۱۵۰ متر
 مبدأ: میدان مطهری
 ایستگاه:
 ۱- پل آهنچی
 ۲- پل حجّتیّه

۳- میدان توحید	تا ایستگاه ۶ مشترک با خط ۷۲	۳- میدان توحید
۴- ابتدای خ جواد الائمه (ع)	۷- ابتدای خ ۱۵ خرداد	۴- ابتدای خ جواد الائمه (ع)
۵- مسجد جواد الائمه (ع)	۸- مدرسه	۵- مسجد جواد الائمه (ع)
۶- ابتدای خ چهل درخت	۹- مسجد	۶- ابتدای خ چهل درخت
۷- پاسداران	۱۰- خانه‌ی برق	۷- پاسداران
۸- ورزشگاه - قبل از خط آهن	۱۱- مدرسه - انتهای خ بعثت	۸- ورزشگاه - قبل از خط آهن
۹- مصالح فروشی	۱۲- لواشی - خ بعثت	۹- مصالح فروشی
۱۰- علی آباد	۱۴- ابتدای شهرک فاطمیه	۱۰- علی آباد
۱۱- انتهای خ جواد الائمه (ع)		۱۱- انتهای خ جواد الائمه (ع)
خط ۸۱ - مقصد: قلعه کامکار		
طول مسیر: ۱۳۵۰ متر		
مبدأ: فلکه‌ی کشاورز، شاه‌ابراهیم ایستگاه:		
۱- تقاطع دکل‌ها	۷- فضای سبز	۱- تقاطع دکل‌ها
۲- تعمیرگاه	۸- مسجد	۲- تعمیرگاه
۳- بانک تجارت	۹- کوچه‌ی شماره‌ی ۱۶	۳- بانک تجارت
۴- انتهای کشاورز - قلعه کامکار	۱۰- فلکه‌ی امینی بیات	۴- انتهای کشاورز - قلعه کامکار
خط ۸۲ - مقصد: شهرک فاطمیه		
طول مسیر: ۵۴۵۰ متر		
مبدأ: میدان مطهری ایستگاه:		
۱- میدان مطهری	۶- خیابان کاشانی سنگی	۱- میدان مطهری
۲- سرتونل	۷- حمام	۲- سرتونل
۳- شاه‌ابراهیم ناحیه شهرداری	۸- شیشه‌بری	۳- شاه‌ابراهیم ناحیه شهرداری
۴- ابتدای ۲۴ متری کاشانی	۹- امینی بیات	۴- ابتدای ۲۴ متری کاشانی
۵- شاه‌جعفر		۵- شاه‌جعفر
۶- ابتدای ۲۰ متری مطهری		۶- ابتدای ۲۰ متری مطهری
خط ۸۳ - مقصد: شهرک فاطمیه		
طول مسیر: ۵۴۵۰ متر		
مبدأ: میدان مطهری ایستگاه:		
۱- میدان مطهری	۶- خیابان کاشانی سنگی	۱- میدان مطهری
۲- سرتونل	۷- حمام	۲- سرتونل
۳- شاه‌ابراهیم ناحیه شهرداری	۸- شیشه‌بری	۳- شاه‌ابراهیم ناحیه شهرداری
۴- ابتدای ۲۴ متری کاشانی	۹- امینی بیات	۴- ابتدای ۲۴ متری کاشانی
۵- شاه‌جعفر		۵- شاه‌جعفر
۶- ابتدای ۲۰ متری مطهری		۶- ابتدای ۲۰ متری مطهری
خط ۸۴ - مقصد: فلکه‌ی امینی		
طول مسیر: ۴۱۰۰ متر		
مبدأ: میدان مطهری		
تا ایستگاه ۶ مشترک با خط ۸۳		
۷- فضای سبز	۹- کوچه‌ی شماره‌ی ۱۶	۷- فضای سبز
۸- مسجد	۱۰- فلکه‌ی امینی بیات	۸- مسجد
۹- کوچه‌ی شماره‌ی ۱۶		۹- کوچه‌ی شماره‌ی ۱۶
۱۰- فلکه‌ی امینی بیات		۱۰- فلکه‌ی امینی بیات
خط ۸۵ - مقصد: خ کاشانی		
طول مسیر: ۳۲۰۰ متر		
تا ۴ مشترک با خط ۸۴		
۵- بعد از فلکه	۶- خیابان کاشانی سنگی	۵- بعد از فلکه
۶- خیابان کاشانی سنگی	۷- حمام	۶- خیابان کاشانی سنگی
۷- حمام	۸- شیشه‌بری	۷- حمام
۸- شیشه‌بری	۹- امینی بیات	۸- شیشه‌بری
۹- امینی بیات		۹- امینی بیات
خط ۸۶ - مقصد: ۴۵ متری مدرس		
طول مسیر: ۵۹۲۰ متر		
مبدأ: آستانه - بلوار شانمان ایستگاه:		
۱- میدان سعیدی	۲- نایب حسین	۱- میدان سعیدی
۲- نایب حسین	۳- ژاندارمری	۲- نایب حسین
۳- ژاندارمری	۴- ابتدای ۲۰ متری بهشتی	۳- ژاندارمری
۴- ابتدای ۲۰ متری بهشتی	۵- ابتدای ۴۵ متری کارگر	۴- ابتدای ۲۰ متری بهشتی
۵- ابتدای ۴۵ متری کارگر	۶- داندسرای نظامی	۵- ابتدای ۴۵ متری کارگر
۶- داندسرای نظامی	۷- ابتدای کوچه ۲۶ خ خیام	۶- داندسرای نظامی
۷- ابتدای کوچه ۲۶ خ خیام	۸- درمانگاه	۷- ابتدای کوچه ۲۶ خ خیام
۸- درمانگاه	۹- ابتدای ۲۰ متری تالار پذیرایی	۸- درمانگاه
۹- ابتدای ۲۰ متری تالار پذیرایی	۱۰- فلکه‌ی میثم ۴۵ متری مدرس	۹- ابتدای ۲۰ متری تالار پذیرایی
۱۰- فلکه‌ی میثم ۴۵ متری مدرس	۱۱- ابتدای خیابان میثم	۱۰- فلکه‌ی میثم ۴۵ متری مدرس
۱۱- ابتدای خیابان میثم	۱۲- حمام	۱۱- ابتدای خیابان میثم
۱۲- حمام	۱۳- انتهای خ میثم	۱۲- حمام
۱۳- انتهای خ میثم	طول مسیر برگشت: ۶۰۲۰ متر	۱۳- انتهای خ میثم
طول مسیر برگشت: ۶۰۲۰ متر		طول مسیر برگشت: ۶۰۲۰ متر
خط ۸۷ - مقصد: شهرک مهدیه		
طول مسیر: ۵۵۵۰ متر		
مبدأ: بلوار شانمان خ آستانه		
تا ایستگاه ۴ مشترک با خط ۸۶		
۵- دارالشفاء	۶- باسکول - خ امام	۵- دارالشفاء
۶- باسکول - خ امام	۷- ابتدای شهرک	۶- باسکول - خ امام
۷- ابتدای شهرک	۸- فلکه‌ی زین‌الدین	۷- ابتدای شهرک
۸- فلکه‌ی زین‌الدین	۹- ابتدای خیابان فهمیده	۸- فلکه‌ی زین‌الدین
۹- ابتدای خیابان فهمیده	۱۰- طالقانی - خ مدرس	۹- ابتدای خیابان فهمیده
۱۰- طالقانی - خ مدرس	۱۱- ابتدای خ شهرک	۱۰- طالقانی - خ مدرس
۱۱- ابتدای خ شهرک	۱۲- لواشی - خ مهدیه	۱۱- ابتدای خ شهرک
۱۲- لواشی - خ مهدیه		۱۲- لواشی - خ مهدیه

۱۵- فلکه‌ی ۷۲ تن	ایستگاه:	۱۳- انتهای خ شهرک
خط ۹۴ - فلکه‌ی آزادگان	۱- میدان سعیدی	طول مسیر برگشت: ۵۶۵۰ متر
طول مسیر: ۳۹۵۰ متر	۲- نایب حسین	خط ۸۸ - مقصد: میدان تهر بار
مبدأ: میدان مطهری	۳- ژاندارمری	طول مسیر: ۱۴۱۶۰ متر
ایستگاه:	۴- تقاطع ۲۰ متری بهشتی	مبدأ: پل آهنچی
۱- پل رجایی	۵- دارالشفاء	ایستگاه:
۲- مسجد ابوالفضل (ع)	۶- باسکول	۱- میدان مطهری
۳- الهادی	۷- فلکه زین الدین	۲- میدان سعیدی
۴- وادی السلام	۸- داخل شهرک	۳- کامکار
۵- موتوروی شهرداری	۹- مسجد	۴- تقاطع خ امام و خ کیوانفر
۶- شرکت تعاونی	۱۰- مخاریات	۵- تقاطع خ امام و خ بهشتی
۷- ابتدای خ نواب	۱۱- مدرسه	۶- دارالشفاء
۸- سینما	۱۲- انتهای شهرک	۷- ابتدای شهرک امام حسن (ع)
۹- شهرک میلاد	طول مسیر برگشت: ۶۰۰۰ متر	۸- بانک ملی - باسکول
۱۰- ده‌متری	خط ۹۳ - مقصد: فلکه‌ی ۷۲ تن	۹- زین الدین
۱۱- فلکه‌ی آزادگان	طول مسیر: ۶۴۰۰ متر	۱۰- مسجد امام حسن عسکری (ع)
خط ۹۵ - فلکه‌ی شهرداری	مبدأ: آستانه	۱۱- پاسگاه - بعد از پل
طول مسیر: ۴۱۲۰ متر	تا ایستگاه ۴ مشترک با خط ۹۲	۱۲- ترمینال
مبدأ: میدان مطهری	۵- میدان امام	۱۳- هنرستان - جاده‌ی قدیم
تا ایستگاه ۴ مشترک با خط ۹۲ و ۹۳	۶- بلوار بهشتی	۱۴- مدرسه‌ی عالی
۵- باهنر	۷- قبل از میدان آزادگان	۱۵- پمپ بنزین
۶- چمران	۸- بعد از میدان	۱۶- ابتدای بهشت معصومه
۷- ده متری امیرالمؤمنین (ع)	۹- بلوار امام حسن مجتبی (ع)	۱۷- بهشت معصومه
۸- ابتدای هفت تیر	۱۰- ابتدای انصار الحسین	۱۸- میدان تره‌بار
۹- هفت تیر	۱۱- مدرسه - خ انصار	خط ۹۲ - شهرک امام حسن (ع)
۱۰- مسجد	۱۲- انتهای انصار	طول مسیر: ۵۷۰۰ متر
۱۱- فلکه‌ی شهرداری	۱۳- ابتدای خ مرصاد	مبدأ: آستانه
	۱۴- مدرسه	

از گذشته‌های نه چندان دور !

پل‌های قم

۱- یک پل متصل به دروازه خاکفرج ابتدای بازار دروازه که فعلاً خیابان شده از بنای سلاطین صفویه بوده و مشتمل بر یازده طاق بوده و چون شکست یافته و مشرف به انهدام بوده، در سنه یکهزار و دویست و نود و دو (۱۲۹۲) علیخان نایب الحکومه قم سقف چشمه‌های آن را برداشت و بر روی پایه‌های آن سقفی مرتفع بنا نمود و در وسط پل برای هر دو چشمه یک طاق زد و مشتمل بر ده طاق محکم گردانید و مبلغ دوهزار و دویست و هشتاد تومان به مصرف این کار رسانید. این پل‌ها بعدها نیز تعمیر شده و چشمه دیگری به آن اضافه نمودند و چون با عبور وسائط نقلیه امروز تنگ و مناسب نبود، در سال ۱۳۲۱ شمسی حاجی محمد رضا تاجر قمی دو پیاده‌رو از دو طرف به آن اضافه نمود و پل را عریض کرد.

۲- پل دوم پلی است که تقریباً سی سال پیش کمپانی لنج به جهت عبور وسائل نقلیه خط اصفهان نزدیک شاه جمال ساخت.

۳- پل سوم پلی است که اخیراً برای عبور قطار کاشان ساخته‌اند و خط آهن از روی آن عبور می‌کند.

۴- پل چهارم پلی است که اخیراً مرحوم حاجی محمد رضا تاجر قمی، معروف به آهنچی، مقابل خیابان موزه و قبرستان نو ساخته‌اند.

برگرفته از کتاب: «تاریخچه‌ی قم»، سال ۱۳۴۴ شمسی، ص ۲۰، بدون دخل و تصرف

گویش محلی قم

بد نیست بدانید که بیشتر این گویش‌های زیبا و اصیل متأسفانه امروزه فراموش شده و برای جوانان قمی هم آشنا نیست، ولی شیرینی و گیرایی‌اش همچنان پابرجا و مملو از لطف و جذابیت است.

لذا برای آشنایی و تنوع، این بخش را به گویش‌های محلی قمی اختصاص داده‌ایم و در همین زمینه با توجه به اینکه آقای «عباس فرساد» شاعر خوش قریحه اهل قم، شعری در این ارتباط سروده بودند، با کسب اجازه از ایشان، این شعر را برگزیدیم که تمام اصطلاحات قمی را در بر دارد.

ناگفته نماند از اینکه فرصتی به دست نیاوردیم تا از انجمن‌های ادبی و اساتید نظم و نثر بهره بگیریم، بسیار متأسفیم. به راستی جای آن داشت با توجه به غنای شعر و ادب این شهر، که مهد پرورش سخنوران و ادیبانی بزرگ و نامی بوده و می‌باشد، بخشی را به این مقوله اختصاص می‌دادیم و به معرفی شخصیت‌های گرانسنگ و سروده‌های لطیف و پربرآ آنان می‌پرداختیم، اما به دلیل ضیق وقت از یکایک این بزرگان پوزش می‌طلبیم. امید که در چاپ‌های بعدی این کتاب، از شعر شاعران گرانقدری که در رثای حضرت فاطمه‌ی معصومه (س) غزل یا قصیده‌ی سروده‌اند و یا درباره‌ی قم ابیاتی دارند، استفاده کنیم.

این شعر را که کلمات و اصطلاحات قمی در آن ثبت شده است، به همشهریان عزیزم تقدیم می‌کنم. باشد که توفان زمان این واژه‌های اصیل را به یغما نبرد و به یادگار بماند.

عباس فرساد

«حسنه يادت مياد»

خَسَنه بازی می‌کردی توی بسیدون، یادته
 گُون پیاز و تَر تیزک می‌خوردی با نون، یادته
 پِه سَقْلَمَه بَدُ زدم کِش دیواره سی گُنْجِیه
 بس که تو مایه بودی خِش کردی بامون، یادته
 پِه اَهوَرُو تو دُرُش کَرده بودی رو پِلْگُون
 من آوَنگُون پَش شدم رفتم تو اینوون، یادته
 خَسَنه يادت میاد سگ سیاهه سینَه گِرِفُ
 مَمَّده غِیَه کَشید پُشت بَراسون، یادته
 راش بوگو يادت میاد مشغولِ سگ بازی بودیم
 وَسطِ روخدونه رَف تَنگیله به پامون، یادته
 هاپاپه سَر چُپْقه ایلی آلو گِلِت می‌شم
 می‌رفتیم دَر می‌مَدیم مِثْ بَجَه تِیرون، یادته
 پِه دُنْده گَزید تُوَرُو زیرِ توت بونه دم شَاغالو
 تو نگفتی تو سی سِرکِه زیرِ توت بون، یادته
 خَسَنه اَلْچَه غَلاقی دیگه نی توی باغا
 پِه خونه عَگَه بلد بودی تو زُرْقون، یادته
 یادته تو روخدونه شِپْجَه زدی میونِ آب
 پِه خازِجَنگ چسبید به سَبیت توی داغون، یادته
 از تُو نُوقْدون تو دوتا هِلْ هِلِیجَه خوردی پِهُو
 تَفْ تُو ضَرِبِش تو نگفتی بَجَه شیطون، یادته

اون رۇزا كه بادكنك نبؤ، ولي چۇزدونته بؤ
 چۇردونته آزت خريدم جون ننجون، يادته
 چو كيم من چيغدونم چه قه آزم حرف مي گيري
 آخه خناق بيگيري، درد بي درمون، يادته
 يه آلك قومبلي بىز دادم بىرام بىر بياري
 بىر اۇزدى موج نشد بچه ي نادون، يادته
 انقذه حاجفبرات كردم و هيى تل نيومه
 سوتش كردم آلكو بالاي پاتون، يادته
 من اون رو آقصكى يه تو پاپله نردم
 انقه اسوز اومدى دم شاخراسون، يادته
 حسنه تنديه نخو، خناق سوواره مي گيري
 على يه خورد و گريف ماده سلاطون، يادته
 على يه انقه بى ريخ بو، كه ننهش كبرى خانوم
 باسش پنجم نگر ف زنيكه زپسبون، يادته
 حسنه راشو بخوائى بى ريخ بودى نوم قديما
 عسكىتو ميداش ننهت بالاي قندون، يادته
 پش دۇشكه چسبيديم زفتيم دم آستانسپا
 يه شلاق زه عليشا به پشت پامون، يادته
 خال خالونجه كى بوكه محمود زو دم چالخوروس
 زفتيمون قايم شديم ما پشت فرقون، يادته
 خرىشتك تيرونى و دگ دگه خرات قمي
 آلتا و آش داغه داركول بسون، يادته
 ديديمون دم شاغالو خرچوسينه زف تو سولاخ
 هيى كويديم نيومه از سولخه بيرون، يادته
 يادته دز خونتون گلوندونه داش قديما
 اون دالون تاريكه زو زيز غربسون يادته

بٲ گفتم بُرو پِه نون بِسُونُ بياگسَنَموٲه
 هِي آلِه مي كرديم اُون رُو تُو خيابون، يادته
 اون روزا ميزُ عَلَنَقِي آتِيش مي كه باگُلُ موشك
 نَمَدونَم باس چي چي بو دَم دَبيرِستون، يادته
 آ رُو هِرَه تُو هُوَزَنَقِ اوفتادم آ دَس تُو
 لِجُ شدم لَجَر شدم اون رُو تُو بارون، يادته
 زَفَتيمون تُو شَمسِ اَباد سِرِ لَشِ رِسِ اَكبره
 هُوَزَه كَش شديم هَم هَمَساخ زيرِ نازبون، يادته
 پِه دونه ناز هَش هُشي گرفتِي از دايِ اَبوله
 چِرَبَلاتُ بَلَنُ شد اون رُو تُو خوروشخون، يادته
 گَفَتيمون وُزِيو نَشو وقتي داري رَجَه ميري
 مي زَن سَاز و دُهَل يا پُشتِ مِرَقون، يادته
 مي رفتيم بالِ پُشتبون هِي داد و فرياد مي زديم
 حاجي لِئَلِك تُو هوا توي شُترخون، يادته
 توبه من زُل زَدَه بودي دم اون كُپَنَدري
 كون آرنج به من زدي زيرِ شاغالخون، يادته
 باش چي چي هِي قِچِچِك مي رفتي اون رو توبه من
 بٲ گفتم راش مي گي، بي آز خونه بيرون يادته
 اِنَقِه من سُونَد و سُرَاغِيت اومدم تُو كوچه ها
 پِهويي من جَسَمِيت وسطِ مِينَدون، يادته
 جگرم آ دَس تُو هوشبلا شد خِيرِ نَبيني
 چِرُ جَگر بَزني، دَرِدِ چايمون، يادته
 اون روزا نَنَه ت مي رَف عروسي پاتك مي اُوُزد
 چِر اُونو قايم مي كه لا بَنَدِ تُوْمُون، يادته
 حَسنه اَلْوَرَا رُو تُو بَسُو ريخته بو نَنَه
 جَسَمِيش بس كه كوئيديم ما به يَخَدون، يادته

په پاپله زه به پُشتِ قاپک پامِ علی په
 په خُرشنه پش کشیدم دم و زجون، يادته
 قلا کردم باس قیاس کردنش زیر گذر
 رافیدم روش، زدمش توی چارمندان، يادته
 آگه اسم تو هوشنگ بو دیگه بیچاره بودی
 مگ می دونستی پری دزووزه کاشون، يادته
 په کاغذباد من دُرش کرده بودم بیه بندیه
 گوندوله نخش گورید گیر که به نُودون، يادته
 داش حسن! آراز می کردی شب چله کوچیکه
 بُردمت حکیم ناهي با چشم گزیون، يادته
 گفتمی انگار تو دلم رخ می شوژن و لیم گنید
 مٹ که ریختن تو دلم په مُشته اشون، يادته
 گف به تو حکیم ناهي ختماً تو دیشب چاییدی
 اصلاً پیداش که گلو تو کرده گوزمون، يادته
 انقه سرد بو که قولوس قولوس می کردیم دوتایی
 تار و تخس شدید حسن جون تو بیابون، يادته
 من و تو تو کوچه تون گسّمه می خوردیم دوتایی
 اون خونه پلوشتکو تو سقیف دالون، يادته
 حسنه با هَلکو کزل می کوفتی تو دزو
 چن تا آذگوره کشیدی چون ننجون، يادته
 بیژن و جمشید و کامبیزه با هم رفیق بودن
 تو با کسي رفیق بودی، با علی قزقون، يادته
 حسنه ننهت اماخ اوزده بو تو کاسلکی
 خوردیمون با قازقوروت با په تیگه نون، يادته
 يادته نخودچی بیخ گرفتی باس من آنهت
 من خوردم بویه زدم، می گفتمی آخ جون، يادته

عَلِي يَه بُوک دَر اُوژده بُو، خدا مرگش بده
 آب به گربه ريخته بُو اون بچه شيطون، يادته
 کُج مي رفتی هميساخ قيقاجکی سوک ديواره
 «علي قيج» زَدَت مپومه بي تحاشون، يادته
 يه دونه شاغال بادون جَخْتَنبلا دادی به من
 زَقْنَبُود بُو وقتی که ميمه لا دندون، يادته
 يادته تُو پَنجَعلي مولا مي رفتيم دوتايی
 اون دوتاخامباخ شُول وخامباخ سه پَسون، يادته
 فَلَكِم که وقتی که به خامباجی پول ندادم
 بَعْدِشَم اِنداخ مَنو تو چاله مالخون، يادته
 دِيپدی رُو خَرِهها ميوون اون کَپَنَدَری
 هُل هَلِجِه کَرَدَنِت نَزديک شِيخون، يادته
 حَسَنه از عَلِيه سُند و سَراغی نَداری
 يه هَتَل حَضِيه اي بُو بی سر و سامون، يادته
 اون روزا بُلَبلی کِش مي رفتيم از ابراهيم سَلِه
 زَدَمون مِينداخ مِيزه ما رُو با هَسون، يادته
 زَفْتيمون دُزنا به خط بازی کنيم ما پشت خط
 اِنَقِه خايه اومدی اون رو تو قَهيون، يادته
 چه صفا داشت زیر کُرسی نون و اَبگوش قَنبِيت
 کُرسی تون چاله ای بُو، آخ جون بابجون، يادته
 يه تَرِشِنه نون به من دادی، يه اَنذَروت پَنير
 پَت گفتم مَت که داری تو گنج قارون، يادته
 نوناتون سار زَدَه بُو يه گاسيه بُو مپُونش
 نَمْدونم نون خونگی بُو ياکه تافتون، يادته
 دَسامون نَسِين مي شد از همدیگه قاب مي زدیم
 وقتی که توت مي تَکونديم تو پاسنگون، يادته

آخه بال بال بزنی، خُناق سووازه بیگیری
 هی ننهت می کوف به سینتهش زیر دالون، یادته
 رفتی تیرون بایه ما فیس و افاده می کنی
 سر دیوازتون تَقْلُو بُو تُو زوارون، یادته
 پیازامون کونه کرده بُو همون سال گرونی
 نون خالی نخورد که چیزمون تو تابستون یادته
 په پلنگه آب تاراش کردیمون اون رُو دوتایی
 بَعْدِشُم لافوندیمون کشک و بادنجون، یادته
 هَمگی با همدیگه روشن می کردیم شَمَا رُو
 می رفتیم توی حرم شام غریبون، یادته
 هرچه غیه می کشیم هیش که به هی نی داش حسن
 این حَرْفُو زه عَلِیه مَس و وِلامون، یادته
 کاش می شد آلیش دَگِش کُنن حالا با قدیما
 دَنگی می رفتیم چال هَفته، داش حسن جون! یادته
 الهی آب بیریزن، پَنبَه به تُو رُوَت بِمالن
 اَگه این شعرو نَخونی تو برامون، یادته

هی میگن به من داش عباس، دیگه این شعر چی چیه
 گفتمون بایه بمونه توی دُرون، یادته

بخش دوم :

مجموعه مقدمه

جمکران

آرامش بخش قلب و روان

تاریخچه‌ی کوتاه از مسجد جمکران

شب کویر بسیار زیباست... آسمان آبی، شفاف و پهناور، با ستارگان نورانی اش، آن قدر در نظر به زمین نزدیک است که فکر می‌کنی به سادگی می‌توانی آن را چنگ بزنی... و ماه، گویی از سایر شب‌ها پرتو افشان‌تر، سیمابش را در کوه و دشت گسترده است. پاسی از نیمه شب سه شنبه ۱۷ ماه مبارک رمضان ۳۷۳ هجری قمری گذشته، روستای جمکران - ۶ کیلومتری جنوب شرقی قم - پایین کوه خضر در سکوت و آرامش مطلق فرو رفته است.

ناگاه، مردی از بندگان با اخلاص و خداجوی، شیخ حسن بن مثله‌ی جمکرانی، با صدای همهمه‌ای که پشت در خانه‌اش طنین افکنده و او را به نام می‌خوانند... آسیمه از خواب خوش بیدار می‌شود. ابتدا خیال می‌کند که رؤیاست، ولی زمانی که به طور آشکارا می‌شنود صدایش می‌زنند، با شتاب به سوی در می‌رود... چون آن را می‌گشاید، مردان آشنایی را در زیر نور ماه می‌بیند که گرداگردش حلقه می‌زنند... یکی از آنها نوید می‌دهد:

- زود بیا که امام زمان (ع) تو را فراخوانده‌اند.

باورش مشکل است... هر که باشد در چنین شرایطی نمی‌تواند به راحتی بپذیرد... غیر قابل پیش‌بینی است که شخصیتی برجسته و ممتاز با آن مقام و

درجه‌ی بلند بشری، محبوب خدا و برجستگان درگاه ربوبی که برای رسالتی بس خطیر برگزیده شده... آن آقای به تمام معنا و آن سرور دو دنیا، بنده‌ی را میان این همه آفریدگان، انتخاب و احضار فرمایند!... چه خبر مسرت بخشی...

شیخ، هنوز نمی‌داند خواب می‌بیند یا بیدار است... بی‌اختیار در پی آنان روانه می‌شود و چنان تند و شتابنده پیش می‌رود که در حالت عادی برایش امکان پذیر نیست... خیلی زودتر از آنچه فکرش را می‌کرد، به جایگاه اقامت موقت امام می‌رسد... ضربان قلبش شدیدتر می‌شود... بین راه از خود پرسیده: یعنی چه شده؟ نکند خطایی از من سر زده باشد...! شاید هم دعاها و ندبه‌هایم مورد پذیرش حضرت‌تشان قرار گرفته که میان این همه منتظران، مرا برگزیده‌اند تا به دیدارشان نایل آیم... یعنی به راستی مولایم را خواهم دید؟ آن هم در بیداری... چه پرشکوه و ارزشمند، چقدر با عظمت... و چه شبی به یاد ماندنی و بی‌مانند!

در میان پهن‌دشت گسترده‌ی گوشه‌ی از کویر، چنان انوار درخشانی را می‌بیند که چشم‌هایش خیره می‌ماند... پیش می‌رود... نزدیک و نزدیک‌تر... در برابر تخت بزرگی که فرش نفیس بر آن افتاده، جوانی بسیار برومند، زیبا و خوش‌اندام با چهره‌ی مملو از ملاحظت و مهربانی که حدود ۳۰ ساله به نظر می‌رسد، با وقار و متین، روی آن نشسته و بر بالشی تکیه زده... پیرمردی خوشرو و نورانی، با صلابت، در کنارش کتابی را می‌خواند... در اطرافشان عده‌ی بالباس‌های فاخر سبز و سفید، اقامه نماز می‌کنند... و آنها که در پی‌اش بودند، مؤدبانه روبه‌روی تخت ایستاده‌اند. شیخ، سلام می‌گوید و جوابش را می‌گیرد - آرام ولی طنین‌افکن - گویی بدون اینکه کسی لب به سخن بگشاید می‌شنود: آن جوان، امام دوازدهم تو، و آن پیر، خضر پیامبر است. حضرت خضر، شیخ را دعوت به نشستن می‌فرماید - آن‌گاه امام او را مخاطب قرار می‌دهند:

- ای حسن بن مثله! به قم نزد سید ابوالحسن رضا بروید و به ایشان بگویید به حسن مسلم اعلام کنند: «در این زمین که تاکنون کشاورزی داشتید، از آن شما نبوده و نیست، اینجا را خداوند از نقاط دیگر برتر دانسته و شما از این پس حق ندارید در آن، کشت کنید... اینک نیز باید علاوه بر ترک زمین، آنچه سود در چند سال گذشته به دست آورده‌اید باز پس دهید، تا با آن، در این مکان مسجدی بنا شود»... سپس، بقیه‌ی مخارج را از ملک ما، در «رهق - اردهال» - کاشان - بیاورند و ساختمان مسجد را به اتمام برسانید، ما نیمی از آن روستا را وقف کردیم تا درآمد هر ساله را اینجا تحویل دهند که خرج این بنا شود.

شیخ، همچنان محو قد و قامت، شمایل و فرمایش‌های آقااست... وقتی بیانات امام به پایان می‌رسد، دهان باز می‌کند:

- ای امام همام! و آقای من! به روی چشم! آنچه را فرمودید بدان عمل خواهم کرد، ولی با عرض معذرت، به چه دلیل و نشانه‌ی؟! آخر مردم به همین سادگی حرف مرا نمی‌پذیرند. امام (ع) با متانت می‌فرمایند:

- شما رسالت‌تان را به انجام برسانید، ما خود ترتیب همه چیز را می‌دهیم و نشانه‌هایی می‌گذاریم تا باور کردنی باشد... در ضمن، به مردم بگویید این مکان را عزیز بدانند و بدانند: نمازگزاردن با نیت پاک در این مسجد برابر با نماز در کعبه است... چهار رکعت باید به جای آورند.

شیخ از جا برمی‌خیزد تا فرمان امامش را با جان و دل به اجرا درآورد، هرچند جدا شدن از آن بزرگوار برایش بسی مشکل است.

چند قدم برنداشته، آوایی طنین می‌افکند:

- صبر کنید... ضمناً در گله‌ی جعفر کاشانی چوپان، بزی سیاه و سفید می‌چرد که در دو طرفش هفت نشانه است و مویی زیاد دارد، آن را خریداری کرده به اینجا

بیاورید و فردا - سه شنبه شب - قربانی نموده، گوشت آن را روز چهارشنبه بین بیماران و دردمندان تقسیم کنید. خداوند تبارک و تعالی شفایشان عنایت فرماید و از گرفتاری هاشان برهاند... حالا می توانید بروید.

شیخ روی پایش بند نیست... نمی داند چه می کند و به کجا می رود... مات و متحیر است... و حق دارد. هر که جای او باشد به پرواز درمی آید... او به محضر امامی راه یافته که میلیون ها شیعه ی دلباخته، انتظار و آرزوی دیدار و ظهورشان را دارند... امامی که معصومین، پیشاپیش درباره شان سخنانی بیان داشته اند.

در یک چشم برهم زدن، به خانه اش می رسد، ولی دیگر نمی تواند بخوابد... تا بامدادان به فکر فرو می رود و پس از اقامه ی نماز صبحگاهی، آن قدر رویدادهای شب قبل را در مخیله اش مرور می کند تا خورشید بالا می آید... آن وقت، خود را به منزل علی بن منذر می رساند و ماجرای دوشینه را بازگو می نماید.

آن گاه هر دو با هم به همان جایگاه می روند و در نهایت شگفتی می بینند حدّ و حدود زمین با زنجیر و میخ، مشخص شده است... یاللعجب!

شیخ، صبر را جایز نمی بیند و با شتاب هرچه تمام تر به سوی قم روانه می گردد. به محض این که به خانه ی سید ابوالحسن نزدیک می شود، خادمی که جلو در ایستاده و پیداست انتظار ورود کسی را دارد، تا چشمش به شیخ می افتد می پرسد:

- شما از جمکران آمده اید؟

شیخ پاسخ می دهد:

- بلی... چطور مگر؟!

خادم در حالی که در را باز می کند، می گوید:

- آقا، از سحر منتظر شمایند.

شیخ به درون می رود و مقابل سید ایستاده، سلام می کند... سید با خوشرویی

جوابش را می‌دهد و با عزت و احترام تعارفش می‌کند که بنشینند... و بعد، می‌گوید:
 - ای شیخ، دیشب در خواب، شخصیتی برجسته، به من فرمودند: «فردا صبح،
 مردی به نام حسن بن مثله از جمکران نزد شما خواهند آمد - آنچه را ایشان
 گفتند، بپذیرید و اعتماد داشته باشید، زیرا آنچه بگویند، گفته‌ی ما است...»
 در همین هنگام - نزدیک اذان - از خواب برخاستم و تا این لحظه منتظر بودم.
 شیخ، تمام وقایع را بدون کم و بیش شرح می‌دهد و سید، چشم بر او دوخته و
 گوش به وی سپرده است.

وقتی حرفش تمام می‌شود، سید به خدمه‌اش دستور می‌دهد که اسب‌ها را
 زین کنند و بلافاصله حرکت به سوی جمکران.
 نزدیک روستا، گله‌ی جعفر چوپان در حال چریدن است... شیخ، از اسب فرود
 آمده، به وسط گله می‌رود... چند لحظه نگذشته، بزی ابلق - با همان نشانه‌هایی که
 امام داده بودند - از آخر گله به طرف او می‌آید... واقعیت‌های شگفت‌انگیز یکی پس
 از دیگری اتفاق می‌افتد.

شیخ، بز را نزد چوپان برده و می‌گوید:

- این را به چند می‌فروشی؟ می‌خواهم بخرم.

جعفر، تا بز را می‌بیند، در نهایت تعجب با صدایی بلند و هیجان زده جواب می‌دهد:
 - به خدا قسم که این بز را تا چند ساعت پیش ندیده بودم... از گله‌ی من
 نیست... برای اولین بار که دیدمش هر کاری کردم نتوانستم به چنگش بیاورم...
 مات مانده‌ام که شما چگونه آن را گرفته‌اید! در این صورت، از آن شما باد، خدا
 برایتان فرستاده است!

شیخ، همان‌گونه که امام فرموده بودند، بز را به جایگاه می‌برد و پس از کشتار،
 گوشتش را بین نیازمندان بیمار، پخش می‌کند.

در همان زمان، سید ابوالحسن، برابر دستور امام، حسن مسلم را فرا خوانده، پس از تفهیم فرامین معظم‌له، سود چند ساله را از او می‌گیرد... سپس درآمد روستای رهق را می‌طلبد که می‌آورند و مسجد با مساحت ۶۰ متر مربع بنا می‌شود که آن را با چوب می‌پوشانند.

سید ابوالحسن زنجیرها و میخ‌ها را پس از اتمام بنا به قم برده، در منزلش نگهداری می‌کند و بیماران با دست زدن به آنها از خداوند عزوجل، شفا می‌گیرند. نوشته‌اند: پس از وفات سید بزرگوار در محله‌ی موسویان، یکی از فرزندان‌شان کسالت پیدا می‌کند و برای نجات درمان خویش، در صندوق نگهداری میخ‌ها و زنجیرها را می‌گشاید... هیچ اثری از آنها نمی‌یابد.

پس از ایجاد بنای اولیه و آگاه شدن ارادتمندان خاندان نبوی، نمازگزاران پاک نهاد در تابستان‌های گرم و سوزان، و زمستان‌های سرد در میان برف و باران و یخبندان، از کنار کوه خضر و دو برادران، که نزدیک روستای جمکران است، برای ادای فریضه به این مکان برگزیده و شریف می‌آمدند تا این که در دوران صفویه بازسازی و تعمیراتی داخل جایگاه صورت گرفت... جاده‌ی خاکی ساخته شد که با درشکه رفت و آمد می‌شد... عده‌ی هم به خاطر ندوری که داشتند، پای پیاده از قم تا مسجد را می‌پیمودند... امروزه هم چنین می‌کنند.

توسعه عبارت بود از: آب انبار، راه شوسه از جاده‌ی کاشان تا مدخل مسجد... و باز بودن مسجد: سه شنبه و پنجشنبه شب‌ها. اکنون به دلیل استقبال شایانی که از مردم به عمل آمده و روز به روز بر تعدادشان افزوده می‌گردد، خدماتی چشمگیر انجام شده تا به طور شبانه‌روزی، با تلاش بی‌امان کارگزاران برای فراهم آوردن وسایل رفاه و آسایش شیعیان پر اعتقاد، در تمام ساعات، در مسجد به روی همه باز باشد و از آن بهره‌ی معنوی بگیرند.

تولد و غیبت امام مهدی (عج)

میلاد نور

حضرت مهدی (ع) در سپیده دم نیمه‌ی شعبان سال ۲۵۵ هجری در سامرا به دنیا آمدند. مادرشان «نرجس خاتون» و پدرشان «امام حسن عسکری (ع)» بودند. تولدشان را پنهان داشتند تا حکام عباسی آسیبی بدیشان نرسانند. با شهادت امام عسکری (ع) - شوال ۲۶۰ ه. ق - بار امامت شیعه در سن ۶ سالگی بر دوش امام زمان (عج) قرار گرفت.

پس از خواندن نماز بر پیکر مطهر پدر، مأموران از وجودشان با خبر شدند و در پی دستگیری حضرتشان برآمدند... حضرت به قدرت الهی از نظرها پنهان شدند. سرداب مقدس در سامرا امروز هم به عنوان یادگار آن غیبت، زیارتگاه شیعه است.

غیبت صغرا و کبرا

حضرت مهدی (ع) از سال ۲۶۰ تا ۳۲۹ هجری - ۶۹ سال - تنها از طریق سفیران چهارگانه که «نواب اربعه» نامیده می‌شوند، با مردم در تماس بودند: عثمان بن سعید - محمد بن عثمان - حسین بن روح - و - علی بن محمد سمري که از شیعیان والا، مطمئن، و مورد احترام به شمار می‌آمدند... آنها نامه‌ها و نیازهای مردم را به

مولا می‌رساندند و پاسخ‌ها را دریافت کرده به نظر افراد ذینفع می‌رساندند. این زمان به «غیبت صغرا» معروف است.

از سال ۳۲۹ هجری تاکنون - ۱۴۲۴ هجری قمری - که ۱۰۹۴ سال از وفات نایب چهارم گذشته است، «غیبت کبرا» نام دارد.

اینک ۱۱۶۸ سال از عمر مبارک حضرت می‌گذرد و گرچه به نظر ما ممکن است غیر عادی باشد، ولی غیر ممکن نیست. قرآن کریم از دعوت ۹۵۰ ساله‌ی حضرت نوح یاد می‌کند. صاحبان عمرهای طولانی در قدیم بسیار بوده و حالا هم هستند. قدرت الهی و حکمت پروردگاری به برخی عمر طولانی عطا می‌کند... حضرت خضر و عیسی مسیح (ع) به قدرت خدا هنوز زنده‌اند و حضرت عیسی (ع) پشت سر امام زمان (عج) نماز خواهند خواند.

غیبت امام و عمر طولانی ایشان، برای آزمایش مردم است و صاحبان ایمان قوی هرگز درباره‌ی غیبت طولانی حضرت و ظهورشان به شک نمی‌افتند و با تمامی وجود، انتظار قیام ایشان را دارند.

نیایشی از حضرت مهدی (ع)

پروردگارا !

به ما توفیق فرمان‌برداری، دوری از گناه و نافرمانی،	به بیماران مسلمان: شفا و آسایش؛
پاکی نیت و شناخت ارزش‌ها عنایت کن؛	به درگذشتگان: رحمت و رافت؛
ما را به هدایت و پایداری در راه حق، گرامی دار؛	به پیران ما: وقار و متانت؛
دل‌هامان را از علم و معرفت، لبریز کن؛	به جوانان ما: توفیق توبه و بازگشت؛
شکم‌های ما را از آلوده شدن به حرام و شبهه بپیرای؛	به بانوان ما: آزر و عفت؛
دست‌های ما را از ستم، بازدار؛	به ثروتمندان: فروتنی و گشاده دلی؛
چشم‌های ما را از گناه و خیانت و گوش‌های ما را از	به تهی‌دستان: صبر و قناعت؛
شنیدن سخنان بیهوده و غیبت، نگاه دار؛	به رزمندگان: پایداری و پیروزی؛
به دانشمندان ما: بی‌رغبتی به دنیا و خیرخواهی؛	به اسیران: آزادی و آسایش؛
به دانش‌آموزان ما: کوشش و شوق و رغبت؛	به زمامداران: دادگری و مهربانی؛
به شنوندگان ما: پیروی و پندپذیری؛	و به مردم: انصاف و نیک سرشتی عطا بفرما.

علماء و مسجد جمکران

مسجد جمکران از دیدگاه علمای بزرگ شیعه و نویسندگان ارزشمندان، همواره مورد احترام ویژه قرار داشته است.

مراجع بزرگ تقلید به این پایگاه عظیم تشیع و مرکز انوار ولایت، کوشش بسیار مبذول می داشته‌اند و چه بسیار اتفاق افتاده که فاصله‌ی ۶ کیلومتری قم - جمکران را پای پیاده همراه با قلبی آکنده از عشق و ارادت به ولی الله الاعظم (عجل الله تعالی فرجه الشریف) طی کرده‌اند.

آیات عظام: حاج سید محمد تقی خوانساری - حاج شیخ محمد علی اراکی - حاج شیخ مرتضی حائری یزدی - حجت کوه کمره‌یی - مرعشی نجفی - حاج شیخ محمد تقی بهجت - فاضل لنکرانی - مکارم شیرازی - صافی گلپایگانی و بسیاری از فضلا و مدرسین که خاطراتی از این مکان مبارک دارند.

براساس آماري که در سال ۱۳۷۹ منتشر شده: تعداد مسافرانی که به این مسجد مقدس تشرّف یافته‌اند نزدیک به ۱۵ میلیون نفر بوده‌اند که سال‌های ۸۱ و ۱۳۸۰ شکی نیست تعداد بیشتری سعادت حضور در چنین مکان ارزنده‌یی را یافته‌اند.

آیت‌الله بهاء‌الدینی گفته‌اند: هرگاه برای حوزه‌ی علمیه‌ی قم و مؤسس محترم آن، آیت‌الله حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی پیش می‌آمد با تشرّف آیت‌الله بافقی به مسجد جمکران، برطرف می‌شد.

فضاها و امکانات مسجد جمکران

مسجد امروز

مساحت کل زمین: ۴۲۵۰۰۰ متر مربع (بالغ بر ۴۲/۵ هکتار).

شبستان مقام: ۱۰۰۰ متر مربع.

شبستان مرمر: ۲۰۰۰ متر مربع، همکف و زیرزمین هریک ۱۰۰۰ متر مربع.

شبستان جدید غربی: ۴۰۰۰ متر مربع در دو طبقه، هر اشکوب ۲۰۰۰

متر مربع.

شبستان جدید شرقی: ۲۰۰۰ متر مربع، در دو طبقه.

گنبد و گلدسته: ۵ گنبد، ۲ گلدسته و ۲ گلدسته‌ی جدید در دست ایجاد.

بر روی مسجد قائم، گنبدی ساخته شده که از نظر کاشی‌کاری در نهایت زیبایی

است و در کتیبه‌ی آن جمله‌ی گهربار از حضرت مهدی (ع) بر آن منقوش می‌باشد.

چهار گنبد کوچک‌تر هم بر روی شبستان‌های جدید در حال ساختن است که

به آینه‌کاری و کاشی‌مزیّن خواهد شد.

در حال حاضر، مسجد جمکران دارای چهار گلدسته است که دو گلدسته کنار

گنبد مسجد قائم با اسلوب هنر معماری اسلامی به ارتفاع ۶۰ متر ساخته و کاشی

کاری شده است. بر کتیبه‌های بالای آن آیه شریفه «بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» نقش بسته است.

دو گلدسته‌ی جدید که در شرف ساختن است، با ارتفاع ۸۵ متر از نظر زیبایی و کتیبه برگرفته و شبیه گلدسته‌های حرم نبوی در مدینه‌ی منوره و مسجدالحرام در مکه‌ی مکرّمه است.

دو سایبان: هریک ۳۵۰۰ مترمربع، که حدود ۲۸ هزار نفر گنجایش برای برگزاری نماز یا مراسم ویژه را دارد.

کتابفروشی: دو فروشگاه بزرگ کتاب.

نوارخانه‌ی امانی: دارای ۷۰۰۰ کاست و بیش از ۱۰۰ C.D صوتی - تصویری

کتابخانه‌ی عمومی: دارای دو سالن ویژه‌ی خواهران و برادران با مساحت تقریبی ۶۰۰ مترمربع، دارای ۹۰ قفسه، شامل ۱۵۵۰۰ جلد کتاب، در ۷۶۹۲ عنوان از موضوعات مختلف... این مرکز به سیستم رایانه‌ی مجهز و در دو شیفت فعال است.

واحد فروش نوارهای مذهبی.

مرکز توزیع نرم افزارهای اسلامی.

بخش‌های: روابط عمومی، فرهنگی، انتشارات، کامپیوتر و اینترنت.

مراکز درمانی: مجهز به بخش دندانپزشکی، اورژانس، آزمایشگاه، رادیولوژی و داروخانه؛ با حضور پزشکان عمومی، متخصص و فوق تخصص در رشته‌های مختلف پزشکی...

در مانگه مسجد جمکران در روزهای عادی از ساعت ۵ بامداد تا ۱۰ بعدازظهر روزهای سه‌شنبه و پنج‌شنبه، جمعه، و ایام مراسم مذهبی به صورت شبانه‌روزی است که چند تن از اساتید طب در محل حاضر می‌شوند.

سفره‌خانه: با ۶۰۰۰ مترمربع مساحت، خارج از محوطه، مقابل در شماره ۵ ساخته می‌شود.

آشپزخانه: با تمام وسایل جهت پخت و پز.

واحد نذور و هدایا: برای دریافت کمک‌های نقدی.

۵ وضوخانه و سرویس بهداشتی: کنار هر در ورودی.

زایرسرا: زایرسراهای قبلی در طرح قرار گرفته و درآینده اقدام خواهد شد.

واحدهای: ارشاد، امنیتی و انتظامات، ثبت گرامات و خاطرات.

چاه عریضه: برای انداختن برگ ویژه‌ی نوشتن حاجات با متن عویبی که در

بخشی از آن، هر کس می‌تواند در جای خالی آن درخواست خود را بنویسد و برابر

دستوراتی که داده شده، عمل نماید.

خدمه و کارمندان: در این مسجد عده‌ی زیادی کارمند، خدمه‌ی افتخاری و

رسمی زن و مرد، فعالیت دارند.

دست غیبی آمد و حرفی نوشت: جمکران جایی‌ست مانند بهشت!

اعمال مسجد مقدس جمکران

دو رکعت نماز تحیت مسجد

در هر رکعت بعد از حمد، ۷ مرتبه سوره‌ی «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» در رکوع ۷ بار «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ» و در سجود ۷ مرتبه «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ».

دو رکعت نماز حضرت صاحب الامر (ع)

در سوره‌ی حمد، عبارت «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» ۱۰۰ بار و سپس در ادامه بعد از قرائت سوره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ»، ذکر رکوع و سجود هر کدام ۷ بار؛ بعد از سلام تسبیح حضرت فاطمه‌ی زهرا (س): ۳۴ بار «اللَّهُ أَكْبَرُ»، ۳۳ بار «سُبْحَانَ اللَّهِ» و ۳۳ بار «الْحَمْدُ لِلَّهِ». سپس سر به سجده و ۱۰۰ مرتبه ذکر صلوات: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ».

با دیده‌ی خون فشان تو را باید دید
در مسجد «جمکران» تو را باید دید

ای جان جهان، عیان تو را باید دید
در مسجد «سهله» از فرج باید گفت

محمد علی مجاهدی «پروانه»

نامه به پیشگاه امام زمان (عج)

کسانی که به مسجد مقدس جمکران مشرف می‌شوند، پس از به جای آوردن اعمالی که شرح آن رفت، برای حضرت ولی عصر (عج) نامه‌ای می‌نویسند و آن را در ضریح مقدس یکی از امامان (ع) یا رودخانه یا چشمه و یا چاه پاکیزه می‌اندازند. این است متن نامه:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَتَبْتُ يَا مَوْلَايَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ مُسْتَعِيثًا، وَ شَكْوَتُ مَا نَزَلَ بِي
مُسْتَجِيرًا بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، ثُمَّ بِكَ مِنْ أَمْرِ قَدْ دَهَمَنِي، وَأَشْغَلَ قَلْبِي، وَأَطَالَ
فِكْرِي، وَ سَلَبَنِي بَعْضَ لُبِّي، وَ غَيَّرَ خَطِيرَ نِعْمَةِ اللَّهِ عِنْدِي، أَسْلَمَنِي عِنْدَ
تَخْيَلِ وَرُودِهِ الْخَلِيلِ، وَ تَبَرَّأَ مِنِّي عِنْدَ تَرَائِي إِقْبَالِهِ إِلَيَّ الْحَمِيمِ، وَ عَجَزَتْ
عَنْ دِفَاعِهِ حِيلَتِي، وَ خَانَنِي فِي تَحْمَلِهِ صَبْرِي وَ قُوَّتِي. فَلَجَأْتُ فِيهِ إِلَيْكَ،
وَ تَوَكَّلْتُ فِي الْمَسْأَلَةِ لِلَّهِ جَلَّ ثَنَاؤُهُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْكَ فِي دِفَاعِهِ عَنِّي، عِلْمًا
بِمَكَانِكَ مِنَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ لِي التَّدْبِيرِ وَ مَالِكِ الْأُمُورِ، وَ أَيْقَانًا بِكَ فِي
الْمُسَارَعَةِ فِي الشِّفَاعَةِ إِلَيْهِ جَلَّ ثَنَاؤُهُ فِي أَمْرِي مُتَيَقِّنًا لِإِجَابَتِهِ تَبَارَكَ وَ
تَعَالَى إِيَّاكَ بِإِعْطَانِي سُؤْلِي. وَ أَنْتَ يَا مَوْلَايَ جَدِيرٌ بِتَحْقِيقِ ظَنِّي، وَ
تَضَدِيقِ أَمَلِي فِيكَ، فِي أَمْرٍ ...

در اینجا باید حاجات خود را بنویسند ... و بعد متن عربی را ادامه بدهند:

فِيمَا لَا طَاقَةَ لِي بِحَمْلِهِ، وَ لَا صَبْرَ لِي عَلَيْهِ، وَ إِنْ كُنْتُ مُسْتَحِقًّا لَهُ وَ
لِأَضْعَافِهِ بِقَبِيحِ أَفْعَالِي، وَ تَفْرِيطِي فِي الْوَاجِبَاتِ الَّتِي لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، فَأَغْنِنِي
يَا مَوْلَايَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ عِنْدَ اللَّهْفِ، وَ قَدِّمِ الْمَسْأَلَةَ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي

أَمْرِي، قَبْلَ خُلُوقِ التَّلْفِ، وَ شَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ، فَبِكَ بَسِطَتِ النُّعْمَةَ عَلَيَّ وَ
 اسْأَلِ اللَّهَ جَلَّ جَلَالُهُ لِي نَصْرًا عَزِيزًا، وَ فَتْحًا قَرِيبًا، فِيهِ بُلُوغُ الْأَمَالِ، وَ خَيْرُ
 الْمَبَادِي، وَ خَوَاتِيمُ الْأَعْمَالِ، وَالْأَمْنُ مِنَ الْمَخَاوِفِ كُلِّهَا فِي كُلِّ حَالٍ، إِنَّهُ
 جَلَّ تَنَاوُؤُهُ لِمَا يَشَاءُ فَعَالَ، وَ هُوَ حَسْبِي وَ نِعْمَ الْوَكِيلُ فِي الْمَبْدِئِ وَ الْمَأَلِ.

این نامه را تا کرده و قبل از انداختن به محل‌های ذکر شده، یکی از نابیان
 حضرت: عثمان بن سعد عمری یا محمد بن عثمان یا حسین بن روح یا علی بن
 محمد سمري را مورد خطاب قرار داده می‌گوید:

يَا... إِبْنِ... سَلَامٍ عَلَيْكَ، أَشْهَدُ أَنَّ وَفَاتَكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَأَنَّكَ حَيٌّ
 عِنْدَ اللَّهِ مَرْزُوقٌ، وَ قَدْ خَاطَبْتُكَ فِي حَيَاتِكَ الَّتِي لَكَ عِنْدَ اللَّهِ جَلَّ وَ عَزَّ، وَ
 هَذِهِ رَفَعْتِي وَ حَاجَتِي إِلَى مَوْلَانَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، فَسَلِّمْهَا إِلَيْهِ فَأَنْتَ
 الثَّقَةُ الْأَمِينُ.

ان شاء الله حاجات او برآورده خواهد شد.

اللَّهُمَّ كُنْ لِوَلِيِّكَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ صَلَواتِكَ عَلَيْهِ
 وَ عَلَى آبائِهِ فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي كُلِّ سَاعَةٍ وِلياً وَ
 حَافِظاً وَ قَائِداً وَ نَاصِراً وَ دَلِيلاً وَ عَيْناً حَتَّى تُسَكِّنَهُ
 أَرْضَكَ طَوْعاً وَ تُمَتِّعَهُ فِيهَا طَوِيلًا

ناوگان‌های حمل و نقل مسافری

قطار راه آهن از تهران به جمکران و بالعکس

روزهای سه‌شنبه. حرکت از تهران: ساعت ۱۷/۳۰ (۵/۳۰ بعدازظهر)، ورود به جمکران: ۱۹/۳۰ (۷/۳۰ بعدازظهر).

روزهای چهارشنبه. از جمکران: ساعت ۲۴/۱۰ (۱۰ دقیقه بعد از نیمه‌شب)، ورود به تهران: ۲/۲۰ بامداد.

روزهای پنج‌شنبه. از تهران: ساعت ۱۷/۱۵ (۵/۱۵ بعدازظهر)، ورود به جمکران: ۱۹/۳۵ (۷/۳۵ بعدازظهر).

روزهای جمعه. از جمکران: ساعت ۱۸ (۶ بعدازظهر)، ورود به تهران ۲۰/۱۵ (۸/۱۵ بعدازظهر).

شرکت واحد

ایستگاه اتوبوس‌ها در قم: ابتدای خیابان هلال احمر. اتوبوس‌ها روزهای عادی از ساعت ۵ تا ۲۱، و روزهای مخصوص به صورت شبانه‌روزی عمل می‌کند.

ایستگاه مینی‌بوس‌ها

جنب ترمینال اتوبوس‌های جمکران.

ایستگاه سواری‌های کرایه

جنب ترمینال اتوبوس‌ها.

بخش سوم :

**زیارت نامه‌ها و دعاهای
ویژه‌ی قم و مسجد مقدس جمکران**

زیارت نامهٔ حضرت معصومه (س)

زیارت آل یاسین

دعای عهد

دعای استغاثه به امام زمان (عج)

دو توسل به صاحب الامر (عج)

دعای توسل

زیارت عاشورا

زیارت وارث

زیارت حضرت معصومه (س)

رو به قبله بایست و سی و چهار مرتبه: «اللَّهُ أَكْبَرُ» و سی و سه مرتبه: «سُبْحَانَ اللَّهِ»

خدا بزرگ‌تر است (از آن که وصف شود) متزه است خدا

و سی و سه مرتبه: «الْحَمْدُ لِلَّهِ» بگو، پس بخوان: السَّلَامُ عَلَيَّ آدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ

ستایش خاص خداست سلام بر آدم برگزیده خدا

السَّلَامُ عَلَيَّ نُوحٍ نَبِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ السَّلَامُ

سلام بر نوح پیامبر خدا سلام بر ابراهیم خلیل خدا سلام

عَلَيَّ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيَّ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا

بر موسی هم‌سخن خدا سلام بر عیسی روح خدا سلام بر تو ای

رَسُولَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا صَفِيَّ اللَّهِ

رسول خدا سلام بر تو ای بهترین خلق خدا سلام بر تو ای برگزیده خدا

السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ خَاتِمَ النَّبِيِّينَ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا

سلام بر تو ای محمد بن عبدالله خاتم پیامبران سلام بر تو ای

أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ وَصِيَّ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا

امیر مؤمنان علی بن ابیطالب وصی رسول خدا سلام بر تو ای

فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْنِكُمَا يَا سِبْطِي نَبِيَّ الرَّحْمَةِ

فاطمه بانوی زنان جهانیان سلام بر شما ای دو نوه پیامبر رحمت

وَسَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ سَيِّدَ

و دو آقای جوانان اهل بهشت سلام بر تو ای علی بن الحسین آقای

الْعَابِدِينَ وَقُرَّةَ عَيْنِ النَّاطِرِينَ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ بَاقِرِ

عبادت کنندگان و روشنی چشم بینندگان سلام بر تو ای محمد بن علی شکافنده

اَلْعِلْمُ بَعْدَ النَّبِيِّ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقَ الْبَارَّ

دانش پس از پیامبر سلام بر تو ای جعفر بن محمد راستگوی نیکوکار

الْأَمِينِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُوسَى بْنَ جَعْفَرَ الطَّاهِرِ الطُّهْرَ السَّلَامُ

امین سلام بر تو ای موسی بن جعفر امام پاک پاکیزه سلام

عَلَيْكَ يَا عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَا الْمُرْتَضَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ

بر تو ای علی بن موسی (آن) خوشنود (از حق) و پسندیده سلام بر تو ای محمد

بْنَ عَلِيٍّ النَّقِيِّ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقِيِّ النَّاصِحِ

بن علی نقی سلام بر تو ای علی بن محمد نقی (ای) خیرخواه

الْأَمِينِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ السَّلَامُ عَلَى الْوَصِيِّ مِنْ

امین سلام بر تو ای حسن بن علی سلام بر وصی

بَعْدِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى نُورِكَ وَسِرَاجِكَ وَوَلِيِّ وَلِيِّكَ وَوَصِيِّ

پس از او خدایا درود فرست بر نور خود و چراغ تابناکت و نماینده

وَصِيِّكَ وَحُجَّتِكَ عَلَى خَلْقِكَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ

نمایندهات و وصی و حجت تو بر آفریدگانت سلام بر تو ای دختر رسول خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ فَاطِمَةَ وَخَدِجَةَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ

سلام بر تو ای دختر فاطمه و خدیجه سلام بر تو ای دختر

أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ السَّلَامُ

امیرمؤمنان سلام بر تو ای دختر حسن و حسین سلام

عَلَيْكَ يَا بِنْتَ وَلِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أُخْتَ وَلِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ

بر تو ای دختر ولی خدا سلام بر تو ای خواهر ولی خدا سلام بر تو

يَا عَمَّةَ وَلِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرَ وَرَحْمَةَ اللَّهِ

ای عمه ولی خدا سلام بر تو ای دختر موسی بن جعفر - و رحمت خدا و برگزیده نیز بر تو باد -

وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ عَرَفَ اللَّهُ بَيْتَنَا وَبَيْتَكُمْ فِي الْجَنَّةِ وَحَشَرْنَا

سلام بر تو باد، خداوند شناسایی و آشنایی برقرار کند میان ما و شما در بهشت و محشر گرداند

فِي زُمْرَتِكُمْ وَأَوْرَدْنَا حَوْضَ نَبِيِّكُمْ وَسَقَانَا بِكَأْسِ جَدِّكُمْ مِنْ يَدِ
 ما را در گروه شما و واردمان کند بر سر حوض پیامبرتان و بنوشاند به ما از جام جدتان از دست (ساقی کوثر)

عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُرِيَنَا فِيكُمْ
 علی بن ابی طالب - دروذهای خدا بر شما باد - از خدا می‌خواهم که بشمایند به ما در مورد شما

السُّرُورِ وَالْفَرَجِ وَأَنْ يَجْمَعَنَا وَإِيَّاكُمْ فِي زُمْرَةِ جَدِّكُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّى
 خوشحالی و گشایش (و ظهور) شما را و گردآورد ما و شما را در گروه جدتان محمد صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأَنْ لَا يَسْلُبْنَا مَعْرِفَتَكُمْ إِنَّهُ وَلِيُّ قَدِيرٍ اتَّقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ
 الله علیه و آله و نگیرد از ما معرفت شما را که براستی او سرپرست توانایی است تقرب جویم به درگاه خدا

بِحُبِّكُمْ وَالْبَرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ وَالتَّسْلِيمِ إِلَى اللَّهِ رَاضِياً بِهِ غَيْرَ مُنْكَرٍ
 به وسیله دوستی شما و بی‌زاری جستن از دشمنانتان و تسلیم شدن به پیشگاه خدا با رضایتمندی و خوشنودی بدون انکار

وَلَا مُسْتَكْبِرٍ وَعَلَى يَقِينٍ مَا أَتَى بِهِ مُحَمَّدٌ وَبِهِ رَاضٍ نَطْلُبُ بِذَلِكَ
 و گردنفرازی و از روی یقین بدرستی آنچه محمد(ص) آورده و بدان راضی و خوشنودم و می‌جویم بدان وسیله

وَجْهَكَ يَا سَيِّدِي أَللَّهُمَّ وَرِضَاكَ وَالذَّارَ الْآخِرَةَ يَا فَاطِمَةَ اشْفَعِي
 جلب توجه (یا دینار) تو را ای آقای من ای خدا و خوشنودی تو و سعادت خانه آخرت را، ای فاطمه (معصومه) شفاعت کن

لِي فِي الْجَنَّةِ فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَأناً مِنَ الشَّانِ أَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ
 برای من در بهشت که تو را در پیشگاه خداوند خداوند منزلی بزرگ است خدایا از تو خواهم که

تَخْتِمَ لِي بِالسَّعَادَةِ فَلَا تَسْلُبَ مِنِّي مَا أَنَا فِيهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا
 سرانجام کارم را به خوشبختی ختم فرمایی و از من نگیری آن (ایمان و معتقدانی) را که در آن هستم و جنبش و نیرویی جز

بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ أَللَّهُمَّ اسْتَجِبْ لَنَا وَتَقَبَّلْهُ بِكَرَمِكَ وَعِزَّتِكَ
 به خدای والای بزرگ نیست خدایا به اجابت رسان دعای ما را و بپذیر آنها به بزرگواری و عزت

وَبِرَحْمَتِكَ وَعَافِيَتِكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ وَسَلَّم
 و به مهر و عافیت خودت و درود خدا بر محمد و آتش و هم سلام مخصوص او

تَسْلِيمًا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

بر ایشان باد ای مهربانترین مهربانان

زیارت آل یاسین

سَلَامٌ عَلٰی آلِ یَسَّ السَّلَامُ عَلَیْكَ یَا دَاعِیَ اللّٰهِ وَرَبَّنَا یَا آیَاتِهِ

سلام بر آل یاسین سلام بر تو ای دعوت کننده به خدا و عارف به آیاتش

السَّلَامُ عَلَیْكَ یَا بَابَ اللّٰهِ وَدِیَانَ دِیْنِهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ یَا خَلِیْقَةَ اللّٰهِ

سلام بر تو ای واسطه خدا و سرپرست دین او سلام بر تو ای خلیفه خدا

وَنَاصِرَ حَقِّهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ یَا حُجَّةَ اللّٰهِ وَدَلِیْلَ اِرَادَتِهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ

و یاور حق او سلام بر تو ای حجت خدا و راهنمای اراده اش سلام بر تو

یَا تَالِیَ کِتَابِ اللّٰهِ وَتَرْجُمَانَهُ السَّلَامُ عَلَیْكَ فِی اَنْاءِ لَیْلِكَ وَاَطْرَافِ

ای تلاوت کننده کتاب خدا و تفسیر کننده آیات او سلام بر تو در تمام آنات و دقایق شب و سرتاسر

نَهَارِكَ السَّلَامُ عَلَیْكَ یَا بَقِیَّةَ اللّٰهِ فِی اَرْضِهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ یَا مِیثَاقَ

روز سلام بر تو ای به جای مانده از طرف خدا در روی زمین سلام بر تو ای پیمان محکم

اللّٰهِ الَّذِی اَخَذَهُ وَوَكَّدَهُ السَّلَامُ عَلَیْكَ یَا وَعْدَ اللّٰهِ الَّذِی ضَمِنَهُ

خدا که از مردم گرفت و سخت محکمش کرد سلام بر تو ای وعده خدا که تضمینش کرده

السَّلَامُ عَلَیْكَ اَیْمًا الْعِلْمِ الْمَنْصُوبِ وَالْعِلْمِ الْمَضْبُوبِ وَالْعَقُوْثِ

سلام بر تو ای پرچم برافراشته و دانش ریزان و فریادرس خلق

وَالرَّحْمَةَ الْوَاسِعَةَ وَغَدًا غَیْرَ مَكْذُوْبِ السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَقُوْمُ

و رحمت وسیع حق، و آن وعده ای که دروغ نشود سلام بر تو هنگامی که بیا می ایستی

السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَقْعُدُ السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَقْرَأُ وَتُبَیِّنُ السَّلَامُ

سلام بر تو هنگامی که می نشینی سلام بر تو هنگامی که (فرامین حق را) می خوانی و تفسیر می کنی سلام

عَلَیْكَ حِیْنَ تُصَلِّیْ وَتَقْنَتُ السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَرْكَعُ وَتَسْجُدُ

بر تو هنگامی که نماز می خوانی و قنوت کنی سلام بر تو هنگامی که رکوع و سجده بجای آوری

السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تُهَلِّلُ وَتُكَبِّرُ السَّلَامُ عَلَیْكَ حِیْنَ تَحْمَدُ

سلام بر تو هنگامی که «لا اله الا الله» و «الله اکبر» گویی سلام بر تو هنگامی که خدا را ستایش کنی

وَتَسْتَغْفِرُ السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُضْبِعُ وَتُمْسِي السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي

و از او آمرزش خواهی سلام بر تو هنگامی که بامداد کنی و نام کنی سلام بر تو در

اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَالتَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الإِمَامُ

شب هنگامی که تاریکیش فرا گیرد و در روز هنگامی که پرده ببرد سلام بر تو ای امام

الْمَأْمُونُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ السَّلَامُ عَلَيْكَ بِجَوَامِعِ

امین سلام بر تو ای مقدم (بر همه خلق و) مورد (آرزوی آنان) سلام بر تو به همه

السَّلَامُ أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنِّي أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا

سلامها گواه گیرم تو را ای مولا و سرور من که من گواهی دهم به اینکه معبودی نیست جز خدای یگانه

شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ لَا حَبِيبَ إِلَّا هُوَ وَأَهْلُهُ

که شریک ندارد و نیز (گواهی دهم که) محمد بنده و رسول او است و محبوبی نیست جز او و خاندانش

وَأَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنَّ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ حُجَّتُهُ وَالْحَسَنَ حُجَّتُهُ

و گواه گیرم تو را ای مولای من که علی امیر مؤمنان حجت خدا است و حسن حجت او است

وَالْحُسَيْنَ حُجَّتُهُ وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتُهُ وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ

و حسین حجت او است و علی بن الحسین حجت او است و محمد بن علی حجت او است

وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتُهُ وَعَلِيَّ بْنَ مُوسَى

و جعفر بن محمد حجت او است و موسی بن جعفر حجت او است و علی بن موسی

حُجَّتُهُ وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ وَالْحَسَنَ بْنَ

حجت او است و محمد بن علی حجت او است و علی بن محمد حجت او است و حسن بن

عَلِيٍّ حُجَّتُهُ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ حُجَّةُ اللَّهِ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَأَنَّ رَجَعْتُمْ

علی حجت او است و گواهی دهم که تو حجت خدایی، شمایید اول و آخر و مسلماً بازگشت شما

حَقٌّ لَا رَيْبَ فِيهَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ

حق است که شکی در آن نیست، روزی که سود ندهد کسی را ایمانش که پیش از آن ایمان نیاورده یا در (مدت)

أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا وَأَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ وَأَنَّ نَاكِرًا وَنَكِيرًا حَقٌّ

ایمان خویش کار خیری انجام نداده و همانا مرگ حق است و ناکر و نکیر (دو فرشته سؤال قبر) حق است

وَأَشْهَدُ أَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ وَالْبَعْثَ حَقٌّ وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ وَالْمِرْضَادَ حَقٌّ

و گواهی دهم که زنده شدن پس از مرگ حق است و برانگیخته شده حق است و صراط حق است و مرصاد (کمینگاه) حق است

وَالْمِيزَانَ حَقٌّ وَالْحَشْرَ حَقٌّ وَالْحِسَابَ حَقٌّ وَالْجَنَّةَ وَالنَّارَ حَقٌّ

و میزان حق است و حشر (در قیامت) حق است و حساب حق است و بهشت و دوزخ حق است

وَالْوَعْدَ وَالْوَعْدَ بِهِمَا حَقٌّ يَا مَوْلَايَ شَقِيٌّ مَنْ خَالَفَكَ وَسَعِيدٌ مَنْ

و وعده و تهدید درباره آن دو حق است ای مولای من بدبخت است کسی که مخالفت شما را کرد و سعادتمند است کسی که

أَطَاعَكَ فَاشْهَدْ عَلَيَّ مَا أَشْهَدُكَ عَلَيْهِ وَأَنَا وَلِيُّ لَكَ بَرِيٌّ مِنْ

پیروی تان کرد پس گواهی ده بر آنچه تو را بر آن گواه گرفتم و من دوست توام و بیزارم از

عَدُوِّكَ فَالْحَقُّ مَا رَضَيْتُمُوهُ وَالْبَاطِلُ مَا أَسْخَطْتُمُوهُ وَالْمَعْرُوفُ مَا

دشمنت حق آن است که شما پسند کردید و باطل همان است که شما بدان خشم کردید و کار نیک همان بود که شما

أَمَرْتُمْ بِهِ وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ فَنَفْسِي مُؤْمِنَةٌ بِاللَّهِ وَخَدَهُ لَا شَرِيكَ

بدان دستور دادید و کار زشت همان بود که شما از آن جلوگیری و نهی کردید، من ایمان دارم به خدای یگانه ای که شریک ندارد

لَهُ وَبِرَسُولِهِ وَبِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَبِكُمْ يَا مَوْلَايَ أَوْلَكُمْ وَآخِرَكُمْ

و به رسول او و به امیر مؤمنان و به شما - ای مولای من - از اول تا آخرتان

وَنُصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ وَمَوَدَّتِي خَالِصَةٌ لَكُمْ آمِينَ آمِينَ

و یاری ام برای شما آماده است و دوستی ام خالص و پاک برای شما است آمین آمین

دعا خوانده شود: اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ نَبِيِّ رَحْمَتِكَ

خدایا از تو خواهم که درود فرستی بر محمد پیامبر رحمت

وَكَلِمَةِ نُوْرِكَ وَاَنْ تَمْلَأَ قَلْبِيْ نُوْرَ الْيَقِيْنِ وَصَدْرِيْ نُوْرَ الْاِيْمَانِ

و کلمه نورت و دیگر آنکه پرکنی دل مرا با نور یقین و سینم را با نور ایمان

وَفِكْرِيْ نُوْرَ النَّبِيَّاتِ وَعَزْمِيْ نُوْرَ الْعِلْمِ وَقُوَّتِيْ نُوْرَ الْعَمَلِ وَلِسَانِيْ

و اندیشه ام را با نور نصیبها و اراده ام را با نور علم و نیروی ام را با نور عمل و زبانم

نُوْرَ الصِّدْقِ وَدِيْنِيْ نُوْرَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ وَبَصْرِيْ نُوْرَ الضِّيَآءِ

را با نور راستگویی و دین و مذهب را با نور بیناییهای از نزد خودت و چشمم را با نور روشنائی

وَسَمِعِي نَوْرَ الْحِكْمَةِ وَمَوَدَّتِي نَوْرَ الْمُوَالَاةِ لِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ عَلَيْهِمُ
و گوشم را با نور فرزانهگی و حکمت و دوستیم را با نور موالات محمد و آلش علیهم

السَّلَامُ حَتَّىٰ أَلْفَاكَ وَقَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَمِيثَاقِكَ فَتُغَشِّبَنِي رَحْمَتَكَ
السلام تا تو را دیدار کنم و من به عهد و پیمان تو وفا کردم پس رحمت خود را بر من ببویان

يَا وَلِيَّيْ يَا حَمِيدُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ
ای سرپرست و ای ستوده خدایا درود فرست بر محمد حجت تو در روی زمینت

وَخَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ وَالِدَّاعِي إِلَىٰ سَبِيلِكَ وَالْقَائِمَ بِقِسْطِكَ وَالتَّائِبِ
و جانشین تو در شهرهایت و دعوت کننده بسوی راهت و قیام کننده به عدل و دادت و انقلاب کننده

بِأَمْرِكَ وَوَلِيِّ الْمُؤْمِنِينَ وَبَوَارِ الْكَافِرِينَ وَمُجَلِّي الظُّلْمَةِ وَمُنِيرِ الْحَقِّ
به دستور تو، دوست مؤمنان و نابودی کافران و برطرف کننده تاریکی و روشن کننده حق

والتَّاطِقِ بِالْحِكْمَةِ وَالصَّادِقِ وَكَلِمَتِكَ التَّامَّةِ فِي أَرْضِكَ الْمُرْتَقِبِ
و گویای به حکمت و راستی و آن کلمه (دستور و فرمان) کاملت در روی زمین که در حال انتظار

الْخَائِفِ وَالْوَلِيِّ التَّائِبِ سَفِينَةِ النَّجَاةِ وَعَلَمِ الْهُدَىٰ وَنَوْرِ أَبْصَارِ
و هراس بسر برد و آن سرپرست خیرخواه و کشتی نجات و پرچم هدایت و روشنی دیدگان

الْوَرَىٰ وَخَيْرِ مَنْ تَقَمَّصَ وَازْتَدَىٰ وَمُجَلِّي الْعَمَىٰ الَّذِي يَمْلَأُ
مردم و بهترین کسی که جامه ورداء بپوشد و زدا کننده گمراهی آنکس که بگرداند

الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا مُلِئْتَ ظُلْمًا وَجَوْرًا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
زمین را از عدل و داد چنانچه پرورده باشی از ستم و بیدادگری که براسی تو بر هر چیز

قَدِيرٌ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ وَلِيِّكَ وَابْنِ أَوْلِيَّائِكَ الَّذِينَ فَارَضَتْ طَاعَتَهُمْ
توانائی خدایا درود فرست بر بنده مقرب درگاهت و فرزند بندگان مقربت آنانکه فرض کردی فرمانبرداریشان را

وَأَوْجَبَتْ حَقَّهُمْ وَأَذْهَبَتْ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرَتْهُمْ تَطْهِيرًا اللَّهُمَّ
و واجب گرداندی حقشان را و دور کردی از ایشان پلیدی را و بخوبی پاکیزهشان کردی خدایا

أَنْصُرُهُ وَأَنْتَصِرُ بِهِ لِدِينِكَ وَأَنْصُرُ بِهِ أَوْلِيَّائِكَ وَأَوْلِيَّائَهُ وَشِعْبَتَهُ
بارش کن و بدست او دینت را یاری کن و یاری کن بوسیله او دوستان خودت و دوستان او و شیعیان

وَأَنْصَارُهُ وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ أَعْدَهُ مِنْ شَرِّ كُلِّ بَاغٍ وَطَاعٍ وَمِنْ شَرِّ

و یاورانش را و ما را نیز از آنان قرار ده خدایا نگاهش دار از شر هر متجاوز و سرکشی و از شر

جَمِيعِ خَلْقِكَ وَاحْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ وَعَنْ يَمِينِهِ وَعَنْ

همه مخلوق خودت و محافظتش کن از پیش رویش و از پشت سرش و از سمت راستش و از طرف

شِمَالِهِ وَآخِرُسُهُ وَأَمْنَعَهُ مِنْ أَنْ يُوْصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَاحْفَظْ فِيهِ

چپش و پاسداریش کن و نگاهش دار از اینکه گزند و آسیبی بدو رسد و (شوکت و عزت) رسول

رَسُولِكَ وَآلِ رَسُولِكَ وَأَظْهِرْ بِهِ الْعَدْلَ وَأَيِّدْهُ بِالنُّصْرِ وَأَنْصُرْ

و آل رسولت را در (وجود) او حفظ فرما و آشکار (یا پیروز) گردان به دست او عدل و داد را و به یاریات

نَاصِرِيهِ وَآخِذْ خِذْلِيهِ وَأَقْصِمْ قَاصِمِيهِ وَأَقْصِمْ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ

کمکش کن و یاورش را یاری کن و هرکه دست از یاریش بردارد خوارگردان و درهم شکن شکنندماش را و بشکن به دست او قدرت

وَاقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَجَمِيعَ الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا مِنْ

و شوکت کافران را و آنان را به دست او به خاک هلاکت افکن و هم چنین منافقان و همه بی دینان ستمجو را در هر جا هستند

مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا بَرِّهَا وَبَحْرِهَا وَأَمْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا

از خاورهای زمین و باخترهای آن چه در خشکی و چه در دریا، و پرکن به وسیله او زمین را از عدل و داد

وَأَظْهِرْ بِهِ دِينَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاجْعَلْنِي اللَّهُمَّ مِنْ

و آشکار (یا پیروز) کن به وسیله اش دین پیامبرت را که درود خدا بر او خاندانش باد و قرار ده خدایا مرا نیز از

أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَأَتْبَاعِهِ وَشِيعَتِهِ وَأَرِنِي فِي آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ

یاران و کمک کاران و پیروان و شیعیانش و به من نما در مورد آل محمد، که بر آنان

السَّلَامُ مَا يَأْمَلُونَ وَفِي عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ إِلَهَ الْحَقِّ آمِينَ يَا

درود باد، آنچه را آرزو داشتند و در مورد دشمنشان آنچه از آن می ترسند مستجاب گردان ای معبود حق

ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

وای صاحب جلالت و بزرگواری ای مهربان ترین مهربانان

بر در حرم آن حضرت بایست و بگو: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَخَلِيفَةَ آبَائِهِ

سلام بر تو ای نماینده خدا و جانشین پدران

الْمُهَدِّينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَصِيَّ الْأَوْصِيَاءِ الْمَاضِينَ السَّلَامُ

راه یافته‌اش سلام بر تو ای وصی اوصیاء گذشته سلام

عَلَيْكَ يَا خَافِظَ أَسْرَارِ رَبِّ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ مِنْ

بر تو ای نگهبان رازها و اسرار پروردگار جهانیان سلام بر تو ای یادگار خدا ز

الصَّفْوَةِ الْمُتَّجِبِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ الْأَنْوَارِ الزَّاهِرَةِ السَّلَامُ

زبده برگزیدگان سلام بر تو ای فرزند نورهای تابان سلام

عَلَيْكَ يَا بَنَ الْأَعْلَامِ الْبَاهِرَةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ الْعِزَّةِ الطَّاهِرَةِ

بر تو ای فرزند مشعلهای فروزان سلام بر تو ای فرزند عزت پاکیزه

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَعْدِنَ الْعُلُومِ النَّبَوِيَّةِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَابَ اللَّهِ

سلام بر تو ای معدن علوم نبوی سلام بر تو ای درگاه خدا

الَّذِي لَا يُوتَى إِلَّا مِنْهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَبِيلَ اللَّهِ الَّذِي مَنْ سَلَكَ

که نروند (سوی او) جز از آن (درگاه) سلام بر تو ای راه خدا که هر که جز آن راه

عَيْرُهُ هَلَكَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَاطِرَ شَجَرَةِ طُوبَى وَسِدْرَةِ الْمُتَهَيِّ

را بیمود به هلاکت افتاد سلام بر تو ای بیننده درخت طوبی و سدره‌المتهی

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ الَّذِي لَا يُطْفِئُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ

سلام بر تو ای نور خدا آن نوری که خاموش نگردد سلام بر تو ای حجت خداوند

الَّتِي لَا تَحْجَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى مَنْ فِي الْأَرْضِ

آن حجتی که پوشیده نماند سلام بر تو ای حجت خدا بر هر که در زمین

وَالسَّمَاءِ السَّلَامُ عَلَيْكَ سَلَامٌ مَنْ عَرَفَكَ بِمَا عَرَفَكَ بِهِ اللَّهُ وَنَعَتَكَ

و آسمان است سلام بر تو سلام کسی که تو را شناخته است بدانسان که خدا تو را شناسانده است و توصیف کند

بِبَعْضِ نِعْمَتِكَ الَّتِي أَنْتَ أَهْلُهَا وَفَوْقَهَا أَشْهَدُ أَنَّكَ الْحُجَّةُ عَلَى مَنْ

به برخی از صفات تو که شایسته‌ای و بالاتر از آن گواهی دهم که توئی حجت بر

مَضَى وَمَنْ بَقِيَ وَأَنَّ حِزْبَكَ هُمُ الْغَالِبُونَ وَأَوْلِيَاءُكَ هُمُ الْفَائِزُونَ

رفتگان و باقیمانگان و حتماً گروه تو پیروز شوند و دوستان تو دستگازند

وَأَعْدَائِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ وَأَنْتَ خَازِنُ كُلِّ عِلْمٍ وَفَاتِقُ كُلِّ رَتْقٍ

و دشمنانت زیارنکارند و تویی خزینهدار هر دانشی و گشاینده هر گره بسته

و مُحَقِّقُ كُلِّ حَقٍّ وَ مُبْطِلُ كُلِّ بَاطِلٍ رَضِيْتُكَ يَا مَوْلَايَ إِمَامًا وَ هَادِيًا

و پابرجا کننده هر حق، و باطل کننده هر باطل پسندیدم تو را ای سرور من به امامت و راهنمایی

وَوَلِيًّا وَ مُرْشِدًا لَا أَسْتَعِي بِكَ بَدَلًا وَلَا أَتَّخِذُ مِنْ دُونِكَ وَلِيًّا أَشْهَدُ

و سرپرستی و رهبری و نجویم بجای تو دیگری را و نگیرم جز تو سرپرست دیگری را گواهی دهم

أَنَّكَ الْحَقُّ الثَّابِتُ الَّذِي لَا عَيْبَ فِيهِ وَأَنَّ وَعْدَ اللَّهِ فِيكَ حَقٌّ لَا

که تویی آن حق مسلم و ثابتی که عیبی در آن نیست و برستی وعده خدا در تو مسلم است و شک به خود

أَرْتَابُ لِطُولِ الْعَيْبَةِ وَبُعْدِ الْأَمَدِ وَلَا أَتَّخِيْرُ مَعَ مَنْ جَهْلَكَ وَجَهْلَ

راه ندهم بخاطر طولانی شدن غیبت تو و دوری زمان و سرگردان تشوم به همراه آنانکه تو را نشانختند و نسبت به تو

بِكَ مُسْتَنْظِرٌ مُتَوَقِّعٌ لِأَيَّامِكَ وَأَنْتَ الشَّافِعُ الَّذِي لَا تُنَازِعُ وَالْوَلِيُّ

دانائی ندارنده، چشم به راه و منتظر روزهای حکومت و فرمانروایتی هستم و تویی آن واسطه و شفیع که نزاعی در آن نیست

الَّذِي لَا تُدَافِعُ ذَخَرَكَ اللَّهُ لِنُصْرَةِ الدِّينِ وَإِعْزَازِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْإِنْتِقَامِ

و آن سرپرستی که مزاحم نداری ذخیرهات کرده است خداوند برای یاری دین و شوکت مؤمنین و انتقام گرفتن

مِنَ الْجَاهِدِينَ الْمَارِقِينَ أَشْهَدُ أَنَّ بَوْلَايَتِكَ تُقْبَلُ الْأَعْمَالُ وَتُرَكَّى

از منکرین و بیرون رفتگان از دین گواهی دهم که همانا بوسیله دوستی تو پذیرفته گردد اعمال و پاک شود

الْأَفْعَالُ وَتُضَاعَفُ الْحَسَنَاتُ وَتُمْحَى السَّيِّئَاتُ فَمَنْ جَاءَ بِوِلَايَتِكَ

کردار و چند برابر گردد کارهای خوب و محو شود کارهای بد پس هر که ولایت تو را داشت

وَاعْتَرَفَ بِإِمَامَتِكَ قُبِلَتْ أَعْمَالُهُ وَصُدِّقَتْ أَقْوَالُهُ وَتَضَاعَفَتْ

و به امامت تو اعتراف کرد اعمالش پذیرفته و گفتارش مورد تصدیق و گواهی است

حَسَنَاتُهُ وَمُحِيَتْ سَيِّئَاتُهُ وَمَنْ عَدَلَ عَنِ وِلَايَتِكَ وَجَهَلَ مَعْرِفَتَكَ

و کارهای نیکش مضاعف و بدیهایش محو گردد و هر که رو گرداند از ولایت و دوستی تو و تو را نشاخت

وَاسْتَبَدَلَ بِكَ غَيْرَكَ أَكَبَهُ اللَّهُ عَلَى مَنْحَرِهِ فِي النَّارِ وَلَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ

و بجای تو دیگری را برگزید خداوند او را سرنگونش کند بصورت در آتش دوزخ و هیچ کاری را از او نپذیرد و

عَمَلًا وَلَمْ يُقِمْ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنَا أَسْهَدُ اللَّهَ وَأَشْهَدُ مَلَائِكَتَهُ

میزانی برای او در قیامت برپا نکند (او حسابی برایش باز نکند) گواه بگیرم خدا و فرشتگانش را و نیز

وَأَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ بِهَذَا ظَاهِرُهُ كِبَاطِنِهِ وَسِرُّهُ كَعَلَانِيَتِهِ وَأَنْتَ

گواه بگیرم تو را ای سرور من بدانچه گفتم که ظاهر و باطنش یکسانست و نهان و آشکارش یکی است

الشَّاهِدُ عَلَى ذَلِكَ وَهُوَ عَهْدِي إِلَيْكَ وَمِيثَاقِي لَدَيْكَ إِذْ أَنْتَ نِظَامُ

و تو گواهی بر این، و این عهد و پیمان من است در پیش تو چون نوبی نظام بخشی

الدِّينِ وَيَعْسُوبُ الْمُتَّقِينَ وَعِزُّ الْمُوَحِّدِينَ وَبِذَلِكَ أَمَرَنِي رَبُّ

دین و بزرگ متقین و عزت بخش مردمان یکتاپرست و به همین دستور داده است مرا پروردگارا

الْعَالَمِينَ فَلَوْ تَطَاوَلَتِ الدُّهُورُ وَتَمَادَتِ الْأَعْمَارُ لَمْ أَزِدْ فِيكَ إِلَّا

جهانیان و اگر طولانی گردد روزگاراها و بدرازا کشد عمرها نینزاید مرا درباره تو جز

يَقِينًا وَلَكَ إِلَّا حُبًّا وَعَلَيْكَ إِلَّا مُتَّكِلًا وَمُعْتَمِدًا وَلِظُهُورِكَ إِلَّا مُتَوَقِّعًا

یقین و زیاد نگرداند برای تو در من بجز محبت و جز توکل و اعتماد بر تو و جز انتظار و توقع ظهور

وَمُنْتَظَرًا وَلِجِهَادِي بَيْنَ يَدَيْكَ مُتَرَقِّبًا فَأَبْدُلْ نَفْسِي وَمَالِي وَوَلَدِي

و پیروزی و جز آنکه چشم براه آن باشم که در پیش رویت بیکار کنم و جان خود و مال و فرزندان

وَأَهْلِي وَجَمِيعَ مَا حَوَّلَنِي رَبِّي بَيْنَ يَدَيْكَ وَالْتَّصَرَّفَ بَيْنَ أَمْرِكَ

و خاندان و خلاصه هر چه را خدا به من داده است همه را در راحت نثار کنم و همه را در اختیار امر

وَنَهْيِكَ مَوْلَايَ فَإِنْ أَدْرَكْتُ أَيَّامَكَ الزَّاهِرَةَ وَأَعْلَامَكَ الْبَاهِرَةَ فَهِيَ

و نهی تو بگذارم مولای من اگر من آن دوران درخشان را درک کنم و آن پرچمهای نمایان تو را ببینم پس من

أَنَا ذَا عَبْدِكَ الْمُتَّصِرِفِ بَيْنَ أَمْرِكَ وَنَهْيِكَ أَرْجُو بِهِ الشَّهَادَةَ

همان بنده تو باشم که خود را در اختیار امر و نهی تو بگذارم تا بلکه بدان وسیله در پیش رویت بشهادت رسم

بَيْنَ يَدَيْكَ وَالْفَوْزَ لَدَيْكَ مَوْلَايَ فَإِنْ أَدْرَكَنِي الْمَوْتُ قَبْلَ

و در نزد تو کامیاب گردم، ای مولای من و اگر پیش از زمان ظهور تو مرگم به سرانجام آید

ظُهُورِكَ فَإِنِّي أَتَوَسَّلُ بِكَ وَبِأَبَائِكَ الطَّاهِرِينَ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَأَسْأَلُهُ

من توسل جویم بوسیله تو و بوسیله پدران پاک تو بدرگاه خدای تعالی و از او خواهم

أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ يُجْعَلَ لِي كَرَّةً فِي ظُهُورِكَ

که درود فرستد بر محمد و آل محمد و مقرر فرماید بر من بازگشتن در زمان ظهورت را

وَرَجْعَةً فِي أَيَّامِكَ لِأَبْلَغَ مِنْ طَاعَتِكَ مُرَادِي وَأَشْفِي مِنْ أَعْدَائِكَ

و دوباره آمدن در آن روزهای درخشان حکومت را تا در مورد فرمانبرداری تو به مسعود خود برسم (و جراحت) دلم را از دشمنان

فُوَادِي بَخْشَمِ سُرُورًا مِنْ إِسْتَاذِمَامٍ لِأَبْرَارِ زِيَارَتِكَ مَوْقِفَ الْخَاطِئِينَ التَّادِمِينَ

شفا بخشم سرورا من ایستادام برای زیارت تو چون خطا کاران پشیمانی

الْخَائِفِينَ مِنْ عِقَابِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَقَدْ اتَّكَلْتُ عَلَى شَفَاعَتِكَ

که ترسانند از کیفر پروردگار جهانیان و تکیه کرده‌ام بر شفاعت

وَرَجَوْتُ بِمُؤَالَاتِكَ وَشَفَاعَتِكَ مَحْوُ ذُنُوبِي وَسِتْرَ عُيُوبِي وَمَغْفِرَةَ

و وساطت تو و از دوستی و شفاعت تو امید آن دارم که گناهانم محو شود و عیوبم پوشیده گردد و لغزشهایم آمرزیده شود

زَلَلِي فَكُنْ لَوْلِيكَ يَا مَوْلَايَ عِنْدَ تَحْقِيقِ أَمَلِي وَأَسْأَلُ اللَّهَ عُمْرَانَ

پس تو هم ای مولای من کمک چاکرت کن تا آرزویش تحقق یابد و از خدا بخواه که لغزشش را بیاموزد

زَلَلِهِ فَقَدْ تَعَلَّقَ بِحَبْلِكَ وَتَمَسَّكَ بِوَلَاتِكَ وَتَسَبَّرَ مِنْ أَعْدَائِكَ

زیرا که به رشته محبت تو چنگ زده و به ولایت و دوستی تو تمسک بسته و از دشمنانت بیزار می‌گردد

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَنْجِزْ لَوْلِيكَ مَا وَعَدْتَهُ اللَّهُمَّ أَظْهِرْ

خدایا درود فرست بر محمد و آلش و وفا کن بدان وعده‌ای که به بنده مقربت داده‌ای، خدایا آشکار کن

كَلِمَتَهُ وَأَعْلِ دَعْوَتَهُ وَأَنْصُرْهُ عَلَى عَدُوِّهِ وَعَدُوِّكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

سخن و آئینش را و بلند کن دعوتش را و یاریش ده بر دشمنش و بر دشمن تو ای پروردگار جهانیان

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَظْهِرْ كَلِمَتَكَ التَّامَّةَ وَمُعَيَّبِكَ

خدایا درود فرست بر محمد و آل محمد و آشکار کن آن کلمه تامه (و حجت بالینه) خود را و آن پنهان شده

فِي أَرْضِكَ الْخَائِفِ الْمُتَرَقِّبِ اللَّهُمَّ أَنْصُرْهُ نَصْرًا عَزِيزًا وَافْتَحْ لَهُ

در روی زمین و آن هراسان نگران را خدایا یاریش ده یاری نیرومندی و بگشا برایش

فَتْحًا يَسِيرًا اللَّهُمَّ وَأَعِزِّ بِهِ الدِّينَ بَعْدَ الْخُمُولِ وَأَطْلِعْ بِهِ الْحَقَّ بَعْدَ

گشایشی آسان خدایا نیرومند گردان بدست او دین را پس از گمنامی و طالع کن بدو (خورشید) حق (و حقیقت) را پس

الْأُقُولِ وَأَجَلِ بِهِ الظُّلْمَةَ وَاكْشِفْ بِهِ الْعُمَّةَ اللَّهْمَ وَ آمِنْ

از غروب آن و برطرف کن بدو تاریکی را و بگشا بدو غم و اندوه را خدایا ایمن گردان

بِهِ الْبِلَادَ وَاهْدِ بِهِ الْعِبَادَ اللَّهُمَّ اَمْلَأْ بِهِ الْأَرْضَ عَدْلًا

به وسیله اش شهرها را و راهنمایی کن بدو بندگانت را خدایا پر کن زمین را بدو از عدل

وَ قِسْطًا كَمَا مُلِئْتَ ظُلْمًا وَ جَوْرًا إِنَّكَ سَمِيعٌ مُجِيبٌ، السَّلَامُ

و داد، چنانچه پر شده از ستم و بیادگری که به راستی تو شنو و پاسخ دهنده ای. سلام

عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ ائْذَنْ لَوْلِيكَ فِي الدُّخُولِ إِلَى حَرَمِكَ

بر تو ای ولی خدا، اجازه ده برای دوستت که در حرم تو داخل شود

صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَ عَلَى آبَائِكَ الطَّاهِرِينَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

درودهای خدا بر تو و بر پدران پاکت و رحمت خداوند و برکاتش بر نما باد

دعای عهد

اللَّهُمَّ رَبَّ الثُّورِ الْعَظِيمِ وَ رَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيعِ وَ رَبَّ الْبَحْرِ

خدایا ای پروردگار نور بزرگ و پروردگار کرسی بلند و پروردگار دریای

الْمَسْجُورِ وَ مُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ وَ رَبَّ الظِّلِّ وَ الْحَرُورِ

جوشان و فرو فرستنده تورات و انجیل و زبور و پروردگار سایه و آفتاب داغ

وَ مُنْزِلَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَ رَبَّ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَ الْأَنْبِيَاءِ

و فرو فرستنده قرآن بزرگ و پروردگار فرشتگان مقرب و پیامبران

وَ الْمُرْسَلِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ بِنُورِ وَجْهِكَ

و مرسلین خدایا از تو خواهم به ذات بزرگواریت و به نور چهره

الضَّمِيرِ وَ مُلْكِكَ الْقَدِيمِ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي أَشْرَقَتْ

تابانت و فرمانروائی دیرینه ات ای زنده ای پاینده از تو خواهم بدان نامت که روشن شد

بِسْمِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضُونَ وَبِاسْمِكَ الَّذِي يَصْلُحُ بِهِ الْأَوْلُونَ

بدان آسمانها و زمینها و بدان نامت که صالح و شایسته گشتند بدان پیشینان

وَالْآخِرُونَ يَا حَيًّا قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ وَيَا حَيًّا بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ وَيَا حَيًّا حِينَ لَا

و پسینان ای زنده پیش از هر موجود و ای زنده پس از هر موجود زنده و ای زنده در آن هنگام که

حَيٍّ يَا مُخَيِّي الْمَوْتَى وَمُمِيتَ الْأَحْيَاءِ يَا حَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اللَّهُمَّ

زنده ای وجود نداشت ای زنده کن مردگان و ای میراننده زندگان ای زنده ای که معبودی جز تو نیست خدایا

بَلِّغْ مَوْلَانَا الْإِمَامَ الْهَادِيَ الْمَهْدِيَّ الْقَائِمَ بِأَمْرِكَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ

برسان به مولای ما آن امام راهنمای راه یافته و قیام کننده به فرمان تو - که درودهای خدا بر او و

عَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ عَنْ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ

بدران پاکش باد - از طرف همه مردان و زنان با ایمان در شرقهای

الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا سَهْلِهَا وَجَبَلِهَا وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا وَعَنِّي وَعَنْ

زمین و غربهای آن هموار آن و کوهش، خشکی آن و دریايش، و از طرف من و

وَالِدَيَّ مِنَ الصَّلَوَاتِ زِنَةَ عَرْشِ اللَّهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ وَمَا أَحْصَاهُ

بدر و مادرم درودهایی هموزن عرش خدا و شماره کلمات و سخنان او و آنچه را دانشش احصاء

عِلْمُهُ وَأَخَاطَبَ بِهِ كِتَابَهُ اللَّهُمَّ إِنِّي أَجِدُّ لَكَ فِي صَبِيحَةِ يَوْمِي هَذَا

کرده و کتاب و دفترش بدان احاطه دارد خدایا من تازه می‌کنم در بامداد این روز

وَمَا عِشْتُ مِنْ أَيَّامِي عَهْدًا وَعَقْدًا وَبَيْعَةً لَكَ فِي عُقْبَى لَأَحُولُ

و هر چه زندگی کنم از روزهای دیگر عهد و پیمان و بیعتی برای آن حضرت در گردنم که هرگز از آن سر نه پیچم

عَنْهَا وَلَا أُرْوُلُ أَبَدًا اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ أَنْصَارِهِ وَأَعْوَانِهِ وَالذَّابِّينَ

و دست نکشم هرگز، خدایا قرار ده مرا از یاران و کمک کارانش و دفاع کنندگان

عَنْهُ وَالْمُسَارِعِينَ إِلَيْهِ فِي قَضَاءِ حَوَائِجِهِ وَالْمُتَمَتِّلِينَ لِأَوْامِرِهِ

از او و شتابندگان بسوی او در برآوردن خواسته‌هایش و انجام دستورات و اوامرش

وَالْمُحَامِلِينَ عَنْهُ وَالسَّابِقِينَ إِلَى إِزَادَتِهِ وَالْمُسْتَشْهَدِينَ بَيْنَ يَدَيْهِ

و مدافعین از آن حضرت و پیشی گیرندگان بسوی خواسته‌اش و شهادت یافتگان پیش رویش

اللَّهُمَّ إِنَّ خَالَ بَيْتِي وَبَيْتَهُ الْمَوْتُ الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلَيَّ عِبَادَكَ حَتْمًا

خدایا اگر خائل شد میان من و او آن مرگمی که قرار دادی آن را بر بندگانت حتی

مَقْضِيًّا فَأَخْرِجْنِي مِنْ قَبْرِ مُؤْتَزَّرًا كَفَنِي شَاهِرًا سَيِّئِي مُجَرَّدًا

و مقرر پس بیرونم آر از گورم کفن به خود بیچیده یا شمشیر آخته و تیزه برهنه

قِنَاتِي مُلَبِّيًا دَعْوَةَ الدَّاعِي فِي الْحَاضِرِ وَالْأَبَادِ اللَّهُمَّ أَرِنِي

پاسخگویان به ندای آن خواننده بزرگوار در شهر و بادیه خدایا بنمایان به من

الطَّلَعَةَ الرَّشِيدَةَ وَالْعَزَّةَ الْحَمِيدَةَ وَالْحَلَّ نَاطِرِي بِنَظَرَةٍ مِنِّي إِلَيْهِ

آن جمال ارجمندو آن پیشانی نورانی پسندیده را و سرمه وصال دیدارش را به یک نگاه به دیدم بکش

وَعَجَلُ فَرَجِهِ وَسَهْلُ مَخْرَجِهِ وَأَوْسَعُ مَنَهْجِهِ وَأَسْأَلُكَ بِسِيِّئَتِهِ

و شتاب کن در ظهورش و آسان گردان خروجش را و وسیع گردان راهش را و مرا به راه تو درآور

وَأَنْفِذْ أَمْرَهُ وَأَشْدُدْ أَرْزَهُ وَأَعْمِرِ اللَّهُمَّ بِهِ بِلَادَكَ وَأَخِي بِهِ عِبَادَكَ

و دستورش را نافذ گردان و پشتش را محکم کن و آباد گردان خدایا بدست او شهرها و بلاد را و زنده گردان بوسیله اش بندگانت را

فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ

زیرا که تو فرمودی و گفته ات حق است (که فرمودی): «اشکار شد تبهکاری در خشکی و دریا بخاطر کرده های

أَيْدِي النَّاسِ فَأَظْهِرِ اللَّهُمَّ لَنَا وَلِئِكَ وَابْنِ بِنْتِ نَبِيِّكَ الْمُسَمَّى بِاسْمِ

مردم» پس آشکار کن برای ما خدایا نماینده ات را و فرزند دختر پیامبرت که همنام

رَسُولِكَ حَتَّى لَا يَظْفَرَ بِشَيْءٍ مِنَ الْبَاطِلِ إِلَّا مَرَقَهُ وَيُحِقِّ الْحَقَّ

رسول تو است تا دست نیابد به هیچ باطلی جز آنکه از هم بدراند و یابرجا کند حق و

وَيُحَقِّقَهُ وَاجْعَلْهُ اللَّهُمَّ مَفْرَعًا لِمَظْلُومِ عِبَادِكَ وَنَاصِرًا لِمَنْ لَا يَجِدُ

و ثابت کند آن را و بگردان آن بزرگوار را خدایا پناهگاه ستمدیدگان بندگانت و یاور کسی که جز تو

لَهُ نَاصِرًا غَيْرَكَ وَمُجَدِّدًا لِمَا عَطَلَ مِنْ أَحْكَامِ كِتَابِكَ وَمُشِيدًا لِمَا

یآوری برایش یافت نشود تازه کنندو آن احکامی که از کتاب تو تعطیل مانده و محکم کنند آنچه

وَرَدَ مِنْ أَعْلَامِ دِينِكَ وَسُنَنِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاجْعَلْهُ

رسیده از نشانه های دین و اثینت و دستورات پیامبرت صلی الله علیه و آله و فرارش در

اللَّهُمَّ مِمَّنْ حَصَّنَتْهُ مِنْ بَأْسِ الْمُعْتَدِينَ اللَّهُمَّ وَسُرَّ نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا

خدایا از آنانکه نگاهش داری از صولت و حمله زورگویان خدایا شاد گردان (دل) پیامبرت محمد

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِرُؤْيَيْهِ وَمَنْ تَبِعَهُ عَلَى دَعْوَتِهِ وَارْحَمِ

صلی الله علیه و آله را به دیدارش و هم چنین هم که در دعوتش از آن حضرت پیروی کرد و رحم کن

اسْتِكَانَتْنَا بَعْدَهُ اللَّهُمَّ اكْشِفْ هَذِهِ الْغُمَّةَ عَنِ هَذِهِ الْأُمَّةِ بِحُضُورِهِ

به بیچارگی ما پس از آن حضرت، خدایا بگشا این اندوه را از این امت به حضور

وَعَجَّلْ لَنَا ظُهُورَهُ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا وَنَرِيهِ قَرِيبًا بِرَحْمَتِكَ يَا

امام زمان و شتاب کن برای ما در ظهور آن جناب که اینان ظهورش را دور پندارند ولی ما نزدیک می بینیم به مهرت ای

أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ پس سه مرتبه دست بر ران راست خود می زنی و در هر مرتبه می گویی:

مهربان ترین مهربانان

« أَلْعَجَلَ الْعَجَلَ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ »

شتاب فرما شتاب فرما ای آقای من ای صاحب زمان

دعای استغاثه به امام زمان (عج)

سیند علی خان در کلم طیب آورده است: این استغاثه ای است به حضرت صاحب الزمان صلوات الله علیه، هر جا که باشی دو رکعت نماز بگزار به حمد و هر سوره ای که می خواهی. پس رو به قبله و در زیر آسمان بایست و بخوان:

سَلَامٌ اللَّهُ الْكَامِلُ التَّامُّ الشَّامِلُ الْغَامُّ وَصَلَوَاتُهُ الدَّائِمَةُ وَبَرَكَاتُهُ الْقَائِمَةُ

سلام خدا به طور کامل و تمام و همه جانبه و عمومی و درودهای معتمد و بیوسته و برکت های پایرجا

التَّامَّةُ عَلَى حُجَّةِ اللَّهِ وَوَلِيِّهِ فِي أَرْضِهِ وَبِلَادِهِ وَخَلِيفَتِهِ عَلَى خَلْقِهِ وَعِبَادِهِ وَ

تام و تمامش بر حجت خدا و ولی او در زمین و سایر کشورهاش و جانشین او بر خلق و بندگانش

وَ سَلَاةِ النَّبُوَّةِ وَبَقِيَّةِ الْعِتْرَةِ وَالصَّفْوَةِ صَاحِبِ الزَّمَانِ وَمُظْهِرِ الْإِيمَانِ

و نژاد پاک نبوت و باقیمانده عترت و (آن سرور) برگزیده یعنی حضرت صاحب الزمان و آشکارکننده ایمان

وَمُلَّقِنَ أَحْكَامِ الْقُرْآنِ وَمُطَهَّرِ الْأَرْضِ وَنَاشِرِ الْعَدْلِ فِي الطُّوْلِ

و یاددهنده احکام قرآن و پاک کننده زمین و گسترنده عدالت در دوزخا و بهنای

وَالْعَرْضِ وَالْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ الْإِمَامِ الْمُنتَظَرِ الْمَرْضِيِّ وَابْنِ

زمین و حجت قائم مهدی آن امام منتظر پسندیده و فرزند

الْأَيْمَةِ الطَّاهِرِينَ الْوَصِيِّ بْنِ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ الْهَادِي

امامان پاکیزه و وصی فرزند اوصیاء پسندیده آن راهنمای

الْمَعْصُومِ ابْنِ الْأَيْمَةِ الْهُدَاةِ الْمَعْصُومِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُعِزَّ

معصوم فرزند امامان راهنمای معصوم سلام بر تو ای عزت بخش مردم

الْمُؤْمِنِينَ الْمُسْتَضْعَفِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُذِلَّ الْكَافِرِينَ

مؤمنی که ناتوان و خوارشان شمرند سلام بر تو ای خوارکننده کافران

الْمُتَكَبِّرِينَ الظَّالِمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ

سرکش و ستکار سلام بر تو ای مولای من ای صاحب الزمان

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ

سلام بر تو ای فرزند رسول خدا سلام بر تو ای فرزند امیرمؤمنان

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ

سلام بر تو ای فرزند فاطمه زهرا بانوی زنان جهانیان سلام

عَلَيْكَ يَا بَنَ الْأَيْمَةِ الْحُجَجِ الْمَعْصُومِينَ وَالْإِمَامِ عَلَى الْخَلْقِ

بر تو ای فرزند پیشوایان و حجتهای معصوم و پیشوای بر خلق

أَجْمَعِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ سَلَامٌ مُخْلِصٍ لَكَ فِي الْوِلَايَةِ

همگی سلام بر تو ای سرور من سلام مخلصانه من به تو در ولایت و بیروت

أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْمَهْدِيُّ قَوْلًا وَفِعْلًا وَأَنْتَ الَّذِي تَمَلَأُ الْأَرْضَ

گواهی دهم که تویی آن پیشوای راه یافته چه در گفتار و چه در کردار و تویی آن بزرگواری که زمین را پر از

قِسْطًا وَعَدْلًا بَعْدَ مَا مُلِئَتْ ظُلْمًا وَجَوْرًا فَعَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَكَ وَسَهَّلَ

عدل و دادگنی پس آنکه پر از ستم و بیدادگری شده باشد پس از خدا خواهیم که شتاب کند در فرج تو و راه آمدنت را هموار

مَخْرَجَكَ وَقَرَّبَ زَمَانَكَ وَكَثَّرَ أَنْصَارَكَ وَأَعْوَانَكَ وَأَنْجَزَ لَكَ مَا

و زمان ظهورت را نزدیک و یار و یاورت را بسیار گرداند و آنچه

وَعَدَكَ فَهُوَ أَصْدَقُ الْقَائِلِينَ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا

به تو وعده فرموده دربارت وفا کند زیرا که او راستگوترین گویندگان است که فرموده «و ما خواستیم بر کسانی که

فِي الْأَرْضِ وَنَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَنَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ يَا مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ

در زمین زمین شمرده می‌شدند منت نهم و ایشان را پیشوایانی کنیم و وارثانشان گردانیم» ای سرور من ای صاحب

الزَّمانِ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ حَاجَتِي ... و حاجات خود را ذکر کند، پس بگوید:

الزَّمان ای فرزند رسول خدا حاجتم این و این است . . .

فَاشْفَعْ لِي فِي نَجَاحِهَا فَقَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ بِحَاجَتِي لِعِلْمِي أَنَّ

پس شفاعت کن برایم در برآمدنش زیرا که من با حاجت خویش به تو متوجه شده‌ام زیرا می‌دانم که

لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَفَاعَةٌ مَقْبُولَةٌ وَمَقَاماً مَحْمُوداً فَبِحَقِّ مَنْ اخْتَصَّكَ

شفاعت تو به درگاه خدا پذیرفته و مقامت پسندیده است پس به حق همان خدایی که شما را در کار خود مخصوص کرده

بِأَمْرِهِ وَارْتِضَاكُمْ لِسِرِّهِ وَبِالْشَّانِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ

و برای راز و بیزش پسندیده و بدان مقامی که شما در نزد خدا میان خود و او دارید

سَلِ اللَّهَ تَعَالَى فِي نُجْحِ طَلِبَتِي وَاجَابَةِ دَعْوَتِي وَكَشْفِ كُرْبَتِي

که از خدای تعالی بخواهی من به خواسته‌ام برسم و دعایم اجابت شود و اندوهم برطرف گردد

دو توسل به امام زمان (عج)

۱- هفتاد مرتبه:

«يَا مُحَمَّدُ يَا عَلِيُّ يَا فَاطِمَةَ يَا صَاحِبَ الزَّمانِ أَدْرِكْنِي وَلَا تُهْلِكْنِي»

۲- در وسعت وقت: ۱۴۰ مرتبه و در تنگی وقت: ۱۴ مرتبه

«يَا أَبَاصَالِحٍ يَا مَوْلَانَا يَا صَاحِبَ الزَّمانِ أَدْرِكْنِي أَدْرِكْنِي»

دعای توسل

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْتَلِكُ وَ اَتُوْجِّهُ اِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ

خدا یا از تو می‌خواهم و به سویت رو می‌کنم به وسیله پیامبرت، پیامبر رحمت محمد، که درود خدا

عَلَيْهِ وَ اٰلِهِ يٰ اَبَا الْقَاسِمِ يٰ رَسُوْلَ اللهِ يٰ اِمَامَ الرَّحْمَةِ يٰ سَيِّدَنَا وَ مَوْلَانَا

بر او و خاندانش باد، ای ابوالقاسم ای رسول خدا ای پیشوای رحمت ای آقای ما و سرور ما

اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَ اسْتَشْفَعْنَا وَ تَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللهِ وَ قَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا

ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم به وسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دهیم

يٰ وَجِيهًا عِنْدَ اللهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللهِ يٰ اَبَا الْحَسَنِ يٰ اَمِيْرَ الْمُؤْمِنِيْنَ يٰ

ای آبرومند در نزد خدا برای ما نزد خدا شفاعت کن، ای ابوالحسن ای امیرمؤمنان ای

عَلِيَّ بْنِ اَبِيْطَالِبٍ يٰ حُجَّةَ اللهِ عَلٰى خَلْقِهِ يٰ سَيِّدَنَا وَ مَوْلَانَا اِنَّا

علی بن ابیطالب ای حجت خدا بر خلق او خلقی ای آقای ما و سرور ما ما

تَوَجَّهْنَا وَ اسْتَشْفَعْنَا وَ تَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللهِ وَ قَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ

رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی

حَاجَاتِنَا يٰ وَجِيهًا عِنْدَ اللهِ اِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللهِ يٰ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ يٰ

حاجتهای خویش قرار دادیم ای آبرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا ای فاطمه زهرا ای

بِنْتِ مُحَمَّدٍ يٰ قُرَّةَ عَيْنِ الرَّسُوْلِ يٰ سَيِّدَتَنَا وَ مَوْلَاتَنَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا

دختر محمد ای نور چشم پیغمبر ای بانوی ما و سرور ما ما رو آوردیم

وَ اسْتَشْفَعْنَا وَ تَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللهِ وَ قَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يٰ

و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دهیم ای

وَ جِيهَةً عِنْدَ اللهِ اِشْفَعِ لَنَا عِنْدَ اللهِ يٰ اَبَا مُحَمَّدٍ يٰ حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ

آبرومند پیش خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا ای ابا محمد ای حسن بن علی

أَيُّهَا الْمُجْتَبَى يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَي خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا

ای برگزیده ای فرزند رسول خدا ای حجت خدا بر خلق ای آقای ما و سرور ما

وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ

ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش

يَدَيَّ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَا

روی حاجتهای خود قرار دهیم ای ابرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما پیش خدا ای ابا عبدالله ای

حُسَيْنَ بْنِ عَلِيٍّ أَيُّهَا الشَّهِيدُ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَي خَلْقِهِ

حسین بن علی ای شهید (راه حق) ای فرزند رسول خدا ای حجت بر خلق

يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ

ای آقا و سرور ما ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو به درگاه خدا

وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيَّ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا

و تو را پیش روی حاجتهای خود قرار دهیم ای ابرومند نزد خدا برای ما پیش خدا شفاعت کن ای

أَبَا الْحَسَنِ يَا عَلِيُّ بْنَ الْحُسَيْنِ يَا زَيْنَ الْعَابِدِينَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا

ابا الحسن ای علی بن حسین ای زبور پرستش کنندگان ای فرزند رسول خدا ای

حُجَّةَ اللَّهِ عَلَي خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا

حجت خدا بر خلق ای آقا و سرور ما ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم

وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيَّ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ

و توسل جستیم بوسیله تو بدرگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای خود قرار دهیم ای ابرومند نزد خدا

إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا جَعْفَرٍ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ أَيُّهَا الْبَاقِرُ يَا بَنَ

شفاعت کن برای ما پیش خدا ای اباجعفر ای محمد بن علی ای شکافته علوم ای

رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَي خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا

فرزند رسول خدا ای حجت خدا بر خلق ای آقا و سرور ما، ما رو آوردیم

وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيَّ حَاجَاتِنَا يَا

و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دهیم ای

وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ

آبرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما پیش خدا ای اباعبدالله ای جعفر بن محمد ای (امام)

أَيُّهَا الصَّادِقُ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَيَّ خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا

صادق ای فرزند رسول خدا ای حجت خدا بر خلق ای آقای ما

وَمَوْلِينَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ

و سرور ما ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش

يَدَيَّ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا الْحَسَنِ يَا

روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای آبرومند پیش خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا ای ابا الحسن ای

مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ أَيُّهَا الْكَاطِمُ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَيَّ

موسی بن جعفر ای کاظم ای فرزند رسول خدا ای حجت خدا بر

خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلِينَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ

خلق ای آقای ما و سرور ما، ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو بدرگاه خدا و تو را

وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيَّ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا

پیش روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای آبرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما پیش خدا ای

أَبَا الْحَسَنِ يَا عَلِيَّ بْنَ مُوسَى أَيُّهَا الرِّضَا يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ

ابا الحسن ای علی بن موسی ای (حضرت) رضا ای فرزند رسول خدا ای حجت

اللَّهِ عَلَيَّ خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلِينَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ

خدا بر خلق ای آقا و سرور ما ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو

إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيَّ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ

به درگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای آبرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما پیش

اللَّهِ يَا أَبَا جَعْفَرٍ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ أَيُّهَا التَّقِيُّ الْجَوَادُ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ

خدا ای ابا جعفر ای محمد بن علی ای حضرت تقی جواد ای فرزند رسول خدا

يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَيَّ خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلِينَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا

ای حجت خدا بر خلق ای آقا و سرور ما ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم

وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ خَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ
و توسل جستیم بوسیله تو بدرگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای ابرومند نزد خدا

إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا الْحَسَنِ يَا عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ أَيُّهَا الْهَادِي النَّقِيُّ
شفاعت کن برای ما نزد خدا ای ابا الحسن ای علی بن محمد ای حضرت هادی نقی

يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا
ای فرزند رسول خدا ای حجت خدا بر خلق ای آقای ما و سرور ما ما رو آوردیم

وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ خَاجَاتِنَا يَا
و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو بدرگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای

وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ يَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ أَيُّهَا
ابرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا ای ابا محمد ای حسن بن علی ای

الزَّكِيُّ الْعَسْكَرِيُّ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا
زکی عسکری ای فرزند رسول خدا ای حجت خدا بر خلق ای آقای ما

وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ
و سرور ما ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم بوسیله تو بدرگاه خدا و تو را پیش

يَدَيْ خَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا وَصِيَّ الْحَسَنِ
روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای ابرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا ای وصی امام حسن عسکری

وَالْخَلْفَ الْحُجَّةَ أَيُّهَا الْقَائِمُ الْمُنْتَظَرُ الْمَهْدِيُّ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا
و یادگار شایسته و حجت ای امام قائم منتظر مهدی ای فرزند رسول خدا ای

حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا
حجت خدا بر خلق ای اقا و سرور ما ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم

وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ خَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ
و توسل جستیم بوسیله تو بدرگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای ابرومند نزد خدا

إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ پس حاجات خود را بطلبد که برآورده می شود ان شاء الله تعالی
شفاعت کن برای ما پیش خدا

در روایت دیگری وارد شده
که بعد از این دعا بگوید:

يَا سَادَتِي وَمَوَالِيَّ إِنِّي تَوَجَّهْتُ

ای آقایان من و سرورانم من روی آوردم به وسیله

بِكُمْ أَيْمَتِي وَعُدَّتِي لِيَوْمِ فَقْرِي وَحَاجَتِي إِلَى اللَّهِ وَتَوَسَّلْتُ بِكُمْ إِلَى اللَّهِ
شما پیشوایان و ذخیرگانم در روز نداری و نیازمندی بدرگاه خدا و توسل جستم بوسیله شما به درگاه خدا

وَاسْتَشْفَعْتُ بِكُمْ إِلَى اللَّهِ فَاشْفَعُوا لِي عِنْدَ اللَّهِ وَاسْتَقْدُونِي مِنْ
و شفاعت جویی کردم بوسیله شما به درگاه خدا پس شفاعت کنید برای من در پیشگاه خدا و از او بخواهید مرا از

ذُنُوبِي عِنْدَ اللَّهِ فَإِنَّكُمْ وَسَيْلَتِي إِلَى اللَّهِ وَبِحُبُّكُمْ وَبِقُرْبِكُمْ أَرْجُو
گناهانم نجات دهد زیرا شما امید وسیله من به درگاه خدا و بوسیله دوستی و قرب به شما امید

نَجَاةً مِنَ اللَّهِ فَكُونُوا عِنْدَ اللَّهِ رَجَائِي يَا سَادَتِي يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ صَلَّى
نجات از خدا دارم پس شما هم مایه امید من به درگاه خدا باشید ای آقایان من ای اولیاء خدا درود

اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ وَلَعَنَّ اللَّهُ أَعْدَاءَ اللَّهِ ظَالِمِيهِمْ مِنَ الْأُولِينَ
خدا بر همگی ایشان و خدا ستم‌کنندگان به ایشان را که دشمنان خدا هستند از رحمت خویش دور کند چه آنها که گذشته‌اند

وَالْآخِرِينَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

و چه آنها که پس از این آیند آمین رب العالمین

زیارت عاشورا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ
سلام بر تو ای ابا عبدالله سلام بر تو ای فرزند رسول خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَةَ اللَّهِ وَابْنَ خَيْرَتِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ
سلام بر تو ای برگزیده خدا و فرزند برگزیده‌اش سلام بر تو ای فرزند

أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ
امیر مؤمنان و فرزند آقای اوصیاء سلام بر تو ای فرزند فاطمه

سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَارَ اللَّهِ وَابْنَ شَارِهِ وَالْوِثْرَ

بانوی زنان جهانیان سلام بر تو ای که خدا خونخواهیش کندو فرزند چنین کسی و ای کشته‌ای که انتقام

المَوْتُورَ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَزْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ عَلَيْنَا

کشته‌گانت نگرفتی سلام بر تو و بر روانهائی که فرود آمدند به آستانه، بر شما همگی از جانب

مِنِّي جَمِيعًا سَلَامُ اللَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

من سلام خدا باد همیشه تا من برجايم و برجا است شب و روز ای ابا عبدالله

لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِيَّةُ وَجَلَّتْ وَعَظُمَتِ الْمُصِيبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَعَلَى

براستی بزرگ شد سوگواری تو و گران و عظیم گشت مصیبت تو بر ما و بر

جَمِيعِ أَهْلِ الْإِسْلَامِ وَجَلَّتْ وَعَظُمَتِ مُصِيبَتُكَ فِي السَّمَوَاتِ عَلَى

همه اهل اسلام و گران و عظیم گشت مصیبت تو در آسمانها بر

جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَوَاتِ فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسَّسَتْ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ

همه اهل آسمانها پس خدا لعنت کند مردمی را که ریختند شالوده ستم و بیدادگری

عَلَيْنَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَنْ مَقَامِكُمْ وَأَزَالَتْكُمْ عَنْ

را بر شما خاندان و خدا لعنت کند مردمی را که کنار زدند شما را از مقام مخصوصتان و دور کردند شما را از

مَرَاتِبِكُمُ الَّتِي رَتَّبَكُمُ اللَّهُ فِيهَا وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكُمْ وَلَعَنَ اللَّهُ

آن مرتبه‌هایی که خداوند آن رتبه‌ها را به شما داده بود و خدا لعنت کند مردمی که شما را کشتند و خدا لعنت کند

الْمُؤْمِنِينَ لَهُمْ بِالْمُتَمَكِّنِينَ مِنْ قِتَالِكُمْ بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّيْلُ وَالنَّهَارُ

آنانکه تهیه اسباب کردند برای کشندگان شما تا آنها توانستند با شما بجنگند بی‌زاری جویم بسوی خدا و بسوی شما

وَمِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَأَتْبَاعِهِمْ وَأَوْلِيَائِهِمْ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ إِنِّي سَلِمٌ لِمَنْ

از ایشان و از پیروان و دنبال روندگانشان و دوستانشان ای ابا عبدالله من تسلیمم و در صلح

سَأَلْتَكُمْ وَحَرْبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَلَعَنَ اللَّهُ آلَ زِيَادٍ

با کسی که با شما در صلح است و در جنگم با هر کس که با شما در جنگ است تا روز قیامت و خدا لعنت کند خاندان زیاد

وَ آلَ مَرْوَانَ وَ لَعَنَ اللَّهُ بَنِي أُمَيَّةَ قَاطِبَةً وَ لَعَنَ اللَّهُ ابْنَ مَرْجَانَةَ وَ لَعَنَ

و خاندان مروان را و خدا لعنت کند بنی‌امیه را همگی و خدا لعنت کند فرزند مرجانه (ابن زیاد) را و

اللَّهُ عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَلَعَنَ اللَّهُ شِمْرًا وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسْرَجَتْ

خدا لعنت کند عمر بن سعد را و خدا لعنت کند شمر را و خدا لعنت کند مردمی را که اسبها را زین کردند

وَالْجَمَّتْ وَتَنَقَّبَتْ لِقِتَالِكَ يَا بَابِي أَنْتَ وَأُمِّي لَقَدْ عَظُمَ مُصَابِي

و دهانه زدند و به راه افتادند برای پیکار با تو پدر و مادرم به فدایت که به راستی بزرگ شد مصیبت تو

بِكَ فَاسْأَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَ مَقَامَكَ وَأَكْرَمَنِي بِكَ أَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ

بر من، پس می‌خواهم از آن خدایی که گرامی داشت مقام تو را و گرامی داشت مرا به خاطر تو که روزی ام گرداند

ثَارِكَ مَعَ إِمَامٍ مَنصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

خونخواهی تو را در رکاب آن امام‌باری شده از خاندان محمد صلی الله علیه و آله

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي عِنْدَكَ وَجِيهًا بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الدُّنْيَا

خدایا قرار ده مرا نزد خودت ابرومند به وسیله حسین علیه‌السلام در دنیا

وَالْآخِرَةِ، يَا أَبَاعَبْدِ اللَّهِ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ وَإِلَى

و آخرت، ای ابا عبد الله من تقرب جویم به درگاه خدا و پیشگاه رسول او و

أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَإِلَى فَاطِمَةَ وَإِلَى الْحَسَنِ وَإِلَيْكَ بِمُؤَالَاتِكَ

امیرالمؤمنین و فاطمه و حسن و شما به وسیله دوستی تو

و بِالْبِرَائَةِ إِمَّانٍ قَاتِلِكَ وَنَصَبَ لَكَ الْحَرْبَ وَبِالْبِرَائَةِ مِمَّنْ

و به وسیله بی‌زاری از کسی که با تو مقاتله کرد و جنگ با تو را برپا کرد و به بی‌زاری جستن از کسی

أَسَسَ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ وَأَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَى رَسُولِهِ

که شالوده ستم و ظلم بر شما را ریخت و بی‌زاری جویم به سوی خدا و رسولش

مِمَّنْ أَسَسَ أَسَاسَ ذَلِكَ وَبَنَى عَلَيْهِ بُنْيَانَهُ وَجَرَى فِي ظُلْمِهِ

از کسی که بی‌ریزی کرد شالوده این کار را و پایه‌گذاری کرد بر آن بنیانش را و دنبال کرد ستم و ظلمش را

و جَوْرِهِ عَلَيْكُمْ وَعَلَى أَشْيَاعِكُمْ، بَرِئْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ وَ

بر شما و بر پیروان شما، بی‌زاری جویم به درگاه خدا و به پیشگاه شما از ایشان و

أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ إِلَيْكُمْ بِمُؤَالَاتِكُمْ وَمُؤَالَاتِيكُمْ وَبِالْبِرَائَةِ مِنْ

تقرب می‌جویم به سوی خدا سپس به شما به وسیله دوستی‌تان و دوستی دوستان شما و به بی‌زاری از

أَعْدَائِكُمْ وَالتَّاصِبِينَ لَكُمْ الْحَرْبَ وَ بِالْبَرِّ آتَتْهُ مِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَ اتَّبَاعِهِمْ

دشمنانتان و برپا کنندگان (و آتش افروزان) جنگ با شما و به بیزاری از یاران و پیروانشان

إِنِّي سِلْمٌ لِمَنْ سَأَلَكُمْ وَ حَرْبٌ لِمَنْ حَارَبَكُمْ وَ وَلِيٌّ لِمَنْ وَالَاكُمْ

من در صلح با کسی که با شما در صلح است و در جنگ با کسی که با شما در جنگ است و دوستم با کسی که شما را دوست دارد

وَ عَدُوٌّ لِمَنْ عَادَاكُمْ، فَاسْتَلُ اللهَ الَّذِي أَكْرَمَنِي بِمَعْرِفَتِكُمْ وَ مَعْرِفَةِ

و دشمنم با کسی که شما را دشمن دارد و درخواست کنم از خدایی که مرا گرامی داشت به وسیله معرفت شما و معرفت

أَوْلِيَائِكُمْ وَ رَزَقَنِي الْبِرَّ آتَتْهُ مِنْ أَعْدَائِكُمْ أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا

دوستانتان و روزیام کند بیزاری جستن از دشمنانتان را به این که قرار دهد مرا با شما در دنیا

وَ الْآخِرَةِ وَ أَنْ يُثَبِّتَ لِي عِنْدَكُمْ قَدَمٌ صِدْقٍ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ

و آخرت و پابرجا دارد برای من در پیش شما گام راست و درستی (و ثبات قدمی) در دنیا و آخرت

وَ أَسْأَلُهُ أَنْ يُلْغِنِي الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ اللهِ وَ أَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ

و از او خواهم که برساند مرا به مقام پسندیده شما در پیش خدا، و روزیام کند

ثَارِي مَعَ إِمَامٍ هُدًى ظَاهِرٍ نَاطِقٍ بِالْحَقِّ مِنْكُمْ وَ أَسْأَلُ اللهَ بِحَقِّكُمْ

خونخواهی شما را با امام راهنمای آشکار گویای به حق که از شما (خاندان) است و از خدا خواهم به حق شما

وَ بِالشَّانِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَهُ أَنْ يُعْطِيَنِي بِمُضَابِي بِكُمْ أَفْضَلَ مَا يُعْطِي

و بدان منزلتی که شما نزد او دارید که عطا کند به من به وسیله مصیبتی که از شما به من رسیده بهترین پاداشی را که می دهد

مُضَاباً بِمُصِيبَتِهِ مُصِيبَةً مَا أَعْظَمَهَا وَ أَعْظَمَ رَزِيَّتَهَا فِي الْإِسْلَامِ وَ

به یک مصیبت زده از مصیبتی که دیده، به راستی چه مصیبت بزرگی و چه داغ گرانگی بود در اسلام و

فِي جَمِيعِ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ، اَللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي مَقَامِي هَذَا مِنْ

در تمام آسمانها و زمین، خدایا چنانم کن در اینجا که ایستادم از کسانی باشم

تَنَالَهُ مِنْكَ صَلَوَاتٌ وَ رَحْمَةٌ وَ مَغْفِرَةٌ، اَللَّهُمَّ اجْعَلْ مَخِيَايَ مَخِيَا

که برسد بدو از ناحیه تو درود و رحمت و آمرزش، خدایا قرار ده زندگیام را زندگی

مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ مَمَاتِي مَمَاتِ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، اَللَّهُمَّ إِنَّ

محمد و آل محمد و مرگم را مرگ محمد و آل محمد، خدایا این روز

هَذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتْ بِهِ بَنُو أُمِّيَّةَ وَابْنُ آكِلَةِ الْأَكْبَادِ اللَّعِينُ ابْنُ اللَّعِينِ

روزی است که مبارک و میمون دانستند آن را بنی امیه و پسر آن زن جگرخوار (معاویه) آن ملعون پسر ملعون

عَلَى لِسَانِكَ وَ لِسَانِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي كُلِّ مَوْطِنٍ وَ

(که لعن شده) بر زبان تو و زبان پیامبرت - که درود خدا بر او و آتش باد - در هر جا و

مَوْقِفٍ وَقَفَ فِيهِ نَبِيُّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، اللَّهُمَّ الْعَنِ ابْنَ أَبِي سَفْيَانَ

هر مکانی که توقف کرد در آن مکان پیامبرت، که درود خدا بر او و آتش باد، خدایا لعنت کن ابوسفیان

وَ مُعَاوِيَةَ وَ يَزِيدَ بْنَ مُعَاوِيَةَ عَلَيْهِمْ مِنْكَ اللَّعْنَةُ أَبَدَ الْأَبْدِينَ وَ

و معاویه و یزید بن معاویه را که لعنت بر ایشان باد از جانب تو برای همیشه و

هَذَا يَوْمٌ فَرِحَتْ بِهِ آلُ زِيَادٍ وَ آلُ مَرْوَانَ بِقَتْلِهِمْ

این روز روزی است که شادمان شدند به این روز دودمان زیاد و دودمان مروان به خاطر کشتن

الْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ، اللَّهُمَّ فَضَاعِفْ عَلَيْهِمُ اللَّعْنَ مِنْكَ

امام حسین که درود خدا بر او باد، خدایا پس چندین برابر کن بر آنها لعنت خود

وَ الْعَذَابِ [الْأَلِيمِ] اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ وَ

و عذاب دردناکت را، خدایا من تقرب می‌جویم به سوی تو در این روز و

فِي مَوْقِفِي هَذَا وَ أَيَّامَ حَيَاتِي بِالْبِرِّ إِنَّهُ مِنْهُمْ وَ اللَّعْنَةُ عَلَيْهِمْ

در این جایی که هستم و در تمام دوران زندگی‌ام به بیزاری جستن از اینها و لعنت فرستادن بر ایشان

وَ بِالْمُؤَالَاتِ لِنَبِيِّكَ وَ آلِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

و به وسیله دوست - داشتن پیامبرت و خاندان پیامبرت که بر او و بر ایشان سلام باد

• پس می‌جویم صد مرتبه: اللَّهُمَّ الْعَنِ أَوَّلَ ظَالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَ

خدایا لعنت کن نخستین ستمگری را که به زور گرفت حق محمد و

آلِ مُحَمَّدٍ وَ آخِرَ تَابِعٍ لَهُ عَلَى ذَلِكَ، اللَّهُمَّ الْعَنِ الْعِصَابَةَ الَّتِي جَاهَدَتْ

خاندان محمد را و آخرین کسی که او را در این زور و ستم پیروی کرد، خدایا لعنت کن بر گروهی که بیکار کردند با

الْحُسَيْنِ وَ شَايَعَتْ وَ بَايَعَتْ وَ تَابَعَتْ عَلَى قَتْلِهِ، اللَّهُمَّ الْعَنَّهُمْ جَمِيعاً

حسین (ع) و همراهی کردند و پیمان بستند و از هم پیروی کردند برای کشتن آن حضرت، خدایا لعنت کن همه آنها را

پس می‌گویید صد مرتبه: **السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَاعَبْدِ اللَّهِ وَعَلَى الْأَرْوَاحِ**
سلام بر تو ای اباعبدالله الحسین و بر آن روان‌هایی

الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ، عَلَيْكَ مِنِّي سَلَامٌ اللَّهُ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ
که فرود آمدند به استانت، بر تو از جانب من سلام خدا باد همیشه تا من زنده‌ام و بربا است شب

وَالنَّهَارُ وَ لَأَجْعَلُهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكُمْ، السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ
و روز و قرار ندهد این زیارت را خداوند آخرین بار زیارت من از شما، سلام بر حسین

وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى أَوْلَادِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ
و بر علی بن الحسین و بر فرزندان حسین و بر اصحاب و یاران حسین

• پس می‌گویید: **اللَّهُمَّ خُصَّ أَنْتَ أَوَّلَ ظَالِمٍ بِاللَّعْنِ مِنِّي وَابْدَأْ بِهِ**
خدایا مخصوص گردان نخستین ستمگر را به لعنت من و آغاز کن بدنامی لعن

أَوَّلًا ثُمَّ الثَّانِي وَالثَّالِثَ وَالرَّابِعَ، اللَّهُمَّ الْعَنْ يَزِيدَ خَامِسًا وَالْعَنْ
اولی را سپس دومی و سومی و چهارمی را، خدایا لعنت کن یزید را در مرتبه پنجم و لعنت کن

عُبَيْدَ اللَّهِ بْنِ زِيَادٍ وَابْنَ مَرْجَانَةَ وَ عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَ شِمْرًا وَ آلَ
عبیدالله پسر زیاد و پسر مرجانه را و عمر بن سعد و شمر و دودمان

أَبِي سُفْيَانَ وَ آلَ زِيَادٍ وَ آلَ مَرْوَانَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
ابوسفیان و دودمان زیاد و دودمان مروان را تا روز قیامت

پس به سجده می‌روی و می‌گویید: **اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشَّاكِرِينَ لَكَ**
خدایا مخصوص تو است ستایش سپاسگزاران تو

عَلَى مُضَابِهِمْ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى عَظِيمِ رَزِيَّتِي، اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي شَفَاعَةَ
بر مصیبت‌زدگی آنها، ستایش خدای را بر بزرگی مصیبتی، خدایا روزی‌ام گردان شفاعت

الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ وَتَبَّتْ لِي قَدَمٌ صَدَقَ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَ
حسین را در روز ورود (به صحرای قیامت) و ثابت بدار گام راستینم را در نزد خودت با حسین و

أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ الَّذِينَ بَدَّلُوا مَهَجَهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ
یاران حسین، آنان که بی‌دریغ دادند جان خود را در راه حسین که سلام بر او باد

زیارت وارث

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ آدَمَ صِفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ

سلام بر تو ای وارث آدم برگزیده خدا، سلام بر تو ای وارث

نُوحِ نَبِيِّ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ، السَّلَامُ

نوح پیغمبر خدا، سلام بر تو ای وارث ابراهیم دوست خدا، سلام

عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى

بر تو ای وارث موسی هم سخن خدا، سلام بر تو ای وارث عیسی

رُوحِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ، السَّلَامُ

روح خدا، سلام بر تو ای وارث محمد (ص) حبیب خدا، سلام

عَلَيْكَ يَا وَارِثَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنِي

بر تو ای وارث امیر مؤمنان علیه السلام، سلام بر تو

مُحَمَّدِ الْمُصْطَفَى، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنِي عَلِيِّ الْمُرْتَضَى، السَّلَامُ

ای پسر محمد (ص) مصطفی، سلام بر تو ای پسر علی مرتضی، سلام

عَلَيْكَ يَا بَنِي فَاطِمَةَ الرَّهْزَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنِي خَدِيجَةَ الْكُبْرَى

بر تو ای پسر فاطمه زهرا (س)، سلام بر تو ای پسر خدیجه کبری

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ، وَالْوِثْرَ الْمَوْتُورَ، أَشْهَدُ أَنَّكَ

سلام بر تو ای خونی که خدا از قاتلش انتقام می‌گیرد، و پسر خون چنانی ای تنهامانده‌ای که انتقام خونت گرفته نشد، گواهی

قَدْ أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَآمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتَ

می‌دهم که تو حقاً نماز را برپا داشتی و زکات را پرداختی و به کار خوب دستور فرمودی و از کارهای بد

عَنِ الْمُنْكَرِ، وَاطَّعْتَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ حَتَّىٰ آتَيْتَ الْيَقِينَ، فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً

نهی کردی و خدا را پرستیدی تا آن که مرگت فرا رسید، پس خدا گروهی که

قَتَلْتَكِ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً ظَلَمْتَكِ، وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ

تو را کشت از رحمت خود دور کند و خدا گروهی که به تو ستم کرد از رحمت خود دور کند و خدا لعنت کند گروهی را که خبر

فَرَضَيْتَ بِهِ، يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُورًا فِي

کشته شدن تو را شنیدند و خوشنود گردیدند، ای مولای من ای ابا عبدالله گواهی می‌دهم که تو نوری بودی

الْأَضْلَابِ الشَّامِخَةِ وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ لَمْ تُنَجِّسْكَ الْجَاهِلِيَّةُ

در پشت‌های بلند مرتبه و در رحم‌های پاک دوران جاهلیت با پلیدی‌هایش

بِأَنْجَاسِهَا وَ لَمْ تُلْبَسْكَ مِنْ مُذَلِّمَاتِ ثِيَابِهَا وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ

تو را آلوده نکرد و از تیره‌گیهای جامه‌هایش در بر تو نکرد و گواهی می‌دهم که تو از

دَعَائِمِ الدِّينِ وَ أَرْكَانِ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ

ستونهای دین و کمرانه‌های قوی مؤمنان، و گواهی می‌دهم که حقاً پیشوای نیکوکردار پارسای پسندیده

الرَّضِيُّ الرَّكِيُّ الْهَادِي الْمَهْدِيُّ وَ أَشْهَدُ أَنَّ الْأَئِمَّةَ مِنْ وُلْدِكَ كَلِمَةٌ

و پاک هدایت کننده راه یافتنی و گواهی می‌دهم که پیشوایان از فرزندان تو مجموعه

التَّقْوَى وَ أَعْلَامُ الْهُدَى وَ الْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَ الْحُجَّةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا

برهیزگاری و نشانه‌های راهنمایی و وسیله‌های محکم و حجت بر اهل دنیا هستند

وَ أَشْهَدُ اللَّهُ وَ مَلَائِكَتُهُ وَ أَنْبِيَائُهُ وَ رُسُلُهُ أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ وَ

و شاهد می‌گیرم خدا و فرشتگانش و پیغمبرانش و فرستادگانش را که من گروهی به شما و

بِإِيَابِكُمْ مُوقِنٌ بِشَرَائِعِ دِينِي وَ خَوَاتِيمِ عَمَلِي وَ قَلْبِي لِقَلْبِكُمْ سَلَامٌ

به برگشتن شما یقین دارم به راههای دینم و سرانجام کردارم و دلم تسلیم دل شما است

وَ أَمْرِي لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَ عَلَيَّ أَرْوَاحِكُمْ وَ

و کارم تابع فرمان شما است، رحمت‌های خدا بر شما و بر روان‌های شما و

عَلَيَّ أَجْسَادِكُمْ وَ عَلَيَّ أَجْسَامِكُمْ وَ عَلَيَّ شَاهِدِكُمْ وَ عَلَيَّ غَائِبِكُمْ

بر تن‌های شما و بر پیکرهای شما و بر حاضر شما و بر غائب شما

وَ عَلَيَّ ظَاهِرِكُمْ وَ عَلَيَّ بَاطِنِكُمْ يَا بَنِي آدَمَ يَا بَنِي رَسُولِ اللَّهِ

و بر ظاهر شما و بر باطن شما پدرم فدای تو و مادرم نیز ای پسر فرستاده خدا

يَا بَنِي آدَمَ يَا بَنِي رَسُولِ اللَّهِ لَقَدْ عَظَمْتَ الرَّزِيَّةَ وَ جَلَّتْ

پدر و مادرم فدای تو ای ابا عبدالله حقاً که تعزیت و اندوهت بزرگ است

الْمُصِيبَةُ بِكَ عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، فَلَعَنَ
و اندوهی که به تو دادند بر ما دوستان و بر تمام اهل آسمانها و زمین نیز بزرگ است، پس لعنت کند

اللَّهُ أُمَّةً أَسْرَجَتْ وَ أَلْجَمَتْ وَ تَهَيَّأَتْ لِقِتَالِكَ يَا مَوْلَايَ يَا
خداوند گروهی را که اسپان را زین و دهانه بر آنها نهادند و مهیا برای جنگ با تو شدند ای مولای من ای

أَبَا عَبْدِ اللَّهِ قَصَدْتُ حَرَمَكَ وَ أَتَيْتُ إِلَى مَشْهَدِكَ أَسْئَلُ اللَّهَ بِالشَّانِ
اباعبدالله حرم تو را قصد و در مشهد شریف تو آمدم و از خدا مسئلت می‌طلبم به منزلی

الَّذِي لَكَ عِنْدَهُ وَ بِالْمَحَلِّ الَّذِي لَكَ لَدَيْهِ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَيَّ
که پیش او ناری و مرتبای که تو را هست نزد او که رحمت بفرستد بر

مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
محمد (ص) و خانواده محمد (ص) و این که در دنیا و سرای دیگر همراه شما بگرداند

پس برخیز و دو رکعت نماز در بالای سر به جای آور و در آن هر سوره‌ای را که می‌خواهی بخوان.

پس چون از نماز فارغ شدی، بگو:

اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ وَ رَكَعْتُ وَ سَجَدْتُ لَكَ وَ خَدَّكَ لِأَشْرِيكَ لَكَ
خدایا من نماز به جای آوردم و رکوع کردم و سجده کردم برای تو یکتایی که هیچ شریکی برای تو نیست

لِأَنَّ الصَّلَاةَ وَ الرُّكُوعَ وَ السُّجُودَ لَا يَكُونُ إِلَّا لَكَ لِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ
زیرا که نماز و رکوع و سجود جز برای تو سزاوار نیست، زیرا که تو خود خدای یکتایی

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أبلغهم عني
که هیچ خدایی جز تو نیست، خدایا درود فرست بر محمد (ص) و آل او و از طرف من

أَفْضَلِ السَّلَامِ وَ التَّحِيَّةِ وَ أَرْدُدْ عَلَيَّ مِنْهُمْ السَّلَامَ، اللَّهُمَّ وَ هَاتَانِ
بهترین درودها و تحیت‌ها را به ایشان برسان و از جانب ایشان پاسخ سلام را به من برگردان، خدایا این

الرَّكَعَتَانِ هَدِيَّةٌ مِنِّي إِلَى مَوْلَايَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ
دو رکعت نماز از من تحفه‌ای است به مولای من حسین (ع) پسر علی (ع) بر هر دو باد سلام

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَيْهِ وَ تَقَبَّلْ مِنِّي وَ أجزرنی علی ذلك
خدایا درود بفرست بر محمد (ص) و بر حسین (ع) و از من قبول بفرما و برابر این بادش

بِأَفْضَلِ أَمَلِي وَرَجَائِي فِيكَ وَفِي وَلِيِّكَ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ

بده به بهترین آرزو و امیدم که به تو و به ولی تو دارم ای ولی مؤمنان
سپس برخیز و پایین پای قبر آن حضرت برو و نزد سر علی بن الحسین علیهما السلام بایست
و این دعا را با سوز دل بخوان:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ نَبِيِّ اللَّهِ،

سلام بر تو ای پسر فرستاده‌ی خدا، سلام بر تو ای پسر پیغمبر خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ الْحُسَيْنِ

سلام بر تو ای پسر امیر مؤمنان، سلام بر تو ای پسر حسین (ع)

الشَّهِيدِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّهِيدُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمَظْلُومُ

کشته شده برای خدا، سلام بر تو ای شهید پسر شهید، سلام بر تو ای مظلوم

وَابْنُ الْمَظْلُومِ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً ظَلَمَتْكَ،

پسر مظلوم، خدا لعنت کند گروهی که تو را کشتند، و خدا از رحمت خود دور کند گروهی را که به تو ستم کردند،

وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ . پس خود را بر قبرش بیفکن

و خدا لعنت کند گروهی را که کشته شدن تو را شنیدند و به آن خوشنود شدند.

وَأَنْ رَأَى بِيُوسَ وَبَعُو: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَابْنَ وَلِيِّهِ لَقَدْ عَظُمَتْ

سلام بر تو ای دوست خدا و پسر دوست خدا حقا که بزرگ است

الْمُصِيبَةُ وَجَلَّتِ الرَّزِيَّةُ بِكَ عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ،

تغزیت و آندوهی که به تو وارد آمد و بر ما دوستان و بر همه مسلمین بزرگ است،

فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَ أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ وَ إِلَيْكَ مِنْهُمْ

خوارند لعنت کند گروهی را که تو را کشتند، و من به سوی خدا از ایشان بی‌زاری می‌جویم

پس بیرون بیا از دری که پایین پای علی بن الحسین علیهما السلام است و به سوی شهدا توجه

کن و این دعا را بخوان:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ وَ أَحِبَّائَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَصْفِيَاءَ اللَّهِ

سلام ما بر شما ای یاران و دوستداران خدا، سلام ما بر شما ای برگزیدگان

وَ أَوْدَأْتَهُ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ دِينِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ
و مشتاقان خدا، سلام ما بر شما ای ناصران دین خدا، سلام ما بر شما ای باری کنندگان

رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ
رسول خدا، سلام ما بر شما ای یاران امیر مؤمنان علی(ع)، سلام ما بر شما

يَا أَنْصَارَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ
ای ناصران فاطمه زهرا (س) اول بانوی زنان عالم، سلام ما بر شما ای یاوران

أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَلِيِّ النَّاصِحِ، السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ
امام حسن مجتبی(ع) فرزند پاک و مهربان علی مرتضی(ع)، سلام ما بر شما ای یاوران

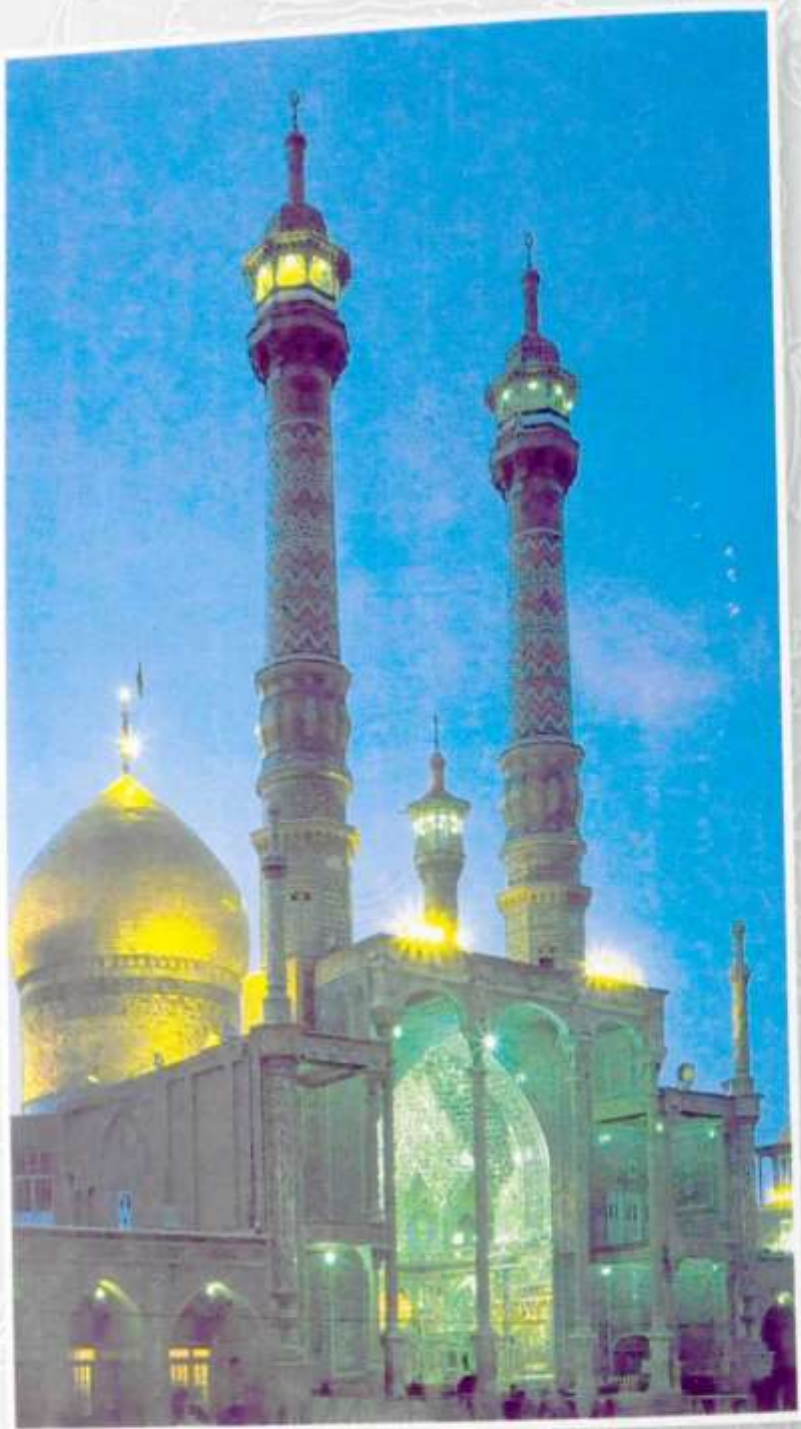
أَبِي عَبْدِ اللَّهِ، بِأَبِي أَنْتُمْ وَ أُمِّي طِبُّمُ وَ طَابَتِ الْأَرْضُ الَّتِي فِيهَا
باوقای اباعبدالله الحسین(ع)، جان من و پدر و مادرم فدای شما باد، خوشا بر احوال شما و خوشا بر آن سرزمین پاک که

دُفِنْتُمْ وَ فُزْتُمْ فَوْزاً عَظِيماً، فَيَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ فَأَفُوزَ مَعَكُمْ
در آن مدفون شدید، و شما به رستگاری بزرگ رسیدید، کاش من هم در رکاب شما بودم و به آن فیروزی بزرگ نایل می شدم.

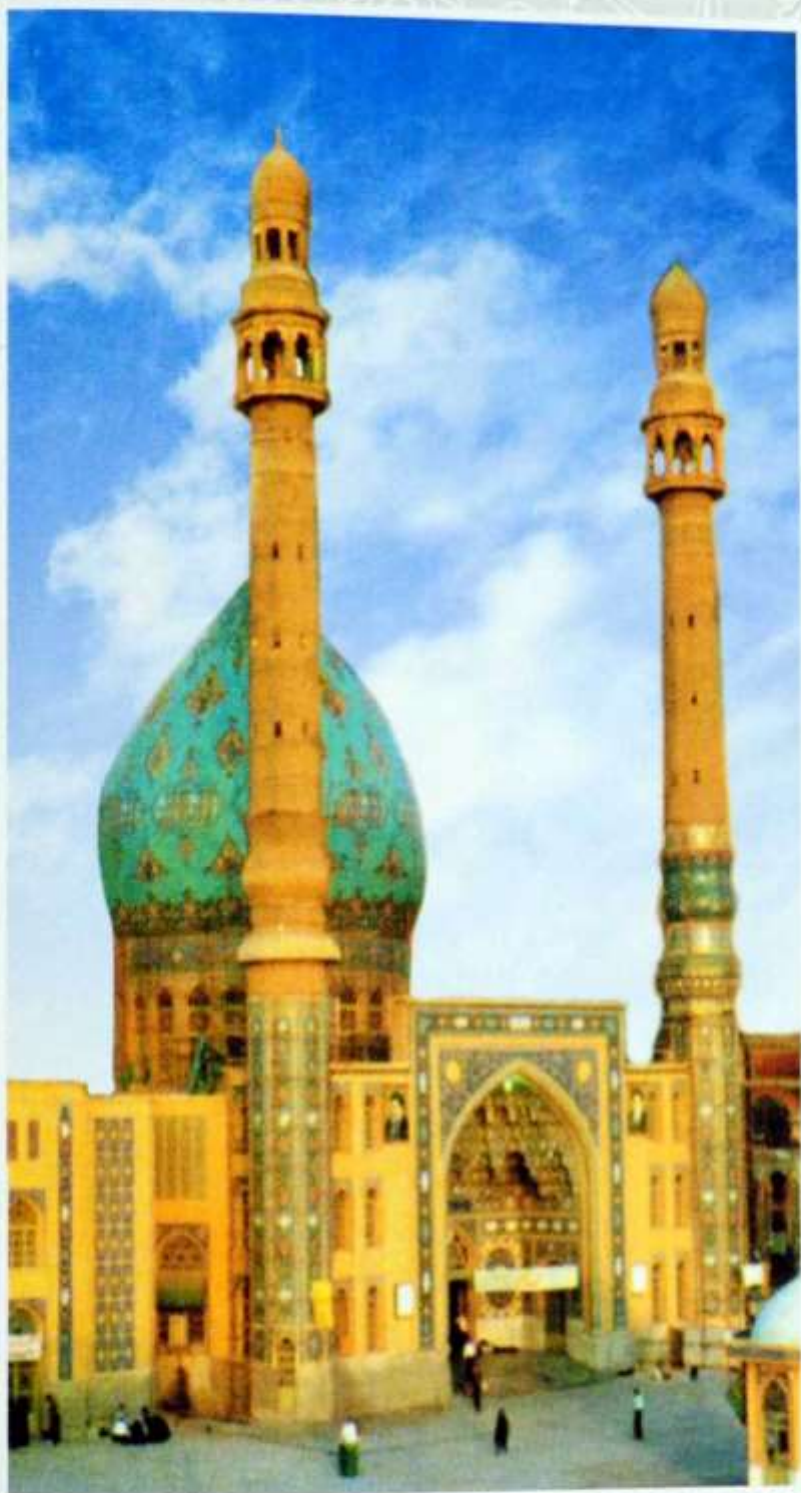
با سپاس مجدد از همکاری‌های صادقانه‌ی :

- سازمان میراث فرهنگی استان قم
- سازمان ایرانگردی و جهانگردی استان قم
- آستانه مقدسه قم و کتابخانه‌ی موزه
- روابط عمومی مسجد جمکران
- کتابخانه حضرت آیه الله العظمی مرعشی نجفی
- دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
- سازمان اتوبوسرانی قم

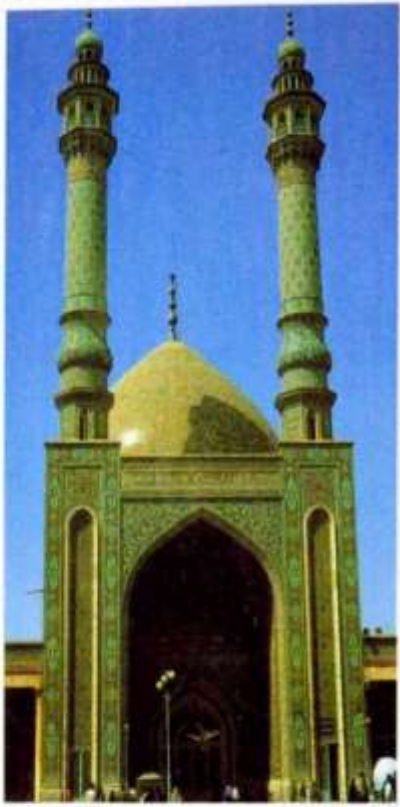
و تمامی کسانی که ما را در تهیه این کتاب یاری کردند.

بارگاہ ملکوتی حضرت معصومہ (ع)

مسجد مقدس جمکران

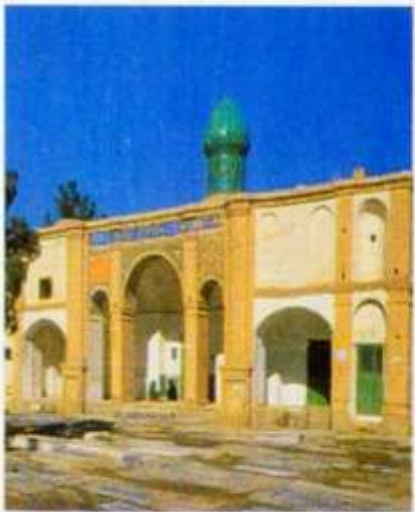
مسجد اعظم - آستانه مقدسه حضرت معصومه / قم

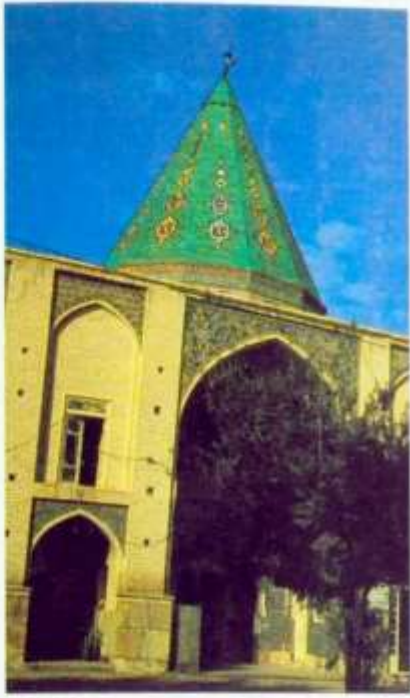
سرو هادی مهدی - گرگابی جمکران

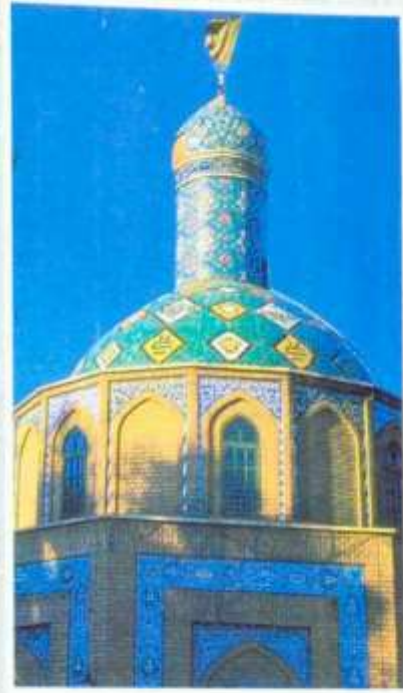
مدرسه فیضیه - قم

شش امامزاده قم رود

امام زاده علی بن جعفر - قم

امامزاده شاه احمد قاسم

منزل حضرت امام خمینی (ره) - قم

گنبد شاهزاده حمزه

حراب زرین قام امامزاده علی بن جعفر

قندیل طلا یا نقوش مینایی، دوره قاجار،
موزه آستانه مقدسه

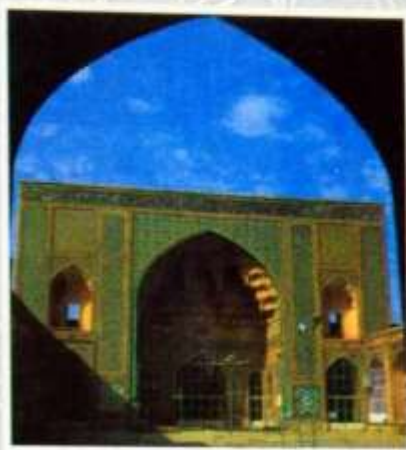
خانه حاجی خان
(محل اداره میراث فرهنگی استان قم)

شمال حضرت امیر و حسین (ع) و ملازمان ..
موزه آستانه مقدسه

خانه حکیم ملامسدر ا. کهک

مسجد جامع قم

آتشکده نوس خلیجستان

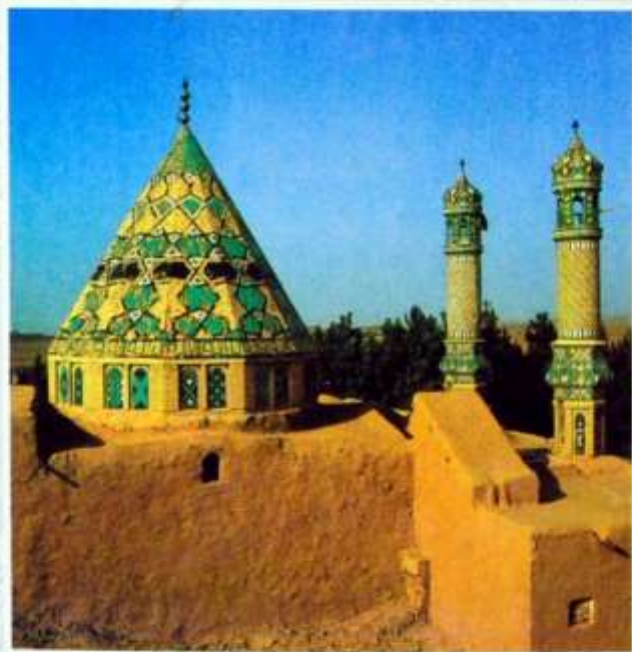
نمایی از کاوشهای باستان شناسی
قره تپه قم رود

تیمچه بزرگ بازار قم

مقابر باغ گنبد سبز - قم

امام زاده معصومه (زینت خاتون) - کهک

2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030